

8 Mart ve burjuva toplumunda kadın hakları - H. Fırat

Günümüzde 8 Mart, içi boşaltılmış biçimiyle de olsa, "Uluslararası Kadın Günü" olarak artık dünya ölçüsünde genel bir kabul görüyor. Bu önemli günün tarihi üzerine

pek bir şey söylenmiyor, bundan özenle kaçınıyor. 8 Mart'ın tarihsel kökeni ve anlamı üzerine bir şey söylemekten özenle kaçınanlar, öte yandan onu resmi toplumun kadına verdiği değer anlamı

bir ifadesi olarak sunabilme ikiye bölünmüş gösterebiliyorlar. Oysa 8 Mart sosyalizm ve işçi hareketinin tarihine ayrılmaz biçimde bağlıdır ve onun bir parçasıdır.

S.14

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2025 / 03
8 Mart 2025

Kızıl Bayrak

Bahar döneminin çağrısı:

**Krizin faturasına, faşist baskıya,
savaş ve saldırganlığa
geçit verme!**

kizilbayrak83.net

3

Ocak zamları ve süreci ve biriken olanaklar

Her olanağa titizlikle yaklaşmak, biriken tepkiyi açığa çıkarmayı ve işçi sınıfının birleşik mücadele zeminlerini güçlendirmeyi esas almak önemlidir.

10

AKP-TÜSİAD geriliminden yansıyanlar

Günün görevi bugün yaşadığımız açlık, yoksulluk ve zorbalığın iki ana failinin hangisinin daha demokratik veya daha insafli olduğunu tartışmak değildir.

18

Ukrayna üzerinde "Emperyalist barış" görüşmeleri

ABD emperyalizmi savaş politikalarını tırmandırarak yeni bir dünya savaşı riskini büyütmenin bir numaralı suçlusudur ve ele başısı konumundadır.

Suriye'de cihatçı-faşist teröre karşı direniş-E. Bahri

S.22

Emperyalizmin "militarist strateji" masası

S.25

Bahar döneminin çağrısı:

Krizin faturasına, faşist baskıya, savaş ve saldırganlığa geçit verme!

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'yle birlikte yeni bir bahar dönemine girmiş bulunuyoruz. İşçi sınıfı ve emekçiler toplumu doğrudan etkileyen gelişmelerin yaşandığı, iktisadi ve politik açıdan bir dizi gündemin üst üste düştüğü koşullarda bahar dönemini karşılıyor. Bu durum, devrimci ve ilerici güçler adına çok yönlü sorumlulukları bir arada ele almayı zorunlu kılıyor.

KRİZİN FATURASI KABARIYOR...

Gün geçtikçe ağırlaşan ekonomik-mali kriz bu yılki bahar döneminin temel gündemleri arasında yer alıyor. Zira, farklı siyasal ve toplumsal sorunların yanı sıra, kriz ve bağlı gelişmeler işçi sınıfı ve emekçilerin yaşamında belirgin bir ağırlık oluşturuyor. Krizin çok yönlü faturası altında ezilen emekçiler, deyim yerindeyse her soluk alışında ekonomik yıkımı derinden hisseder bir hale gelmiş durumdadır.

Yüksek enflasyon, artan vergi yükü ve hayat pahalılığı karşısında toplumun önemli bir kesimine reva görülen ücretler sistematik olarak erirken, milyonlarca emekçiye dayatılan asgari ücret açlık sınırının altına çıpa atmış durumda. Bunun gerisinde, "ücretleri baskılayıp enflasyonu düşüreceğiz" safatasını dilinden düşürmeyen gerici-faşist iktidarın ekonomi programı yer alıyor. Oysa ki bu söylemi ilk gündeme getirdiklerinden beri ne enflasyonda bir düşüş yaşandı ne de hayat pahalılığında. İşçi ve emekçilerin ücretleri erirken, kapitalistler kriz ortamında gemilerini yüzdürmeye devam ettiler.

Servet ve sefalet arasındaki uçurumu derinleştiren ekonomi programı gelinen yerde yoksulluğun kronikleşmesine, sosyal bunalımın hem derinleşmesine hem de yaygınlaşmasına yol açtı. Sürdürülebilirliği tartışmalı olan bu tabloyu yaratan sosyal-iktisadi saldırılar ise aralıksız devam ediyor. Zira, ekonomik-mali kriz hafiflemek bir yana toplumsal yaşamın her alanında yeni yıkımlar yaratarak varlığını sürdürüyor. Krizin katlanan faturası

ve yarattığı yıkım, sermaye iktidarının uyguladığı kapsamlı sömürü politikaları üzerinden en başta emekçi kitlelerin yaşamalarını vuruyor.

FAŞİST BASKI VE ZORBALIK DİZGİNLERİNDEN BOŞALDI

Bahar döneminin bir diğer temel gündemini de artan baskı ve saldırılar oluşturuyor. Gericici-faşist rejim, bir yandan kriz koşullarında büyüyen hoşnutsuzluğu bastırmak, öte yandan adım adım dikta rejimini kalıcılaştırmak için dört koldan saldırıyor.

Rejim, tımandırdığı baskı ve zorbalıkla ekonomik-mali krizin yükünü omuzlamış bulunan ve her geçen gün öfke biriktiren emekçileri denetim altında tutmayı hesap ediyor. Bu hedef üzerinden grevleri ve işçi eylemlerini yasaklıyor, sendikacıları tutukluyor, her türden hak arama eyleminin üzerine hoyratça gidiyor. Geçtiğimiz aylarda metal grevine getirilen yasaklama kararı ve Antep'te işçilerin başlattığı fiili eylemlere dönük saldırılar, bu olgunun güncel örnekleri olarak kayıtlara geçti.

Öte yandan gerici-faşist rejim, her fırsatta gündeme getirdiği "Gezi davaları" ile, ilerici-muhafız kesimler üzerinde estirdiği gözaltı-tutuklama terörüyle, aydınları, sanatçıları ve gazetecileri hedef alan baskı politikalarıyla, düzen muhalefetine yönelen operasyonlarla ve hatta TÜSİAD kodamanlarına açtığı soruşturmalarla toplumun geneline gözdağı vermek istiyor. Ekonomik-mali krizin yarattığı yıkım nedeniyle toplumun önemli bir kesiminin tepkisini çeken, yerel seçimlerde görüldüğü üzere toplumsal desteği giderek zayıflayan gerici-faşist rejim, gelinen yerde kendisini çıplak bir zorbalık üzerinden dayatıyor.

Özetlemek gerekirse, Erdoğan yönetimi toplumun genelini teslim almaya dönük kirli bir politika uyguluyor. Bu politikaya göre halihazırdaki mücadeleciler di-namikler ezilmiş, düzen muhalefeti hiza-

ya getirilip etkisizleştirilmiş, burnundan soluyan geniş emekçi yığınların öfkesini akıtacağı kanallar ise tıkanmış olacak. İktidarın son dönemde tımandırdığı zorbalık üzerinden yaptığı hesap bu!

EMPERYALİST SALDIRGANLIK TIRMANIYOR...

İşçi sınıfı ve emekçilerin üzerindeki baskı ve sömürü katmerlenmeye devam ederken, dünya ölçeğinde bir dizi önemli siyasal gelişme yaşanıyor. Ülke gündeminde "yeni süreç", "demokratikleşme", "normalleşme", "çözüm", "barış" vb. konular tartışılardursun, dünyadaki genel tablo tüm bu tartışmaların tersi bir eğilime işaret ediyor. Zira, emperyalistler arası hegemonya mücadelesi bütün bir gezegeni yeni ve yıkıcı savaşlara doğru sürüklüyor. Söзде "demokrasinin beşiği" sayılan emperyalist ülkelerde polis rejimi uygulamaları yaygınlaşıyor. Irkçı-faşist akımların yükselişi, yine bu ülkeler başta olmak üzere bir dizi ülkede belirgin bir olgu haline gelmiş durumda. Yaşanan tüm bu gelişmelerin gerisinde ise kapitalist-emperyalist sistemin çoklu krizleri ve derinleşen çelişkileri yer alıyor.

Emperyalistler arası hegemonya mücadelesi gelinen aşamada yerel, bölgesel, hatta küresel ölçekli savaşları çok daha yakın bir tehdit haline getirmiş bulunuyor. Ortadoğu on yıllardır adeta bir kan gölü. Emperyalist-siyonist barbarların soykırım saldırılarına maruz kalan Filistin halkı yeni bir sürgün tehdidiyle karşı karşıya. İç savaş sürecinde büyük bir yıkıma uğratılan Suriye'de ise, emperyalist güçlerin ve bölgesel aktörlerin varlığı çok daha kapsamlı felaketlerin yaşanmasına kapı aralıyor. Ukrayna savaşı üçüncü yılını geride bırakırken, emperyalist haydutlar ülkenin geleceği ve zenginlikleri üzerinden bir kez daha kirli hesaplar yapıyor. Örnekler çoğaltılabilir...

Emperyalist saldırganlığın en büyük yıkımını ve acısını, savaş ateşinin körüklediği ülkelerdeki işçi sınıfı ve ezilen

halklar yaşıyor. Başta Filistin ve Kürt halkı olmak üzere, on yıllardır inkar ve imha saldırılarının hedefinde olan ezilen halkların varlığı ve kazanımları gelinen yerde tümüyle tasfiye edilmek isteniyor.

KRİZİN FATURASINA, FAŞİST BASKIYA, EMPERYALİST SAVAŞA KARŞI MÜCADELEYE!

Döneme rengini veren gelişmelerin her birisi; gerek krizin artan faturası ve dizginlerinden boşalan faşist baskı ve saldırılar gerekse emperyalist saldırganlığın yarattığı çok yönlü yıkım, en başta geniş emekçi kitlelerin yaşamını derinden etkiliyor. Dolayısıyla, devrimci ve ilerici güçler bahar döneminin gündemlerini bu geniş kapsamı üzerinden ele alabilmeli; krizin faturasına, faşist baskıya ve emperyalist savaşa karşı işçi ve emekçi kitleleri mücadeleye kazanma bakışıyla sürece hazırlanmalıdırlar.

Bu çerçevede krizin faturasının red-dine dayalı sosyal-iktisadi talepleri temel siyasal hak ve özgürlüklerin savunusu ile birleştiren bir hat üzerinden emekçileri yan yana getirebilmek ve harekete geçirmek kritik bir önem taşımaktadır. Öte yandan, siyasal gelişmelere ("yeni süreç" vb.) temel toplumsal/sınıfsal gerçekler üzerinden açıklıklar getirmek, buradan hareketle emekçilerin bilincine müdahale etmek sürecin bir başka önemli halkasını oluşturmaktadır. Tüm bunlarla birlikte emperyalist savaş ve saldırganlık sorununu işçi sınıfının ve emekçilerin gündemine taşımak, emekçileri emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin kirli-kanlı politikaları karşısında taraflaştırmayı başarmak ise günün bir başka ertelenemez sorumluluğudur.

Özetle; 8 Mart'tan 1 Mayıs'a uzanan bahar dönemi boyunca devrimci-ilerici güçlerin, işçi sınıfının, emekçilerin ve ezilen halkların önünde krizin faturasına, faşist baskı ve zorbalığa, emperyalist savaş ve saldırganlığa karşı mücadeleyi bütünüyle tasfiye edilmek isteniyor.

Ocak zamları süreci ve biriken olanaklar

E. Eren Yılmaz

Ocak zamları süreci büyük oranda geride kaldı. Fabrikaların çoğunda ücret artışı, asgari ücrete yapılan %30 zam oranını aşmayan sınırlarda tutuldu. Asgari ücretin biraz üzerinde ücret alan işyerlerindeki işçilere ise %30'un altında zam yapıldı. Bazı işletmelerde ise zam oranları yüzüzce %0 ya da %5 gibi komik oranlarda açıklandı. Kapitalistler, ücretleri düşürerek alt sınırdaki eşitleme politikasında ortaklaştılar.

Saray gericiğinin uyguladığı ekonomi programının temel yönlerinden biri olan "ücretleri düşürerek alım gücünü daraltma" politikası, ocak zamları sürecinde de işçilere dayatıldı.

Ekonomik kriz sürecinden çıkış reçetesi olarak sunulan, ismi konulmamış bir İMF programı işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin yaşamlarını çekilmez hale getirmiş bulunuyor. Sefalet ücretlerine eşlik eden çalışma koşullarının ağırlaştırılması ise kölece çalışma ve yaşama koşullarına mahkumiyeti milyonların "kaderi" haline getiriyor. Bu tablo alttan alta biriken tepkiyi güçlendiriyor.

Dünden bugüne ocak zamları süreci, biriken bu tepkinin açığa çıkmasına yer yer vesile olmuştur. Nitekim geçtiğimiz yıllarda bu tür hareketlenmeler yaşandı. Bu yıl da tekil direnişler biçiminde olsa bile benzer çıkışlar yaşanabileceği beklentisi vardı. Ancak, Gaziantep Başpınar'da tekstil işçilerinin yükselttiği mücadele ve iş bırakma eylemleri dışında yazık ki kayda değer bir hareket gelişmedi. Biriken tepki ve öfkenin yoğunluğu ile gerçekleştirilen eylemler arasında büyük bir açığı olduğu görüldü. Tekil kimi örneklerin yanı sıra üretim yavaşlatmalar, kısa süreli üretim durdurular yaşandı ancak bu eylemler yaygınlaşmadı. DIGEL Tekstil işçilerinin kaba dayatmalara gösterdikleri tepkinin sendikalaşma mücadelesine evrilmesi, Başpınar işçileri dışında yaşanan en anlamlı örneklerden biriydi.

Ocak zamlarından önce de bir dizi fabrikada direniş ve grevler yaşanıyor. Halen de bir dizi işletme ve fabrikada eylemler sürüyor. Bu mücadeleler daha çok hak talepli ilerliyor, bir kısmı ise örgütlenme hakkının engellenmesine karşı tepki olarak ortaya çıkıyor. Öte yandan, düşük ücret dayatmalarına karşı fabrika

ve işletmeler ölçeğinde gerçekleştirilen eylem ve direnişler de çoğalıyor. Son dönemde gerçekleştirilen işçi direnişlerinin büyük bir bölümü sendikalaşma çabasına ve örgütlenme hakkına dönük saldırılara karşı gelişmişti. Birleşik bir sınıf mücadelesi geliştirme bakımından yoksunluğun yaygın olduğu bugünkü koşullarda, bu mücadeleler kendi dar talep ve istemlerinin dışına çıkamıyor. Birleşik bir sınıf mücadelesi geliştirmenin imkanına dönüştürülemiyor. Kazanım ya da kayıpla sonuçlanmasından bağımsız olarak, kendi içinde başlayıp-biten süreçler şeklinde yaşanıyor. Sınıf mücadelesinde bu tür tekil eylemler yaygınlaşsa da, işçi direnişleri birleşik bir harekete dönüştürülemediği ölçüde mücadelede süreklilik sağlanamıyor. Dolayısıyla işçi sınıfının bilinç ve örgütlülük planındaki zaaf ve yetersizliklerinden kurtulmasının koşullarını oluşturmak da güçleşiyor. Zira, dar taleplerle sınırlı kalan eylemlerde işçilerin ideolojik-politik önyargıları kırılamıyor.

Tüm bu vurgular, tekil ve fabrika sınırlarını aşamayan hareketliliğin önemsiz olduğu anlamına gelmiyor. Birleşik mücadelenin, istikrarlı bir sınıf hareketinin dinamiklerinin biriktirilmesi, işçi sınıfının mücadele içinde eğitilmesi açısından bu tekil mücadeleler önemli imkanlar sağlıyor. Fakat, sınıf mücadelesinin henüz kendini farklı bir düzlemde ifade edeceği

koşullar oluşmadığı ölçüde, tekil eylem ve direnişler sınıf hareketinin içinde bulunduğu parçalı-dağınık tablodan çıkışına dayanak olamıyor. Dolayısıyla, bugünün koşullarında belli taleplerle sınırlı eylemlerin ötesine geçemeyen sınıf hareketinin temel ihtiyacı, bu tür eylemlerin birleştirilmesi, dar gündem ve taleplerden çıkartılmasıdır. Geniş emekçi kesimlerin daha yakıcı bir şekilde hissettiği ekonomik krizin yıkıcı sonuçlarına karşı birleşik mücadelenin örgütlenme zeminlerinin yaratılmasıdır.

Ocak zamları sürecinde öne çıkan gelişme, Gaziantep Başpınar OSB'de iş bırakan işçilerin eylemleri ve talepleri için yürüttükleri mücadele oldu. Belli ki ön hazırlık yapan Başpınar kapitalistleri, ortak tutum geliştirerek %30 zam dayattılar. Bu pervasızlığa karşı birçok fabrikada binlerce işçi iş bırakarak direnişe geçti. BİRTEK-SEN'in özel bir çaba ile yön vermeye çalıştığı bu direniş, verili bilinç ve örgütlülük düzeyi nedeniyle ücret talebi sınırını aşamadı. İşçiler aynı havzada olmalarına ve talepler konusunda asgari bir ortaklık olmasına rağmen, birleşmek ve ortak mücadele zemini-hattı yaratmakta zorlandılar. Ortak mücadele hattının örülememesinden dolayı, devletin saldırıları püskürtülemedi. Gelişip güçlenseydi, işçilerin mücadelesi bir "havza

grevi" boyutuna sığayabilirdi. Bu ise, ülkenin birçok sanayi bölgesinde biriken tepkinin eyleme dökülmesine vesile olabilirdi. Başpınar'daki eylemler, bundan korkan kapitalistler ve onların hamisi olan devletin pervasız saldırılarıyla engellenmek istendi. Kentte eylem ve etkinlikler yasaklandı. BİRTEK-SEN başkanı Mehmet Türkmen tutuklandı. Şu sıralar kimi fabrikalarda iş bırakma eylemleri devam etse de kitlesel işten atmalar da peşi sıra geldi.

On milyonlarca işçiye sefaleti dayatan sermaye düzeni buna karşı gelişen fabrika direnişlerini açık bir sınıfsal tutum ve saldırganlıkla bastırmaya çalışıyor. Mevcut burjuva hukuk kriterlerini dahi ayaklar altına alan bu saldırganlığın nedeni sefalet ücreti dayatmalarına karşı ülkenin dört bir yanında hoşnutsuzluğun artmış olmasıdır. Öte yandan, bilinç ve örgütlülük düzeyi sınırlı olsa da farklı mecralarda akan mücadele süreçlerinin birleşmesi ihtimali sermaye düzenini korkutuyor. Başpınar direnişi, birlikte mücadele hedeflendiğinde ve buna dayalı belli bir ön hazırlık yapıldığında, binlerce işçiyi kapsayan ve birçok fabrikayı içine alan eylemlerin başlatılabileceğini gösterdi.

8 Mart'tan 1 Mayıs'a uzanan bahar sürecine girmiş bulunuyoruz. Öte yandan, yıl içinde farklı işkollarında yüzbinlerce işçiyi kapsayan TİS süreçleri yaşanıyor/yaşanacak. AKP'nin ekonomi programı kapsamında emek düşmanı saldırılar devam edecek. Dolayısıyla, sefalet ücreti dayatmaları ve bunun sonuçları, çalışma ve yaşam koşullarındaki geriye gidiş, işçi sınıfının temel gündemleri olmaya devam edecek. İçerisinde bulunduğumuz süreçte, sınıf mücadelesinin deneyimlerini gözetenek çıkan her olanağa titizlikle yaklaşmak, biriken tepkiyi açığa çıkarmayı ve işçi sınıfının birleşik mücadele zeminlerini güçlendirmeyi esas almak, sınıf mücadelesinin gelişimi açısından büyük bir taşıyor. İşçi sınıfı mücadelesinin sıçramalı bir gelişim yaşamaması olasılığı güçlü bir seçenek olarak önümüzde duruyor. Dolayısıyla bütün dikkati fabrikalara, işletmelere ve birleşik mücadelenin potansiyel imkanlarına vermek gerekiyor.

İşçi eylemleri, grevler ve görevler

Ülkenin dört bir yanında işçiler hakları ve gelecekleri için mücadele ediyor. Ağır çalışma ve yaşam koşulları uygulanan düşük ücret politikası mücadele ve direnişleri tetikliyor. İşçiler kendilerine dayatılan sefalet zamlarını kabul etmiyor. İş yavaşlatıyor, fiili grevler yapıyorlar.

İŞÇİ EYLEMLERİ VE GREVLER ARTIYOR!

AKP iktidarı döneminde hızla yoksullaştırılan Türkiye işçi sınıfının dayanma gücünün tükendiği bir süreçten geçiyor. Gerçekleşen eylemler henüz yaygınlık, kapasite ve mücadele tarzı olarak bu sürece yanıt vermekten uzak olsa da mücadele eğilimi, eylem ve grev sayısında yaşanan hızlı artışla belirginleşiyor. Eylem ve grevlerin temel nedenini işçi sınıfına dayatılan sefalet ücretleri ve reel alım gücünde yaşanan katlanılmaz gerileme oluşturuyor.

HOŞNUTSUZLUĞU YANSITAN EYLEM VE GREVLER KÜÇÜMSEMEZ!

Eylem direniş ve grevlerdeki artışın esas nedeni işçi sınıfı saflarında biriken

hoşnutsuzluktur. Zira işçiler, düşük ücretler, uzun çalışma saatleri, iş kazaları, mobbing, iş güvencesi eksikliği ve artan yaşam maliyetleri gibi sorunların kısıcındalar.

Reel ücretlerin iktidar ve kapitalistler tarafından sistematik bir şekilde düşürülmesi tepkinin ana kaynağıdır. Söz konusu ücret mücadelesi olduğunda hareketin parçalı ve dağınık bir seyir izlemesi, dahası dar taleplere sıkışması en azından başlangıçta kaçınılmazdır.

Ancak iktisadi ve sosyal sorunlara karşı işçi sınıfının kendiliğinden gelişen bu tepkisi asla küçümsenmemelidir. Küçümsenmemelidir; zira en başta hareketin politikleşmesi açısından önemli olanlar sunmaktadır.

Talepler tek tek kapitalistlere yönelmiş görünse de devletin sermaye sınıfı adına eylemlere müdahalesi işçi sınıfının siyasal eğitiminde önemli bir rol oynamaktadır.

Aynı zamanda girişilen her mücadele örgütlülük bilincinin gelişmesi için de imkanlar sunmaktadır. İşçi sınıfı en çok kendi deneyimlerinden öğrenir ve mücadele her zaman en büyük öğretmendir.

NE YAPMALI?

Sınıf hareketinin kendini parçalı, dağınık ve ücret merkezli eylemlerle ortaya koyduğu bir dönemde bu tablonun aşılması için ortaya çıkan mücadele dinamiklerini birleştirmek ve buradan tek tek mevzi direnişlerini aşan bir zemin yaratmak en önemli görevlerden biridir. Ancak sorun şudur ki bugünkü örgütlülük ve özellikle bilinç düzeyinde kapsamlı bir değişiklik sağlanmadan işçilerin tekil ve dar talepleri aşarak ortak mücadeleye atılmasının önünde ciddi engeller bulunmaktadır.

Bu yüzden sınıf içinde ortaya çıkmış her türlü mücadele arayışını kendi içinde örgütlemek ve mücadeleye sevk etmek, bu mücadele içinde örnek direniş ve eylemler yaratarak sınıfın kazanma azmini güçlendirmek ve nihayet sermaye sınıfı ve siyasal iktidarın azgın saldırıları içinde onun siyasal bilincini geliştirmek bu-

gün için tutulması gereken ana halkayı oluşturmaktadır. Hareket olduğu kadar kendini fabrikalar ve yer yer sanayi havzalarında ortaya koymaktadır. Devrimci sınıf çalışması bütün ana gövdesiyle fabrikalara ve sanayi havzalarına daha güçlü yönelmelidir. Buralarda ortaya çıkan her türlü mücadele arayışıyla ilişkilenebilir, bunlar kararlı mücadele örneklerine dönüştürülmelidir. Kendi dışımızda ortaya çıkmış grev ve direnişlerin kazanması için her şeyi yapmak, ihtiyaç duyulan sınıf dayanışmasını örgütlemek ilki ile iç içe diğer bir önemli görev başlığıdır.

İktidarın pervasız baskıları, işçi sınıfının yeni bir direniş dalgasını örgütlemeye azmini güçlendirebilir. Sermayenin topyekün saldırılarına karşı, topyekün mücadele elbette kendini ani patlamalar biçiminde ortaya koyabilir. Ama işçi hareketi böyle düzeye bir tekil direniş ve mücadelelerden biriktire biriktire gidecektir.

Polonez işçilerinin direnişi, Tekgıda-İş'in tutumu ve ötesi!

Polonez işçileri haftalarca direndiler. Baskılara boyun eğmediler. Mücadele içinde öğrendiler, kazanımlar elde ettiler. Polonez işçisinin mücadele azmi Tekgıda-İş ağalarının direnişi kırmaya yönelik bir tutum içine girmesini engelledi. Aksine sendika genel merkezi direniş süreci boyunca direnişi en azından görünürde sahiplenir bir tutum gösterdi.

Anlaşmanın sağlanmasından sonra Tekgıda-İş ağalarının yaptıkları ilk iş, direniş sırasında "ananızın ak sütü gibi helaldir" diyerek verilen mali desteğin geri istenmesi oldu. Direnen işçilere yaptıkları masrafları istemek, bürokratik yozlaşmanın vardığı dip noktayı kendi başına anlatmaya yeter de artar bile!

Tekgıda-İş yöneticileri sendikanın da sendikanın gelirlerinin de üyelere ait olduğunu ve üyeler için harcanması gerektiğini bilirdiler elbet. Buna rağmen böyle bir talepte bulunmakta bir beis

görmediler. Bu tutumlarıyla Türkiye sendikal hareketine hâkim olan sendikacıların sendikaları kendi çiftlikleri olarak görme anlayışının bir parçası olduklarını gösterdiler.

Polonez işçileri Tekgıda-İş sendikasına üye oldular. Sendikaya sonuna kadar sahip çıktılar. Polis kalkanının, gazının, copunun karşısında sendikalarını savundular. Maddi ve manevi bedeller ödemişler, ancak sendikal hak ve özgürlüklerini savunmaktan geri durmadılar.

Polonez işçileri hala üyesi oldukları sendikayı savunmaya devam ediyorlar. Sınıf kavgasında edindikleri sınıf bilinciyle sendikalarının işlevsiz bir kuruma dönüşmesini engellemek için mücadele ediyorlar.

Polonez işçileri sendikalarının elini

hiç bırakmadı. Tekgıda-İş yönetimi ise verdiği sözü tutmadı. İşçilerden direniş harcamalarının tahsilatına soyunurken, yüzleri bile kızarmadı.

Bu sorun Tekgıda-İş'le sınırlı değil ne yazık ki. Türkiye de sendikalara egemen anlayışlar büyük bir çürüme içindeler. Sendikacılar, işçiler tarafından seçilirler. İşçiler tarafından seçilen sendikacılar, işçiler tarafından denetlenemezler. İşçiler tarafından gerekirse görevlerinden alınamazlar. Koltuklarına oturduktan sonra, pervasızca işçilerin iradesini çiğnerler. Yönetime seçilenler güya sendikanın işlerini yapmak, takip etmek için işyerinden ayrılırlar. İşyerinden ayrıldıktan sonra sahip oldukları ayrıcalıklarla işçiye onun çıkarlarına yabancılaşırlar. Sendikacılığın yüksek gelir getiren, lüks ve rahat bir yaşam sağlayan bir meslek haline gelmesi çürümeyi tetikliyor. Bundan dolayı hiçbir sendika yöneticisi kali-

fiye bir işçiden daha yüksek maaş almamalıdır. Bu, tüm sendikalarda bir tüzük kuralı haline getirilmelidir. Oysa gelinen noktada özelde Tekgıda-İş genelde sendika ağaları lüks otomobillere biniyorlar. Makam odaları, kapitalistlerin odalarıyla yarışıyor. Mali ayrıcalıkları nedeniyle iki üç dönem sendikacılık yapan sendika ağaları gayrimenkul zengini oluyorlar. İşçilerin onlara ulaşması neredeyse olanaksız hale geliyor.

Sendikalar işçilerindir. Polonez işçilerinin direnişi sırasında yapılan harcamalar işçilere analarının ak sütü gibi helaldir. Hesap vermesi gerekenler, sendikaların imkanlarını sömüren, kişisel harcamalarını işçilerin ödediği aidatlardan yapan sendika ağalarıdır.

Bu uğursuz ağalık sistemi yıkılmalıdır. Ancak bu, sınıfın taban örgütlülüğünü geliştirmesi ve sendikal demokrasiyi hayata geçirmesiyle mümkün olabilir.

H. YAĞMUR

Kölelik programında güncel halka: UİS

G. Umut

2025-2028 Ulusal İstihdam Stratejisi (UİS) başlıklı belge 2 Şubat'ta Resmî Gazete'de yayınlandı. Strateji belgesi, düzenlenen toplantı ile bizzat Tayyip Erdoğan tarafından tanıtıldı ve özellikle kadınlara ve gençlere "müjde" diye sunuldu.

UİS, hedefleri itibarıyla 2023 yılında açıklanan Orta Vadeli Program (OVP) ve 12. Kalkınma Planı'nda yer alan saldırılarla uyumlu ve onların devamı niteliğinde. Bu belgelerin hepsinde "uzaktan, bağımsız ve esnek çalışma" vurgusu yer alıyor. UİS, görünürde istihdamı artırıcı bir takım önemli hedefler içeriyor. İşsizliğin geriletilmesi, iş gücüne katılım oranının yükseltilmesi, bu doğrultuda özellikle kadın ve genç işsizlik oranının düşürülmesi temel hedefler olarak tanımlanıyor. Belge bu açılardan oldukça iddialı gözüküyor.

İstihdam oranının %52,5'e yükseltileceği, kayıt dışı istihdamın gerileyeceği, iş gücüne katılma oranının 3 yıl içinde %56,7'ye varacağı, kadınlarda iş gücüne katılma oranının %40'ı açacağı söyleniyor. Gençlerde işsizlik oranı ise %16 civarına çekilecekmış!

UİS'İN HEDEFLERİ VE UCUZ EMEK GÜCÜ KAYNAKLARI

Tüm bu iddialı yaklaşımların arkasında sermayenin genç ve kadın nüfustan ucuz iş gücü olarak yararlanma hedefi yatmakta. Bakmayın belgenin "ne eğitimde ne istihdamda yer almayan kesimlerin iş gücü piyasasına dahil hedeflenmektedir" demesine. Sorun âtil iş gücünün belli biçimler içinde aktifleştirilmesi değil iş gücünün ucuzlaştırılması ve esnek çalışmanın yaygınlaştırılmasıdır. Söz konusu gençler olduğunda sermayenin asıl hedefinin mesleki eğitim olduğu belgeden bir kez daha anlaşılıyor.

Kapitalist sistemde mesleki eğitim, ucuz emek sömürüsünün en çıplak görüldüğü alanlardan biridir. Sermaye sınıfı işsizliğin sınırlandırılmasından esnek çalışmanın yaygınlaştırılmasına kadar pek çok sorunun çözümünü meslek liselerinin yaygınlaştırılmasında aramaktadır. Elbette bu alanda atılan adımlar sorunları çözmek amacıyla değil, daha fazla kar elde etmek içindir. Mesleki eğitimin her yaş grubunu kapsamaması, MESEM'lerin artırılması, üniversite öğrencilerinden ucuz

Ulusal İstihdam Stratejisi, yıllardan beri devam eden kapsamlı saldırı programının güncel halkası durumundadır. Krizin faturasını ödemeyi reddetmek, esnek ve güvencesiz çalışma koşullarına geçit vermek için bu saldırı programının püskürtülmesi çok önemlidir. Gelecek saldırıların önünü kesmek de ancak bu yolla mümkün olabilir

emek bağlamında yararlanılması UİS'in hedefleri arasında yer alıyor. Strateji belgesinde, "Mesleki ve teknik eğitim ile yükseköğretim programlarının değişen iş gücü talebine uyum sağlayacak şekilde güncellenmesi, kritik bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır" denmektedir. UİS'in hedeflerine göre, İŞKUR Gençlik Programı kapsamında toplam bir milyon üniversiteli beş gün çalışma karşılığında 5 bin 415 TL, iki hafta çalışacaksa 15 bin 162 TL alacak. Verilen "cep harçlıkları" ile zaten çalışmak zorunda kalan öğrenciler, ucuz emek sömürüsü alanının önemli kaynakları haline getirilmek isteniyor.

Ulusal İstihdam Stratejisi Belgesi'nde göz dikilen bir diğer kaynak ise kadın emeğidir. Bu alandaki sömürüyü cilalı sözlerle parlatmaya çalışan iktidar kadınları ev içine, güvencesiz çalışmaya mahkûm etmek için uğraşiyor. Belgede, kadınların geçici ve düşük ücretlerle çalışma yaşamına dahil olması için yönlendirmeler de yapılıyor. Bu yönlendirmeleri destekleyecek "iş gücü katılım", "cep

harçlığı", "komşu annelik" gibi programlar hali hazırda İŞKUR ve başka kurumların projeleriyle destekleniyor.

UİS'in 137 sayfalık belgesinde çok gündem olmayan ancak önemli birkaç başlık daha var. Bunlardan biri "Kırsal bölgelerde sürdürülebilir istihdamın geliştirilmesi" diye adlandırılıyor. Bu başlık altında tarım alanlarını "cazibe merkezi haline getirme" söylemi ve "tarım turizmi" adıyla talan politikalarının tam gaz devam edeceği anlaşılıyor.

ESNEK ÜCRET VE ESNEK ÇALIŞMA, ESNEMEYEN VE ARTAN SÖMÜRÜ

Sonuç olarak 2025-2028 üç yıllık stratejik planın temel hedefinde de esnek, güvencesiz çalışmanın yaygınlaştırılması, kadın ve çocuk emeğinin daha fazla alanda sömürülmesi, tarım alanında özelleştirme saldırısının devreye sokulması var. Bu saldırıların devamında İş Kanunu'nda değişiklik yapılması ve kazanılmış hakların gaspı yer alıyor. AKP iktidarının Şimşek eliyle uyguladığı saldırı

programıyla Kıdem Tazminatı hakkının kaldırılması, sosyal güvenlik sisteminin bütünüyle özelleştirilmesi, emeklilik sisteminin ise sermayenin çıkarları doğrultusunda düzenlenmesi hedefleniyor. Saldırı programı, iktidarın hem kamusal bütçe için "yük" saydığı kısımdan kurtulması hem de daha fazla kar elde etmenin yollarını artırması anlamına geliyor. Emekçiler açısından ise tam olarak emeğine, hakkına, geleceğine, kazanılmış haklarına saldırıdan başka bir anlam taşımıyor.

Ulusal İstihdam Stratejisi, yıllardan beri devam eden kapsamlı saldırı programının güncel halkası durumundadır. Krizin faturasını ödemeyi reddetmek, esnek ve güvencesiz çalışma koşullarına geçit vermemek için bu saldırı programının püskürtülmesi çok önemlidir. Gelecek saldırıların önünü kesmek de ancak bu yolla mümkün olabilir.

Bölgesel asgari ücret saldırısına karşı mücadeleye!

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Şekib Avdağ, kapitalistlerin Bölgesel Asgari Ücret talebini bir kez daha dile getirdi. Avdağ, konuyla ilgili açıklamasında şunları söyledi: "Türkiye'nin gelişmekte olan bölgelerindeki bir tekstil yatırımında çalışan 2 bin-3 bin kişi, o şehirdeki sosyal dengeyi, huzuru sağlayan en önemli unsurların başında geliyor. Dolayısıyla İstanbul'da belli bir ücretle çalıştıramadığınız insanlara, orada o ücreti verdiğiniz zaman hem onlar bu ücretle çalışmaya devam edebiliyorlar hem de o şehrin huzuruna, sosyal hayatına olumlu katkı sağlayabiliyorlar. İşletmeler süreçlerini devam ettirebiliyorlar. Buna biraz daha geniş bir spektrumda bakmak lazım diye düşünüyorum."

Küstahlaşan kapitalistlerin bu sözcüsü, AKP iktidarının açlık sınırının altına çektiği asgari ücreti halen "yüksek" bulduğunu, daha da aşağı çekilmesi gerektiğini pişkinlikle dillendiriyor.

BÖLGESEL ASGARI ÜCRET AZAMI SÖMÜRÜ VE AÇLIK DEMEKTİR!

İTO şefinin asgari ücretli milyonları sefaletin kör kuyusuna atma talebi, sermaye cephesinin kolektif küstahlığıdır. Sermaye cephesi Bölgesel Asgari Ücret talebini sözcüleri aracılığıyla dile getirmektedir. Daha önce Bölgesel Asgari Ücrete ilişkin MÜSİAD Başkanı Mahmut Asmalı da açıklamalarda bulunmuştu. "İşçilerin bölgesel asgari ücretten karlı çıkacağı" yalanını tam bir utanmazlıkla ortaya atmıştı.

Bölgesel Asgari Ücret, bölgesel ekonomik eşitsizliklerden beslenmek isteyen sömürücü asalakları mutlu eder. Çünkü kapitalistler, gelir dağılımının daha da eşitsiz hale getirilmesini isterler. Çünkü emekçilerin payı ne kadar azalır, onların kârları da o kadar artar.

Bölgesel Asgari Ücret isteyen sermaye sözcülerinin açıklamaları, kendi içinde çelişkili ifadeler taşıyor. "Bölgesel Asgari Ücret bölgesel dengesizlikleri ortadan kaldırır" diyorlar. Oysa ki, asgari ücretin bile çok altında kalacak olan Bölgesel Asgari Ücretle dengesizlik daha da artacaktır. Zira Bölgesel Asgari Ücret, milyonlarca emekçinin ücretini daha da dibe çekecektir.

Asalak kapitalistler Bölgesel Asgari Ücret yoluyla işgücü maliyetini daha da düşürüp, kârlarına kâr katmaya çalışıyor.

AKP-MHP rejimi tarafından açlık sınırının altına çekilen asgari ücret "ortalama ücret" haline getirildi. Asgari ücretli işçi sayısı hiç olmadığı kadar yüksektir. Ekonomik kriz ve gerçek enflasyondaki olağanüstü artış nedeniyle asgari ücret dip noktaya çekildi. Bölgesel Asgari Ücret uygulaması ise işçileri bu ücretin de altında çalıştırma sistemidir.

İşçilerin yüzde 60'a yakını asgari sefalet ücretiyle yaşamaya çalışıyor. Pek çok

ülkede bu oran yüzde 5-10 arasındadır. Ancak bu bile asalak kapitalistlere yetmiyor ki, saray rejiminden Bölgesel Asgari Ücret uygulamasının hayata geçirilmesi için derhal adım atmasını istiyorlar.

2005 yılında "ortalama ücret" düzeyi asgari ücretin 2,2 katı iken 2020'li yıllarda bu oran 1,7'ye gerilemişti. Şimdi ise bu fark kapanmak üzeredir. Bu sürede ortalama ücret alan işçilerin oranında da büyük bir düşüş gerçekleşti. Buna rağmen kapitalistler Bölgesel Asgari Ücret saldırısıyla, emek-gücünü daha da ucuzlatmak için sabırsızlanıyor.

Bölgesel Asgari Ücret dayatması, asgari ücretin anti-tezidir. Çünkü asgari ücret en düşük ücrettir. Bunun altında ücret dayatılması milyonlarca işçinin ailesiyle birlikte sefaletin kör kuyusuna atılması, gelir dağılımı adaletsizliğinin daha da derinleştirilmesi demektir.

NE YAPMALI?

İşçi ve emekçiler açısından sorun, "insanca yaşamaya yeten, asgari ücret" talebinin kayıtsız şartsız karşılanması,

milyonların sefalet ücreti zulmünden kurtulması ve Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun orta oyununa son verilmesi için mücadelenin yükseltilmelidir.

Zira, bu talepleri kimse altın tepside işçilere sunmayacak. Bunları kazanabilmek için işçi sınıfının demokratik/sendikal hak ve özgürlükler alanını genişletme mücadelesini büyütmesi şarttır.

Sendikalaşmanın önüne engeller diken kapitalistler ve onların hizmetindeki AKP-MHP iktidarının Bölgesel Asgari Ücret dayatması, işçiye "öl" demekle eş anlamlıdır. Kapitalistlerin bu sınır tanımaz küstahlığı, işçi sınıfının örgütlü mücadeleyi yükseltme konusundaki zayıflığından kaynaklanıyor.

İnsanca yaşamaya yeten, vergiden muaf asgari ücret talebini kazanmanın, Bölgesel Asgari Ücret saldırısını püskürtmenin, Saray rejimi ve hizmet ettiği kapitalistlerin pervasızlığını engellemenin yolu, işçi sınıfının "sınıfa karşı sınıfı" bakışı ile örgütlü mücadeleyi yükseltmesinden geçmektedir.

H. YAĞMUR

Tütün grevindeki kadın işçiler anlatıyor...

İzmir'de 3 ayrı tütün fabrikasında çalışan yüzlerce işçi grevde. Sunel Tütün, Oryantal Tütün Paketleme ve T.T.L. Tütün'de emekçiler üretimi durdurdu.

Türkiye Gıda ve Yardımcı İşçileri Sendikası (Tek Gıda-İş) İzmir 7 No'lu Şubesi ile fabrika yönetimi arasında yapılan görüşmelerde anlaşma sağlanamadı. Sunel Tütün işçileri düşük ücretler ve sözleşme dayatmasına karşı 27 Şubat'ta,

Oryantal Tütün işçileri 28 Şubat'ta, T.T.L. tütün ise 3 Mart'ta greve çıktı.

Sunel Tütün'de iki kadın işçi sadaka istemediklerini haklarını istediklerini anlattı ve şunları dedi:

"İlk önce bize desteğe geldiğiniz için size teşekkür ederiz. Biz burada birlikte

kazanacağız. Biz emeğimizin karşılığını istiyoruz. Biz sadaka istemiyoruz. Biz ağır şartlarda çalışan insanlarız. Hem işimiz meslek hastalığına müsait hem de düşük maaş alıyoruz. Ciddi bir şekilde tehlikeli işimiz. Bu şartlarda çalışmak istemiyoruz. Hakkımızı alana kadar da di-

renişi bırakmayacağız. Hakkımızı istiyoruz. Dilenci değiliz sadaka istemiyoruz."

Bir başka kadın işçi ise şunları ifade etti:

"34 senedir çalışıyorum. Daha hakkımı alamıyorum. Ne ikramiye ne diğer haklarım hiçbirini alamıyorum. Hakkımı istiyorum ben. Hakkımı alana kadar da bırakmayacağım, direneceğim."

KIZIL BAYRAK / İZMİR

“Şimşek programı”: Saldırıları, yoksulluk ve kriz

Türkiye’de son yıllarda yaşanan ekonomik ve sosyal krizler işçi ve emekçiler için derinleşen bir yıkım getiriyor. Özellikle son yıllara bakıldığında, “zamlı” asgari ücret işçinin eline geçmeden açlık sınırının altına düşüyor. Buna rağmen sermaye iktidarı, asgari ücrete yapılan zammı “müjde” diye sunacak kadar pişkinleşebiliyor. Pandemi dönemi ve sonrasında bu merasimi gerçekleştirmekte zorlanan AKP, Erdoğan’ın kovduğu Mehmet Şimşek’i yeniden Maliye Bakanı olarak atadı. Rejimin Şimşek eliyle uyguladığı program ile işçi-emekçilere ve emeklilere yönelik ekonomik-sosyal saldırılar şiddetlendi.

İşçi sınıfının birçok fabrika veya işletmede tepki göstermesine neden olan bu program, “enflasyonu düşürmek” gibi sahte gerekçelerle savunuluyor. Elbette bunlar söylenirken, sermayeye teşviklerin arkası kesilmiyor, kapitalistlere seslenen Erdoğan, “hiçbir zaman sermaye düşmanı olmadık” demekten çekinmiyor. İşçi sınıfı hakları için mücadele ve örgütlenme girişiminde bulunduğu anda ise baskı ve şiddet devreye giriyor.

Saray rejimi “enflasyonu düşürme” palavrasını ortaya atsa da Mehmet Şimşek’in programının en belirgin özelliği, işçi sınıfının yoksulluğunu derinleştirmeyi esas almasıdır. Asgari ücret ve emekli maaşlarının açlık sınırının altına çekilmesi göz önüne alındığında, yaşam koşullarındaki kötüleşmenin boyutu daha net görülür. Yüksek enflasyon karşısında reel ücretler erirken, emekçiler temel ihtiyaçlarına dahi ulaşamaz duruma düşürülmüşken iktidarın açıkladığı bu ekonomik program, yaraya tuz basmaktan öte bir anlam taşımıyor.

On milyonlar açlık sınırının altına çekilen bir gelire hayatta kalmaya çalışırken işsizlik oranlarının da artması, bu programın işçiler ve emekliler üzerindeki olumsuz etkilerini daha belirgin hale getirmiştir. Türkiye’de emeklilerin önemli bir kısmı, bugün açlık sınırının çok altında kalan bir ücretle hayatta kalmaya çalışıyor. Emekli olduktan sonra da çalışmak, onlar için bir mecburiyet haline gelmiş durumda. Emekçileri bu koşullara mahkum eden sermaye iktidarının şefi Tayyip Erdoğan, 1100 odalı sarayında sefahat sürerken, görülmemiş bir pişkinlikle emekçilere “biraz daha fedakarlık yapın, biraz daha dişinizi sıkın” diyor.

Tek tek fabrikalarla sınırlı kalan tepkiler ve fiili-meşru mücadeleden yoksunluk, işçi sınıfının verili koşullardaki tablosunu gösterirken, bundan güç alan sermaye iktidarının saldırganlığı da günbegün artıyor.

Geçtiğimiz günlerde açıklama yapan Diyanet İşleri Başkanlığı, asgari ücretlilere ve emeklilere de “fitre” verilebileceğini duyurmuştu. Fitre, geçinme sıkıntısı çeken bireylere dini kurallara göre “sadaka” verilmesi anlamına geliyor. Bu açıklama, işçi ve emekçilerin içine itildiği vahim durumu ortaya koyarken, iktidarın hangi sınıfa hizmet ettiğini de açık bir şekilde gösteriyor.

Çözümün insanca yaşamaya yeten bir ücret olduğu yerde, Diyanet’in böyle bir “yardım” duyurusu yapması tam bir skandaldır. İnsanların inanç ve düşüncelerini istismar ederek ehlileştirme görevini üstlenen Diyanet, daha önceki vaatlerinde de “şükredin, ibadet ederseniz zenginleşirsiniz” gibi sözler sarf etmişti. Şimdi ise derinleştirilen yoksulluğa çözüm diye fitre önermesi, aslında işçi sınıfını vahşi sömürüye razı etme çabasıdır. Oysa işçi sınıfının yardım ve dualara değil, insanca yaşamaya ihtiyacı var. Bu hedefe ulaşmanın yolu ise “ruhani” duygulardan, acıma veya merhametten

doğan hislerden değil, örgütlü mücadeleden geçmektedir.

Elbette devletin tüm kurumları, çürümüş ve kokuşmuş bu düzene ayna tutuyor. Sorunun ana kaynağına dair bir şey demezken, böylesine absürt ve gülünç teklifler sunan Diyanet’in derdi günü kurtarmaktır. Asgari ücretli işçiye sadaka verilmesinin yolunu açmaları, bu sefaleti kalıcı hale getirmek istediklerine işaret ediyor. Metal işçilerinin yasaklanan grevi, Başpınar’da işçilerin önüne dikilen polis barikatları, bağımsız sendikacıların, ilerici ve devrimci güçlerin keyfi şekilde tutuklanması gibi gelişmeler, işçi sınıfına “hak arama mücadelesinden vazgeç, sadaka için avuç aç” demenin bir diğer yoludur. Polis hak arayan işçilere saldırıyor, Diyanet “avuç açıp dilenebilirsiniz” diyor. Saray-Şimşek programını hayata geçirmek için bir yandan Diyaneti öte yandan polis copunu kullanıyorlar.

Tek tek fabrikalarla sınırlı kalan tepkiler ve fiili-meşru mücadeleden yoksunluk, işçi sınıfının verili koşullardaki tablosunu gösterirken, bundan güç alan sermaye iktidarının saldırganlığı da gün-

begün artıyor. Gerçekleştirdikleri her saldırı için bir kılıf uyduruyorlar. Çünkü karşılarına çıkabilecek örgütlü bir işçi sınıfı hareketinden korkuyorlar. Bundan dolayı devletin şiddet aygıtlarını acımasızca kullanıyorlar. Bundan dolayı kendilerinin yazdığı anayasayı ayaklar altına almak, “standart” bir hareket haline gelmiş durumda.

İşçi sınıfının bilinçlenmesi, tüm bu oyunları görüp ona göre tutum alması, yarıların mücadelesine de hazırlanabilmesi demektir. İşçi sınıfının hareket etme kabiliyetinin önünü kesebilmek, örgütlenme ve mücadele etme eğilimini kontrol edebilmek için hem şiddete hem her tür rezil yol ve yalana başvuruyorlar. Bu koşullarda sınıf devrimcilerine, ilerici güçlere düşen görev ise bu yalanları fabrikalarda ve sokaklarda teşhir ederek, işçi sınıfının gözlerindeki perdeyi kaldırmaktır, örgütlü bir güç olarak mücadeleye atılması için azami çaba sarf etmektir.

S. SANCAR

Dört bir yanda direniş ateşi

AKP-MHP iktidarı giderek ağırlaşan ekonomik krizin faturasını emekçilerin sırtına yüklemek istiyor. Buna karşılık ülkenin dört bir yanında direniş, eylem, grevler yapılıyor. Pek çok yerde sefalet zamlarına, işten atmalara ve sendikal örgütlülüklerine dönük saldırılara karşı direnişler yapılıyor. 10 Şubat ile 24 Şubat arasında gerçekleşen işçi ve emekçilerin eylemlerini derledik.

DİRENE DİRENE KAZANACAĞIZ

Kocaeli Çayırova'da bulunan Birleşik Metal-İş üyesi Kaynak Tekniği (Lincoln Electric) işçilerinin grevi 25. gününde (24 Şubat) devam ediyor. İşçilerin talebi ücretlerin ilk altı ay için ortalama olarak ikramiye dahil net 48.151 TL düzeyine yükseltilmesi. İşçi Emekçi Birliği işçileri grevlerinin 19. gününde ziyaret etti.

İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde bulunan LEZİTA fabrikasında Öz Gıda İş üyesi işçilerin grevi 356 günü (24 Şubat) geride bıraktı. İşçiler, sendikal çalışma talebiyle fabrika önünde grevi sürdürüyor.

İstanbul'un Tuzla ilçesinde bulunan TKIS Perde fabrikasında TEKSİF'e üye oldukları için işten atılan 9 işçinin direnişi ise 122 günü geride bıraktı. İşçiler sendikal olarak işe dönme talebini yükseltiyor. İşçi Emekçi Birliği işçilerin direnişinin 118. gününde ziyaret etti.

İzmir'in Aliağa ilçesinde bulunan Temel Conta'da Petrol-İş'e üye işçilerin sendikal hakları için başlattığı grev 77 günü geride bıraktı. İşçilerin grevi soğuk hava koşullarına rağmen fabrika önünde devam ediyor.

Antakya'da Öz Çelik-İş'e üye Yolbulan Metal işçilerinin grevlerinin 244. gününde (18 Şubat) Ankara'da eylem yaptı. 20 Haziran 2024 tarihinde greve başlayan işçiler patronun saldırılarına rağmen direniyor.

İzmir Gaziemir ESBAŞ'ta bulunan DIGEL Tekstil'de TEKSİF'e üye olduğu için işten atılan 4 işçi 18 Ocak'ta ESBAŞ girişinde oturma eylemine başladı. ESBAŞ önünde direniş sürerken 3 işçi daha işten atıldı. DIGEL işçileri ve TEKSİF Sendikası 13 Şubat Perşembe günü İzmir Balçova'da bulunan Alman Başkonsolosluğu önünde eylem gerçekleştirdi. Bunun yanı sıra direnişlerinin 33. gününde Ege İşçi Birliği ve DEV TEKSTİL işçileri ziyaret etti. İzmir'de Tiktok'un içeriklerini

denetleyen Telus Digital işçileri Çağrı İş Sendikası'na üye olmasının ardından işten atıldı. Telus Digital işçilerinin direnişi 46 günü geride bıraktı. Direnişin 40. gününde (18 Şubat) Buca BEGOS 3. Bölge içerisinde bulunan TELUS önünde eylem yapıldı.

İstanbul Esenyurt'ta bulunan HepsiJET deposunda çalışan 4 kadın işçi işyerinde taciz ve mobbinge karşı önlem alınmaması üzerine işi bırakmak zorunda kaldı. İşçiler haklarını almak için depo önünde (18 Şubat) direnişe başladı.

Aile Sağlığı Merkezleri'nde çalışan sağlık emekçileri "Vergide Adalet" talebiyle her çarşamba basın açıklamalarını sürdürüyor. Eylemlerde 49 hafta geride kaldı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nden güvenlik soruşturması gerekçesi ile atılan Barış Aras'ın "ekmek ve adalet" talebi ile belediye önündeki direnişi 102 günü geride bıraktı.

İzmir Bayraklı Belediye işçisi Pınar Özkan işe iade davasını kazanmasına rağmen işe alınmadı. Özkan, 16 Aralık'tan bu yana belediye binası önünde direnişi sürdürüyor.

İstanbul'daki çeşitli belediyelere bağlı şirketlerde çalışan taşeron işçilerinin Mayıs ayından bu yana her hafta salı günü kadrolu çalışma talebiyle Kadıköy Rıhtım'da başlattıkları yarım saatlik oturma eylemi 9. ayında da devam ediyor.

Batman Belediyesi'nde kayyımın işten atma saldırısına karşı nöbet yapıldı. Kayyım, 6 Kasım 2024'te 5, 31 Aralık 2024'te 20, 10 Ocak'ta 18 ve 18 Ocak'ta 18 işçinin işine son verdi. Kayyım 24 Ocak günü de 18 kişiyi daha işten çıkardı. Böylelikle işten çıkarılan işçi sayısı 79 oldu. Batman Belediyesi'nde işten atılan 112 işçinin haklarını aramak için oluşturulan 4 kişilik heyet, TBMM'de bir dizi görüşme gerçekleştirdi.

İMZALANAN TİSLER, SONLANDIRILAN DİRENIŞLER, SÜREN MÜCADELE

MESS'ten kısa zaman önce ayrılan Green Transfo'da Birleşik Metal-İş üyesi işçilerin grevi 25 Aralık 2024 tarihinde başladı. İşçilerin grevi 13 Şubat'ta imzalanan TİS ile sona erdi.

Chinatool Otomotiv işçileri, TİS sürecinde yaşanan uyuşmazlığın ardından 10 Şubat Pazartesi günü greve çıkmıştı. Birleşik Metal-İş Sendikası

grevin dördüncü gününde 13 Şubat'ta TİS'in imzalandığını duyurdu.

153 gündür direnen Tarkett fabrikasında, Petrol-İş Sendikası Gebze Şubesi ile yönetimin masaya oturmasının ardından grev sona erdi. Grevin 51. gününde 23 Şubat'ta direniş sonlandırıldı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi bünyesinde çalışırken Genel-İş İzmir 1-2-3 ve 9 No'lu Şube üyesi işten atılan işçiler direnişlerinin ardından Belediye yönetimi işçilerin geri alınacağını açıkladı.

Çayırhan maden işçileri özelleştirmelere karşı Beypazarı'ndan Ankara'ya yürüyüş gerçekleştirdi. 10 Şubat'ta açıklama yapan işçiler 13 Şubat'ta Özelleştirme İdaresi önünde taleplerini haykırdı.

KFC ile Pizza Hut markalarının franchise işletmeciliğini üstlenen İş Gıda 7,7 milyar TL borç nedeniyle konkordato ilan etti. Bünyesinde 7 bini aşkın işçinin çalıştığı İş Gıda'nın konkordato ilanının ardından işçiler haklarını talep ediyor. İstanbul, Bursa, Eskişehir, Tekirdağ, Samsun'da 6 Şubat'tan itibaren eylemler yapıldı.

ANTEP'TE İŞ BIRAKMA EYLEMLERİ

Antep Başpınar Organize Sanayi Bölgesi'nde kapitalistlerin yüzde 30 zam dayatmasına karşı işçiler iş bırakma eylemleri yaptı.

5 ile 12 Şubat arasında Lotus İplik, Boyar kimya, Okkırın Tekstil, Covtex Feizy Halı, Ravanda Halı, Özkaplan Carpet, Kaplanser Halı, Bulut Tekstil, Sırma Halı, Şireci, Çelikaşlan, Yalçın Kardeşler, Selçuk İplik (Karafiber), Barem Ambalaj, Ender Alüminyum, Ufuk Halı, Canan Tekstil, Ravanda Halı, Petek Kontrplak, işçiler iş bıraktı. Bu direnişler içerisinde Ufuk Halı, Bulut Tekstil, Özkaplan'da işçilerin direnişleri sonrasında zam yüzde 40 verildi.

Antep Valisi Kemal Çeber 14 Şubat'ta eylem yasakları ilan etti. BİRTEK-SEN eylem yasaklarına rağmen kent meydanına çağrı yaptı. Kent meydanında bir araya gelmeye çalışan işçilere polis saldırdı. BİRTEK-SEN Genel Başkanı Mehmet Türkmen iki kez gözaltına alındı ve tutuklandı. Pek çok kentte Mehmet Türkmen ile dayanışma eylemleri yapıldı.

İŞTEN ATMALARA VE ÜCRET GASPLARINA TEPKİLER

Beşiktaş Belediyesi'nde çalışan işçiler

24 Şubat Pazartesi günü sabah saatlerinde iş bıraktı. DİSK/Genel-İş Avrupa Yakası 1 No'lu Şubeye üye temizlik, park bahçeler, veteriner işleri ve fen işleri birimlerinde çalışan işçiler her zamanki saatlerinde görev yerlerine geldi, iş kıyafetlerini giydi ancak iş başı yapmadı.

Seyhan Belediyesi işçileri, maaş ve haklarını alamadıkları için bugün (24 Şubat) iş yavaşlatma eylemine başladı.

Kayseri Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulu bulunan Sersim'de 20 Şubat gece vardiyasında işçiler iki saat önce işi bırakıldılar.

İstanbul'da Anadolu yakasında Sürat Kargo çalışanları sefalet zamlarına karşı 19 Şubat'ta iş bıraktı.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kırsal Kalkınma Daire Başkanlığı'nda çalışan Hizmet-İş Sendikası üyesi 600 belediye işçisi, maaş farklıklarına tepki göstererek 19 Şubat'ta iş bırakma eylemi gerçekleştirdi.

Aydın Efeler Belediyesi'nde EFEBEL'e bağlı işçiler iş bıraktı.

Devrimci Turizm İşçileri Sendikası (Dev Turizm-İş) üyesi Beltur A.Ş işçileri ek zam talebiyle 17 Şubat'ta İstanbul Beşiktaş eylem yaptı.

Ağız ve diş sağlığı emekçileri, ekonomik, özlük ve demokratik hakları için ülke çapında 14 Şubat'ta iş bıraktı.

Kayseri'de bulunan Ergül Mobilya işçileri 12 Şubat'ta iki saat iş bıraktı.

Trabzon, Rize, Giresun, Artvin ve Gümmüşane'de elektrik tedarik hizmeti veren Çoruh AKSA çalışanları 11 Şubat'ta iş durdurma kararı aldı. Trabzon'da enerji işçileri, sendikal olduktan sonra işten çıkarıldı ve 14 Şubat günü greve başladı.

Urfa'nın Viranşehir ilçesinde Güneş Enerji Santrali'nde çalışan işçiler, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve ücretlerine zam talebiyle 11 Şubat'ta iş bıraktı.

Bursa'nın İnegöl ile merkez Yıldırım ilçelerinde, ücretlerini alamayan inşaat işçileri çatıya çıkarak eylem yaptı. 11 Şubat'ta bir saatlik eylemin ardından işçiler çatıdan indi.

Karşıyaka Belediyesi'nin iştiraki olan Kent A.Ş.'de işten çıkarılan işçiler direnişlerinin 185. günü olan 10 Şubat'ta CHP İzmir İl Başkanlığı önünde bir basın açıklaması yaptı ve Ankara'ya yürüme kararı aldıklarını duyurdu.

“TÜSİAD-AKP gerilimi”

Sistemin açmazları sermayedarları tehdit ediyor

Sermaye kodamanlarının örgütü TÜSİAD yöneticileri, uzun zaman sonra AKP-MHP rejimindeki “arızaları” adıyla anarak sistemdeki “çöküşten” dolaysız bir şekilde söz ettiler. Açlık sınırı altına çekilen asgari ücret, emeklilerin derin sefaleti, grev yasakları gibi “netameli” konular dışında hemen her soruna değindiler. TÜSİAD yöneticilerinin yaptığı çıkış, çeteleşmiş saray rejiminin gidişatından artık eskisi kadar memnun olmadıklarına işaret ediyor. Rejimin değil ancak birtakım icraatlarının düzeltilmesini istedikleri anlaşılıyor.

TÜSİAD’ın 13 Şubat’ta toplanan Genel Kurulu’nda kürsüye çıkan örgütün Yüksek İstişare Kurulu (YİK) Başkanı Ömer Aras, çöken sistemden dolayı güven bunalımı yaşadıklarını söyledi. Aras, “Güven bunalımı yaşıyoruz, bunun nedeni çöken sistem” dedi.

Kartalkaya’daki otel yangınına değinen Aras, “Yangın çıkabilir ama 78 kişi ölmez. Ölüyorsa nedeni usulüne uygun yapılmayan binalar ve denetimsizliktir. Çöken bir sistemdir” ifadelerini kullandı.

Ömer Aras “Ülke olarak moralimiz bozuk. Güven bunalımı yaşıyoruz” diye başladığı konuşmasında, “Kurallarımız vardır ama uymayan çoktur, yeterli denetim yoktur. Bu ölümlerin ana nedeni sistem bozukluğudur” ifadesini kullandı. Aras, son dönemde art arda gelen kayyım saldırısına, İmamoğlu’nun yargı tarafından hedef alınmasına, gazetecilerin ve menajer Ayşe Barım’ın tutuklanması gibi konulara dikkat çekti, yargı ve eğitimde reforma ihtiyaç olduğunu söyledi.

Sermaye kodamanlarının sözcüsü Aras, temsil ettiği TÜSİAD’ın sorularını şöyle sıraladı:

“Şimdi soruyoruz: Hukukun üstünlüğüne ve adil yargıya kim sahip çıkacak? Sanayide ve hizmet sektöründe ülkemizin rekabetçi gücünü kim ön plana çıkaracak? Gelişen teknolojiye, yapay zeka çağına, kim ayak uyduracak? Sanatta, kültürde ve sporda dünya çapında başarılar kim imza atacak? Eşitliği, etik değerleri, dayanışmayı ve paylaşımcılığı kim savunacak? Gelir dağılımını kim düzeltecek? Bağımsız kurumlarla devletin kurumsal yapısını kim güçlendirecek?

Kuvvetler ayrılığı, denetim ve denge mekanizmalarını kim etkinleştirecek? Demokratik, laik ve sosyal hukuk devletine kim sahip çıkacak?”

Soruların bir kısmı doğrudan kapitalistlerin taleplerini yansıtıyor. Yine de bir kısmı kimilerine, “Sermaye kodamanları demokrat mı oldu?” sorusunu sordurabilecek cinsten. Ancak soruları soran kişinin AKP’nin iktidara taşınmasında özel rol oynamış, sıraladığı soruları yaratan süreçte onu desteklemiş bir “kapitalistler kulübünün” şefi olması işin rengini değiştiriyor.

Öte yandan, TÜSİAD adına “Hukukun üstünlüğüne ve adil yargıya kim sahip çıkacak? Eşitliği, etik değerleri, dayanışmayı ve paylaşımcılığı kim savunacak? Gelir dağılımını kim düzeltecek? Demokratik, laik ve sosyal hukuk devletine kim sahip çıkacak?” gibi soruların sorulması riyakarlığın dik alasıdır. Zira TÜSİAD, bu sorunları yaratan saray rejimine düne kadar destek veriyordu. İşçi ve emekçilerin sefaletini koyulaştıran Saray-Şimşek programına ise halen destek veriyor. Destek verdikleri program gelir dağılımını daha da bozuyor. Kapitalist sistemde eşitliğin olmayacağı bir yana, bu program eşitsizlik uçurumunu günden güne derinleştiriyor.

Emekçiler için “kemer” değil “boğaz” sıkma programı uygulandığında baskı ve zorbalık bunu tamamlar. TÜSİAD başta olmak üzere, kapitalistlerin desteklediği “24 Ocak kararları” 1980’de ancak 12 Eylül askeri faşist cuntası tarafından uygulanabilmişti. Bugünün Saray-Şimşek programı da ancak zorbalıkla, düzen hukuku ayaklar altına alınarak, eşitsizlik derinleştirilerek uygulanabilir. Yani sermaye kodamanları sorunların kaynağı olan

politikaları desteklerken, güya bu politikaların yarattığı sorunların çözülmesini istiyor. Burada kaba bir riyakarlık olduğu ayan beyan ortadadır.

Genel Kurul’da kürsüye çıkan TÜSİAD Başkanı Orhan Turan ise daha kısa tuttuğu konuşmasında “Yaşanan sorunların ardında hukuka güvenin sarsılması var” dedi. “Hukuka güven kalmazsa sistemik risk oluşur” ifadesini kullanan Turan, beslendiği sömürü sistemi için kaygılanmış görünüyor.

Aras’la aynı minvalde konuşan Orhan Turan, kapitalistlerin taleplerine öncelik verdi ancak sarayda rahatsızlık yaratacak şu ifadeleri de kullandı:

“Suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, galiba artık şirket kurmaktan daha kolay. Kadın cinayetlerinin de çocuk tacizlerinin de sonu gelmiyor. Tüm bu sorunların arkasında, hukuka olan güvenin sarsılması var.”

TÜSİAD kodamanları daha önce de saray rejimine birtakım eleştirilerde bulunmuştu. Ancak dozu daha hafifti. AKP şefi onlara höykürünce çoğu zaman geri çekilmişlerdi. Daha önce yaptıkları itirazlar bir takım uç şeylere yönelikti. Fakat dinci-faşist rejimin sömürücü asalaklar için yarattığı sömürü cennetinden pek memnunlardı. Ona itiraz etmeleri bir yana, AKP şefinin onları aşağılayan saldırılarını bile bundan dolayı sineye çektiler. Ne de olsa sömürü çarkları işçi sınıfından kayda değer bir itiraz gelmeden dönüyordu. Çeteleşmiş rejimin ise bunda özel bir rolü vardı.

Bu defaki eleştirilerinin öncekilerden daha sert olduğu açık. Zira sistemin çivisi çıkmış durumda, bu kadarından kapita-

listler bile tedirgin olmaya başlamış görünüyor. Bunun yaratacağı olası bir toplumsal hareket korkusu da var elbette. Buna rağmen kodaman takımı sözünü ettiği sorunlara gerçek çözümler istemiyor. Sisteme biraz çekidüzen verilmesi onlar için yeterli olacaktır. Onlar için önemli olan bir takım uç şeylerin törpülenmesi, sömürü ve kölelik çarklarının daha düzgün bir şekilde dönmeye devam etmesidir. Nitekim TÜSİAD şeflerinin “çözüm önerileri” diye sundukları listede de işçileri, emekçileri ilgilendiren sorunlara dair bir şey söylenmiyor. Saray-Şimşek programına destek vermeleri, yoksulluk ve sefaletin derinleştirilmesine dair bir itirazlarının olmadığına işaret ediyor. Tersisi olsa, şaşırtıcı oldu.

“Perspektif: 2025 Dönüşüm ve Gelecek için Yol Haritası & Öneriler” adlı kitapçık yayınlayan TÜSİAD çözüm adına iki şey öneriyor: “İnsana değer katan eğitim ve liyakat. Hukukun üstünlüğü ve bağımsız yargı.” Bu yuvarlak lafları çözüm diye sunan sermaye kodamanları, kuruluşundan bu yana destekledikleri dinci-faşist rejimin emekçilerin başına sardığı belaların çözümünü hiçbir şekilde ilgili olmadıklarını ispatlıyorlar.

TÜSİAD’ın rejime yönelik eleştirileri farklı yorum ya da spekülasyonlara vesile oldu: “Saray rejiminde yönetim değişikliği mi olacak”, “emperyalist merkezlerden kulaklara bir şeyler mi fısıldandı” vb. Ancak bunlar, kodaman takımında belli rahatsızlıklar olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Birkez daha belirtelim, bu rahatsızlık kokmuş sistemin birtakım arızalarının giderilmesini istemekle sınırlıdır.

Bu arada, TÜSİAD şeflerinin rejim tarafından başlatılan karşı saldırıya nasıl tepki verecekleri de önemli. AKP şefleri ve medyadaki saray tetikçileri çoktan harekete geçtiler. Sarayın aparatı yargı da hemen soruşturma başlattı. TÜSİAD her zaman yaptığı gibi gerimi çekilecek, sözlerinin arkasında mı duracak? Gelecek günlerde bu netleşecektir.

İşçi sınıfı ve emekçiler için esas mesele egemenler arası olası çatışmalardan medet ummak değil, hakları, onurları ve gelecekleri için örgütlü mücadeleyi yükseltmenin yollarını arayıp bulmaktır.

AKP-TÜSİAD geriliminden yansıyanlar...

TÜSİAD'ın 13 Şubat'taki Genel Kurulu'nda iktidara dönük eleştirilerin yol açtığı gerilim sürüyor.

TÜSİAD Başkanı Orhan Turan ve TÜSİAD YİK Başkanı Ömer Arif Aras'ın polis eşliğinde adliye götürülmesi ve mahkeme tarafından kendilerine yurtdışı yasağı konulması yaşanan gerilimin ulaştığı yeni boyutları gösteriyor. Ortaya çıkan bu tabloya ve basına yansıyan polis eşliğindeki fotoğraflara rağmen TÜSİAD çevrelerinin ve onlara yakın yayın organlarının suskunluğu, buna karşı yandaş basının devam eden saldırgan tavrı dikkat çekiyor.

NE OLMUŞTU?

13 Şubat'ta gerçekleşen genel kurulda konuşma yapan TÜSİAD Yüksek İstişare Kurulu başkanı Ömer Ali Aras son dönemde yaşanan hukuksuzluklardan ve ekonomik-sosyal tablonun kötüye gidişinden yakınmış ve sistemin çöktüğünü söylemişti. Aynı eleştirileri ve kaygıları Orhan Turan da yaptığı konuşmada tekrarlamıştı.

Her ne kadar TÜSİAD genel kurullarında bu tür eleştiriler daha önce de dile getiriliyor olsa da sorun AKP sözcüleri tarafından bir karşı kampanyaya çevrilip, konu ile ilgili soruşturma açıldığı bilgisi basına yansımıştı. Beş gün sonra yeni bir açıklama yapan TÜSİAD, görünürde eleştirilerinin "arkasında" dururken kendine yönelik adli soruşturmaya varan tepkileri "demokrasi kültürünün zenginliği" olarak niteleyerek tartışmayı yumuşatma yoluna gitti.

Fakat bu açıklama iktidara yeterli gelmedi. Tayyip Erdoğan Meclis grup toplantısındaki konuşmasında "haddinizi bileceksiniz, artık eski Türkiye'de yaşamıyorsunuz" çıkışının ardından beklenen oldu ve AKP'nin had bildirme aparatı olan savcılar devreye girdi. Böylelikle adliye koridorlarında pek de alışkın olmadığımız görüntüler ortaya çıktı. Erdoğan'ın had bildirme çağrısına yanıt veren diğer bir kurum ise RTÜK oldu. Aras ve Turan'ın konuşmasından bölümler yayınlayan Sözcü, Halk TV gibi yayın organlarına en üst düzeyden cezalar kesildi.

AKP'nin iktidara gelmesinde etkin bir rol oynayan TÜSİAD kodamanlarının so-

ruşturmaya uğraması ve adli kontrol ile serbest bırakılması rejim cephesinden yaşanan iç gerilim ve sıkıntıların yeni bir ifadesi. Ancak TÜSİAD'ın AKP'den umudunu kestiği türündeki yorumlara hak vermek için henüz erken...

Esas varlığı TÜSİAD'da temsil edilen büyük burjuvazi AKP'nin iktidara taşınmasında özel rol oynamıştı. AKP ise özellikle ilk yıllarında büyük burjuvazi ve emperyalist tekellerin ülke içinde atmaya niyetlendiği adımların uygulayıcısı olarak bu desteği hak ettiğini gösterdi. Neoliberal politikaların kararlı bir uygulayıcısı olarak onlara benzersiz kazançlar sağladı. Sonrasında AKP'nin devletin kurumlarını adım adım ele geçirmesi, elde ettiği iktidar gücüne dayanarak hayat tarzı, değerler sistemi ve ideolojik olarak kendini destekleyen yandaş sermaye gruplarını büyütüp palazlandırması, işi yer yer büyük burjuvazinin TÜSİAD'da temsil edilen bazı kesimlerine karşı açık saldırganlığa vardırması vb. uygulamalar her zaman tedirginlik ve huzursuzluk yarattı. Ama geride kalan 23 yıl boyunca AKP'yi sınırlamaya dönük türlü arayış ve çıkışlarına rağmen TÜSİAD bugün "eleştirdiği" pek çok politikanın kural haline geldiği bir süreçte AKP'yi desteklemeye devam etti.

Yine bir TÜSİAD genel kurulunda o zamanki başkan Ümit Boyner "paralar gelsin, kasalar dolsun deyip öteki her şeye katlanacak mıyız?" diye sormuş-

tu. Ancak o günden bugüne bu "paralar gelsin kasalar dolsun" tutumu, TÜSİAD burjuvazisinin AKP karşısında temel politikası olmaya devam etti. AKP'nin sistemi dumura uğratan uygulamalarına verdiği tepki hiçbir zaman kendi iktisadi çıkarının önüne geçmedi. AKP'yi dengelemek için içine girdiği siyasi projelerin arkasında yine aynı gerekçeyle kararlılıkla durmadı. Bu elbette sermaye sınıfı için AKP'nin her şeye rağmen en iyi alternatif olmasından kaynaklanıyordu.

Şimdi ise AKP yaşanan ekonomik krize etkin çareler üretmezken ve bunun yanı sıra artık herkesi hedefi içine alabilecek kurlsız bir terör rejimine geçilmişken TÜSİAD genel kurulundan yüksek sesli itirazların yükselmesi böyle bir atmosferde TÜSİAD'ın hem kendi çıkarları hem de sistemin bekası için kaygılara kapılması kaçınılmaz...

Ancak bu bazı çevrelerin sandığı gibi TÜSİAD'ın baskı rejimine karşı mücadeleye atıldığı manasına gelmemekte. Aksine tekeli burjuvazi yaşanan kriz koşullarında milyonlar açlık ve sefalette boğuşurken oluşan tepkinin sonuçlarından en az AKP kadar korkmakta, bir yandan oluşan bu tablodaki kendi rolünü görünmez kılmaya çalışırken öte yandan iyice çivisi çıkan ve geline yerde kendi çıkarlarını da tehdit eden pervasız uygulamalara kendi içinde bir set çekmek istemektedir.

Rejimin sürüp giden krizinin ürünü olan bu çatışmaların alacağı seyir önü-

müzdeki günlerde belli olacaktır. Bugün ise kesin olan, AKP iktidarının baskı ve zorbalıkla kurmaya çalıştığı rejimin esas hedefinin işçi sınıfı ve emekçiler olduğu gerçeğidir. Ve tekeli burjuvazinin buna esasa ilişkin bir itirazı yoktur.

İş işçi sınıfı ve emekçilerin hak alma mücadelesi olduğunda TÜSİAD kodamanları ile AKP zorbaları arasındaki fark sadece görünüme dairdir. Uzun bir hukuksuzluklar listesi sunan TÜSİAD başkanlarının aynı günlerde Antep'te işçilere karşı uygulanan olağanüstü hâl üzerine tek kelime etmemeleri ise tesa-düf değildir.

Sorunlara çözüm üretmeyen sistemin egemenler arasındaki çelişki ve çatışmaları şiddetlendirmesi olasıdır. Bu çatışma ve çelişkiler ancak işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesi güçlendiği koşullarda toplumsal muhalefet için bir anlam ifade edebilir.

Günün görevi bugün yaşadığımız açlık, yoksulluk, yıkım, baskı ve zorbalığın iki ana failinin hangisinin daha demokratik veya daha insafı olduğunu tartışmak değil çürüten, çürüdükçe iç gerilim ve çatışmaları artan sömürü ve baskı düzenine karşı kararlılıkla mücadele etmektir. Yaşanılan iktisadi krizin faturasının işçi emekçilere kesilmesine dur demenin olduğu kadar kurulmaya çalışılan baskı ve zorbalık rejimine geçit vermemenin yolu da buradan geçmektedir.

Basın üzerindeki baskı ve sansür artıyor

K. Düşgör

İşçi sınıfı ve emekçilerin çalışma yaşam koşulları her geçen gün daha kötüye giderken iktidar sistematik olarak haber alma-verme hakkına saldırıyor. Gerici faşist iktidar, medyanın yüzde 90'ından fazlasını elinde tutmasına rağmen sınırlı sayıda muhalif basın-yayın organına bile tahammül edemiyor. İktidarın söylediklerine itiraz eden, göze parmak yaptıkları usulsüzlükleri ifşa eden ya da hukuksüzlüklere karşı çıkan gazeteciler ve yayın organları sistematik olarak saldırı altında. Neredeyse her gün bir gazeteci evi basılarak gözaltına alınıyor, tutuklanıyor. Haber siteleri kapatılıyor, kanallara ceza yağdırılıyor. Fiili saldırılar devam ederken çıkarılan yasalarla yeni "suçlar" uydurularak baskı rejimi tahkim ediliyor. Bunları tehditler ve tacizler tamamlıyor.

Saray rejiminin "saldırı aparatlarından" biri olan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) Başkanı Ebubekir Şahin yakın zamanda yaptığı açıklama ile bu sefer haber bültenlerini hedef gösterdi. "Türkiye'de olumlu olaylar olmuyor algısı yarattıklarını" öne süren bu görevli ana haber bültenlerini yaptırımla tehdit etti. Haberlerden dolayı "vatan-daşların karamsarlığa ve yalnızlığa sürüklediği" iddiasını ortaya atan Şahin şunları da ekledi:

"Ülkemizde enerji, savunma sanayi, yerli ve millî teknoloji, sanat, kültür ve spor olmak üzere birçok alanda başarılı çalışmalar ortadayken, karamsarlık aşıl原因an 'yandık', 'bittik', 'mahvolduk' haberciliğinin kimseye bir faydası da yoktur."

Görünen o ki, iktidar ani bir toplumsal patlamadan ölesiyeye korkuyor. Zira toplumsal bir patlama için gerekli koşulların bizzat kendi politikalarının ürünü olarak ortaya çıktığını görüyor. Açlık, yoksulluk, işsizlik ile birlikte kurulan baskı rejimi öfke ve tepkinin birikmesine yol açıyor. Gezi türü çıkışlara zemin yaratıyor. Bu yüzden iktidar, uyguladığı politikaların yol açtığı yıkımın daha da görünür hale gelmesini istemiyor. Kurduğu "medya karteli" ile gerçekleri çarpıtan rejim yoksulluk, kadın ve iş cinayetleri, işsizlik, enflasyon vb. sorunlar yokmuş gibi davranıyor, bir tür "yalan dünya" algısı oluşturmaya çalışıyor.

Yaşanılan sorunları birbirinden kopuk, sorumlusu belirsiz, bireysel durumlar gibi göstererek, sorunları yaratan koşulları ve iktidarın politikalarını gizlemek için çırpınıyorlar. Rejimin borazanı "çamur medyası" 7/24 bunun için yayın yapıyor. 6 Şubat depremlerinde yardım isteyen depremzedelerden mikrofon kaçırın; Suriye'de, Filistin'de, Yemen'de halklar katledilirken savaş borazanlığı yapan; çocuk ve kadın cinayetlerini magazin malzemesine çeviren; iş cinayetlerini münferit gösteren, sahte verilerle işsizlik yok diyen iktidar medyasına herkes inansın diye aykırı sesleri bastırmak istiyor.

GERÇEKLERİ SADECE DEVRİMCİ BASIN GÖSTERİR!

İktidarın medyası gerçekleri tümüyle yok sayarken iktidara muhalif medya da emekçilerin içinde bulunduğu koşulları bir fotoğraf karesi gibi göstermenin ötesinde bir şey yapmıyor. Salt var olanı aktaran haberciliğin sınırları var. Nedenleri gereğince sorgulamayan, kaynağını yanlış gösteren habercilik muhalif de olsa sorunların gerçek çözümünü bulanıklaştırır. Bu tür habercilik, olanları çarpıcı biçimde yansıtır gibi gözükse de çok sinsî biçimde durumu kanıksatır. Karanlığa karşı çözüm yolları sunmaz, ya-

şananların gerçek nedenlerine inmez, gerçek sorumlulara işaret etmez. Sunduğu çıkışsızlıkla, emekçilerin yalnızlığını ve karamsarlığını körükler. Emekçilere bir "kurtarıcı" beklemeyi salık vererek edilgenlik telkin eden bu tür habercilik, toplumun değiştirici gücünü, yani işçi sınıfının direnişleri, örgütlü tepkileri iktidar medyasında olduğu gibi çoğu zaman "muhalif" medyada da gereğince kendine yer bulamaz. Bugün düzen muhalefetinin sesi olan yayın organlarının CHP'li belediyelerdeki işçilerin sorunlarına gözlerini kapatması bilinçli tercihtir. "Sandık gelecek yoksulluk bitecek" türünden sahte vaatler ise en az iktidar medyasının toz pembe yalanları kadar tehlikelidir.

OLUMLU ŞEYLER DE OLUYOR ELBET!

"Sahibinin sesi" RTÜK Başkanı korkusunu "sanki hiç olumlu şeyler olmuyor gibi habercilik yapıyor" sözleriyle dış vuruyor. Evet birçok açıdan karanlığa batmış ülkede olumlu şeyler de oluyor elbet! Dört bir yanda işçiler sefalet dayatmasına karşı karanlığın arasından süzülen ışıklar yakıyor. Henüz bu ışıklar belki tüm bu karanlığı aydınlatacak güçte değil. Ama gelecek güzel günlerin habercisi. Kürt halkı tüm baskı ve zor-

balığa rağmen haklarından vazgeçmiyor. Doğanın rantına ve talanına direnen köylüler engel oluyor. Suruç, 10 Ekim, Çorlu Tren faciası, 6 Şubat depremleri, Hendek, Grand Kartal Otel gibi sayısız katliamlarda yakınlarını kaybedenlerin peşini bırakmıyor. Hayvan hakları savunucuları, atanamayan öğretmenler, hakları gasp edilen emekliler, köleliğe sürüklenen sağlık emekçileri mücadelede vazgeçmiyor. Ülkenin yanı başında Tışrin'de, Filistin'de, Suriye'de emperyalist saldırganlığa karşı halklar taşla, sopayla direniyor. Bu haberlerin bütünü ancak devrimci-ilerici basından izlenebilir. Görünenin ötesini anlayabilmek ve karanlıktan çıkış yollarını bulabilmek için devrimci basını izlemek ve onunla dayanışma içinde olmak emekçiler için elzemdir. Emekçilerin yaşadığı sorunların esas nedenlerini ve kalıcı çözümlerini ancak devrimci basın gösterebilir. Marx'ın ifadesiyle "görünenin ötesindeki gerçeği" sadece devrimci basın anlatır.

İktidarın korkuları, bunun için gerçekleri görünmez kılma çabası anlaşılır. Ancak unuttukları bir şey var: Gerçekler yasaklanarak, sansürlenerek, çarpıtlarak ortadan kaldırılamaz. "Gerçekler inatçıdır", er ya da geç ortaya çıkarlar.

Sermayenin “ihya”sı, rejimin “inşa”sı

İletişim Bakanlığı 6 Şubat depremlerinin ikinci yılı vesilesiyle “Asrın felaketi-nin 2. yılı inşa ve ihya çalışmaları” adlı bir kitapçık yayınladı. Adıyaman’da gerçekleştirilen “Bir Oluruz 6 Şubat Depremleri Anma Programı”nda bu kapsamda bir konuşma yapan Tayyip Erdoğan, partisinin İstanbul 8. Olağan İl Kongresi’nde ise “2028’den sonra yeni bir İstanbul yeni bir Türkiye inşa edeceğiz” dedi.

Depremlerde yaşanan büyük insan kıyımından sorumlu olanların hesap vermediği bir düzende “yeni” ve “inşa” kavramları ancak saray rejiminin bekası için piyasaya sürülebilir.

İletişim Bakanlığı tarafından yayınlanan kitapçıkta ilk sıraya (Erdoğan’ın ön-sözünden sonra) “Dünyayı sarsan afetlerin haritası” yerleştirilmiş. 606 sayfadan oluşan kitapçığın sonunda yer alan tanı-tımda ise şunlar söyleniyor:

“6 Şubat depremlerinin ardından geçen iki yıllık süreçte, devletimizin asrın felaketinden etkilenen 11 ilimizde gerçekleştirdiği inşa ve ihya faaliyetlerini ayrıntılı ele almaktadır. Beş bölümden oluşan çalışmada kamu güvenliği ve denetim, sağlık, ulaşım ve haberleşme, barınma ve güvenli konut, eğitim, gençlik ve spor, kültür-sanat, dini ve sosyal hizmetler alanlarında yürütülen çalışmaların yanı sıra ekonomik istikrar için destekler ve tedbirler, iş ve toplum yaşamına yönelik çalışmalar, sanayiye destekleyici adımlar, tarım dostu düzenlemelerde derinlemesine tüm boyutlarıyla ortaya koyulmaktadır.”

Oysa ki, büyük insan kıyımının yaşadığı günden bugüne hesap veren olmadı. On binleri ölüme sürükleyenlerin bir teki yargılanmak bir yana, istifa bile etmedi. Tümü pişkin bir şekilde koltuklarında oturmaya devam ediyor. Dahası, resmi verilere göre 53 bini aşkın (bilimsel hesaplamalara göre sayı 200 bin civarındadır) insanın hayatını kaybetmesine ve yıkımın boyutlarının büyümesine neden olan AKP iktidarının ranta dayalı politikaları da sürüyor.

Anlatılan başarı hikayelerinin aksine, deprem bölgesinde on binlerce insan hala sağlıklı ve güvenli barınma, eğitim, sağlık ve yaşam hakkına ulaşamazken, bölgede sermayenin palazlanması için birçok adım atıldı. Kapitalistlere sağlanan teşviklerle işçi sayıları ve üretim kapa-

AKP-MHP iktidarının temel politikası sermayedarları “ihya” etmek, emekçilere büyük bir yıkım ve kıyım dayatmak oldu. Bu politika doğrultusunda “inşa” edilen şey ise sermayeye yeni kâr kapıları açmak, tek adam rejimini tahkim etmektir.

sitelerindeki artış, deprem öncesindeki döneme yaklaşmış görünüyor. Teşviklerin yanı sıra kapitalistlere tanınan muafiyetler emekçilerin yaşamına iş “kazaları”, esnek ve kölece çalışma koşulları olarak yansıyor. Teşvik adı altında aktarılan kaynaklarla hem fonlar yağmalandı hem de kapitalistlere sınırsız yetki verildi.

Adıyaman’da 6 Şubat’ta yapılan programda Ziraat Bankası Genel Müdürü ve Erdoğan arasındaki diyalogda “en çok parayı” kimin verdiği tartışma konusu oldu. Erdoğan genel müdüre “ben verdim deme devlet verdi de” dedi. Oysa ki depremedeler için yardım şovlarıyla toplanan paranın akıbetini kimse bilmiyor. Ancak bilinen bir şey var ki, o da kapitalistlere verilen teşvikler ortadayken emekçilerden deprem harcamaları adı altında alınan vergilerle toplanan gelirin 378 milyar lira olduğudur. Bu olgu, kitapçıkta da verilerle ortaya konmuş. Ancak deprem bölgelerindeki durum bu paranın depremedelere harcanmadığını gösteriyor. Kitapçıkta her ne kadar uydurma

başarı hikayeleri anlatılsa da depremin ilk gününden bu zamana kadar hiçbir alanda olumlu bir gelişme olmamış, sorunlar katmerleşmiştir. İki yıl içerisinde hamasi nutuklar atan iktidar temsilcileri şehirleri yeniden inşa etmenin reklamını yaparken, TMMOB’un raporlarına göre kalıcı konutlar üzerinden vaat edilenlerin sadece yüzde 30’u yapılabildi. Kural-sız, denetimsiz, riskli yapıların imalatına izin verilen, kapitalistlerin kârlarını her şeyin önüne koyan pratiğin sürekliliği var. Depremin yıktığı kentler inşaat şirketlerinin rant alanı oldu. Yayınlanan kamu ihaleleriyle ve TOKİ’nin konut ihaleleriyle bilindik şirketler paylarını arttırdı.

Deprem kuşağında yer alan bir ülkede yıkım öncesinde talan edilen ovalar, sulak alanlar, tarım arazileri, ormanlar yıkımın ardından tekrar imara açıldı. Depremedelerin zeytinliklerine “çöküldü”, TOKİ için yeni rant alanları açıldı. Fay hatları üzerine şehirler kuran iktidar, bilimsel yöntem yerine rant politikalarını esas aldı/alıyor.

Tek adam rejiminin inşası yolunda depremi fırsata çeviren iktidarın deprem sonrasında ilk yaptığı şey enkaz altında kalanları kurtarmak değil, OHAL ilan etmek oldu. Bunu hem baskı politikalarını kalıcılaştırmak hem rejimin “inşası” önündeki engelleri temizlemek için kullandı. Naomi Klein “Şok Doktrini” adlı eserinde, normal koşullarda insanlara kabul ettirilemeyecek pek çok politikanın beklenmedik bir felaket sonrasında kabul ettirebildiğini örneklerle anlatır. Emekçilerin yeterince örgütlü olmadığı toplumlarda “kriz”, “kaos”, “felaket” sonrasında yaşanan çaresizliklerin iktidarlar tarafından acımasızca istismar edilmesi yaygın bir durumdur. “Asrın felaketi” olarak tanımladıkları deprem sürecinde AKP-MHP iktidarının temel politikası sermayedarları “ihya” etmek, emekçilere büyük bir yıkım ve kıyım dayatmak oldu. Bu politika doğrultusunda “inşa” edilen şey ise sermayeye yeni kâr kapıları açmak, tek adam rejimini tahkim etmektir.

Alevi katliamına sessiz kalma...

İşçilerin birliği, halkların kardeşliği mücadelesini büyütelim!

Emperyalistlerin ve bölge gerici devletlerinin desteğini arkasına alan "Yeni Suriye devleti" ve onun himayesi altındaki cihatçı çetelerin Alevilere dönük uyguladığı baskı, gelinen yerde katliamlara dönüşmüş durumdadır. Emperyalizmin kuklası, cihatçı çete topluluğundan başka bir şey olmayan sözde "Suriye hükümeti" gerçekleşen katliamları bir yandan "bireysel, tekil" olaylar olarak göstermeye çalışırken öte yandan "Esad artıklarının temizliyoruz" söylemiyle katliamlara meşruluk sağlama arayışındadır.

Suriye'de Alevileri hedef alan saldırılar "tekil olaylardan" ibaret değildir, bilakis sistematik bir katliam süreci işlemektedir. Kaynağı ise HTŞ'nin başını çektiği cihatçı çetelerin sahip olduğu gerici-selefi ideolojidir. Yaşananlar devlet kılıfına bürünmüş bu çetelerin bölge hakları için ne büyük bir tehlike olduğunu bir kez daha göstermektedir.

Selefi cihatçı zihniyet bugün Alevileri hedef almaktadır, yarın ise Dürziler, Hristiyanlar, Kürtler ve Suriye'nin diğer etnik ve inançsal toplulukları hedef tahtasına oturtulacaktır. Emperyalizm ve dinsel gericiliğin bir araya geldiği yerde bundan başka bir sonuç çıkma ihtimali yoktur. Emperyalizmden, onun "demokrasi" söylemlerinden medet umanlar bir kez daha bu yaşananlar üzerine düşünmelidir.

AKP-MHP İKTİDARI KATLIAMIN ORTAĞIDIR!

Selefi-cihatçı çetelerin Şam'ı ele

geçirmesi ile zafer kutlamaları yapan AKP-MHP iktidarı, yaşanan saldırılarının doğrudan suç ortağıdır. Bunu görmek için AKP'ye yakın medya kuruluşlarına bakmak yeterli olacaktır.

Yandaş medya kuruluşlarında iş, yaşanan saldırıları görmezden gelmekten çıkmış katliam ve saldırıları bizzat destek verir hale gelmiştir.

Toplumsal kutuplaşmadan, etnik ve dinsel ayrımcılıktan beslenen AKP-MHP iktidarı, ekonomik krizin derinleştiği ve geniş kesimlerin hoşnutsuzluğunun her gün katlandığı günümüz koşullarında dinci-mezhepçi ayrışmayı kızıştırmak için

bu meseleyi kullanmaya çalışacağı aşıkardır.

YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ!

Suriye'de gerçekleşen bu barbarlığa karşı durmak bütün işçilerin ve emekçilerin görevidir. Bu görev, emperyalizme, onun taşeronu olan dinsel gericiliğe ve AKP-MHP iktidarının politikalarına karşı durmadan yerine getirilemez.

Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu olarak işçi sınıfını ve emekçileri "Katliamlar derhal durdurulmalıdır!" talebiyle harekete geçmeye; emperyalistlere ve

işbirlikçilerine karşı mücadele etmeye çağırıyoruz. Bir kez daha hatırlatıyoruz: Suriye ve bölge haklarına barış ve özgürlük ancak işçilerin birliği hakların kardeşliği temelinde yürütülecek mücadele ile gelebilir. İşçiler, emekçiler ve ilerici güçler bu ekseninde taraflaşmalı, emperyalistlerin ve gerici bölge devletlerinin her türlü saldırılarına karşı emekçilerin ve ezilen halkların birleşik mücadelesini örgütlemelidir. Emperyalizm, işbirlikçi güçler ve dinsel gericilik yenilmeden bölgeye barış ve huzurun gelme ihtimali yoktur.

BAĞIMSIZ DEVRİMCİ SINIF PLATFORMU
8 MART 2025

Kayım düzenine karşı işçilerin birliği...

Büyükşehir Belediyesi'ne kayyım atandı.

Kürt halkının kazanımlarını yok saymayı hedefleyen kayyım saldırısı "seçme-seçilme hakkı"ni tek kalemde yok sayarken, yaşanan süreç "seçmen iradesi" sözünün de ikiyüzlülüğünden başka bir anlama gelmediğini bizlere gösteriyor.

Kayım rejimi, Kürt halkının iradesinin gasp edilmesinin yanı sıra aynı zamanda ranttan beslenen AKP iktidarı ve yandaşları için yağma ve talan anlamına da geliyor.

8 Eylül 2016'dan bu yana Kürt halkının yaşadığı bölgelere toplam olarak

154 kayyım atandı. DEM Parti'nin verilerine göre 2016-2019 yılları arasında 24 belediyenin kayyım atanmadan önceki toplam borcu 730 milyon iken, 31 Mart 2019'da bu borcun 5,6 milyara ulaştığı görüldü. 2.5 yıllık süre içerisinde 24 belediyenin kayyımları yaklaşık 5 milyar TL borçlandı. Bu devasa paraların yandaşlar tarafından yağma ve talan edildiği su götürmez bir gerçek... İçlerinde makam odasını lüks içinde inşa eden mi ararsınız, sonrasında dolandırıcılıktan tutuklanana mı, yoksa "653 kişiyi işten çıkardım, büyük zevk aldım" diyeni mi... İşte

size kayyım gerçeği!

Bir yandan "yeni bir süreç"le birlikte hayaller yayılırken öte yandan AKP-MHP iktidarı eliyle faşist baskı ve terör tırmandırılıyor, kırıntı düzeyindeki haklar gasp ediliyor.

Antep Başpınar işçilerinin eylemlerinin önünü kesmek için kentte OHAL ilan ediliyor, sabahına ise Van büyük şehir belediyesi binasına çok dört koldan operasyon çekiliyor.

Artık tükenen ve ayakta kalmak için baskı ve terörü artırmak dışında seçeneği kalmayan rejimin saldırılarını püskürtmek için yegâne yol, "işçilerin birliği, halkların kardeşliği"ni büyütmekten geçiyor.

Kürt halkının kazanımlarını yok saymayı hedefleyen kayyım saldırısı "seçme-seçilme hakkı"ni tek kalemde yok sayarken, yaşanan süreç "seçmen iradesi" sözünün de ikiyüzlülüğünden başka bir anlama gelmediğini bizlere gösteriyor.

AKP-MHP iktidarının kayyım saldırısının sonucusu Van Büyükşehir Belediyesi'ne yönelik gerçekleşti. Daha önceki gibi Van Büyükşehir Belediye başkanı Abdullah Zeydan'a da rejimin elindeki yargı aparatı eliyle üretilen "suçla" kesilen ceza kayyımına gerekçe gösterildi.

31 Mart 2024 yerel seçimlerinden bu yana Hakkâri, Esenyurt, Batman, Mardin, Halfeti, Dersim, Bahçesaray, Akdeniz, Ovacık, Siirt ve son olarak Van

8 Mart ve burjuva toplumunda kadın hakları

H. Fırat

8 MART'IN TARİHSEL ONURU

Günümüzde 8 Mart, içi boşaltılmış biçimiyle de olsa, “Uluslararası Kadın Günü” olarak artık dünya ölçüsünde genel bir kabul görüyor. Ama kolayca tahmin edilebilecek nedenlerle bu önemli günün tarihi üzerine pek bir şey söylenmiyor, bundan özenle kaçınıyor. 8 Mart’ın tarihsel kökeni ve anlamı üzerine bir şey söylemekten özenle kaçınanlar, öte yandan onu resmi toplumuna kadına verdiği değerin anlamlı bir ifadesi olarak sunabilme ikiyüzlülüğü gösterebiliyorlar. Oysa 8 Mart sosyalizm ve işçi hareketinin tarihine ayrılmaz biçimde bağlıdır ve onun bir parçasıdır. Bu anlamlı günün tarihsel ve siyasal açıdan tüm onurunu sosyalizm ve işçi hareketi taşımaktadır. Kadın bugünün kapitalist toplumunda sürekli ve sistematik bir biçimde eziliyor, sömürülüyor ve aşağılanıyor. Çağdaş uygarlığın ve demokrasinin beşiği olmakla övünen en gelişmiş kapitalist ülkelerde bile, geçmişe göre inceltilmiş biçimler içinde de olsa, kadın hala ikinci sınıf insan muamelesi görüyor. Kapitalizm, kadın sorununu çözmek bir yana, onu çok daha genişletmiş, karmaşık ve derinlikli hale getirmiştir.

Yine de bugünün toplumunda kadının, burjuva özgürlüğü ve eşitliği sınırları içinde, herşeye rağmen kazandığı temel önemde bazı medeni, politik ve sosyal haklar var. 8 Mart’ın tarihi ile sıkı sıkıya bağlantılı kritik soru da işte tam bu noktada ortaya çıkmaktadır. Burjuva toplumunun gelişmesiyle bu hakların ilişkisi nedir ve nasıldır acaba? Yanıtı kestirmeden verebiliriz. Bugünün modern burjuva toplumunda kadının herşeye rağmen elde ettiğı haklar ona bu toplum tarafından sunulmamış, tersine hemen tümü de ona karşı mücadeleler, üstelik zorlu ve çok uzun yılları bulan mücadeleler içinde elde edilmiştir.

Kadının ikiyüz yılı bulan özgürlük ve eşitlik mücadelesi süreci içinde bu hakların nasıl kazanıldığına dönüp baktığımızda, tartışmasız bir biçimde, sosyalizmin ve uluslararası işçi hareketinin bu alandaki kendine özgü tarihsel yeriyyle yüz yüze kalırız. Kadının bugün sahip olduğu hemen tüm temel demokratik ve sosyal haklar, tam da kurulu burjuva düzenine

karşı sosyal-siyasal mücadeleler içinde, büyük ölçüde işçi hareketi sayesinde ve işçi sınıfı partileri önderliğinde elde edilmişlerdir. Kadının hak eşitliği ve özgürleşme mücadelesinin 19. yüzyılın sonu 20. yüzyılın başında belli ülkelerdeki, özellikle de Almanya’daki emekçi kadınların mücadelesi sayesinde bir ilerleme kaydettiğini görüyoruz. Nitekim Almanya, tam da bu mücadele sayesinde, kadın payına gerek medeni ve sosyal gerekse politik açıdan önemli kazanımların elde edildiğı bir ülkedir. Bundan dolayı da, emekçi kadın hareketinin en iyi önderleri bu ülkede yetişmiştir. Bugün kadın sorununa ve kadının özgürleşmesi mücadelesinin tarihine ilgi duyan bir kimse mutlaka Clara Zetkin ismi ile karşılaşır. Bu örnek komünist kadın önderin, Clara Zetkin’in tüm yaşamı, emekçi kadının kurtuluşu mücadelesi içinde geçmiştir. O, komünist bir kadın militan ve önder olarak, kadının özgürleşmesi mücadelesine hem teorik ve hem de pratik alanda büyük katkılarda bulunmuştur. Yalnızca Almanya’da değil, fakat tüm dünyada kadınlar, elbette özellikle işçi ve emekçi kadınlar, ona gerçekten çok şey borçludurlar. Bugün sadece sosyalistlerin ve emekçilerin değil, fakat ikiyüzlülükle de olsa artık bütün toplumun kutladığı “8 Mart Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü”nü de (ki onlar “emekçi” nitelemesini kullanmaktan sınıfsal duyarlılıkları nedeniyle özenle kaçınırlar), Clara Zetkin’in önderliğindeki büyük tarihsel mücadeleye, yani sosyalist emekçi kadın hareketine borçluyuz. 8

Mart, 1910 yılında yapılan İkinci Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı’nda, bizzat Clara Zetkin tarafından gündeme getirilerek uluslararası kadın günü olarak kabul ediliyor.

8 Mart’ın kabulü sosyalist kadın hareketinin ürünü olduğu gibi, bu tarihin seçilmesinin esin kaynağı ve hareket noktası da bizzat işçi kadınların mücadelesidir. 8 Mart tarihi, 1857 ve 1886 yıllarında Amerikalı işçi kadınların direnişlerinin anısına seçilmiştir. Bu direnişlere yolaçan nedenler ve eylemde ileri sürülen istemler, kadın işçilerin yüzyüze buldukları çifte ezilimişlikle, yani hem sınıf hem de cins olarak çifte baskı ve sömürüye hedef olmalarıyla sıkı sıkıya bağlantılıdır. Yani 8 Mart Amerikalı kadın işçilerinin mücadelesine saptanmış bir tarihtir, ki bu da bize 8 Mart’ın kaynağındaki dolaysız sınıfsal öğeyi verir.

Özetle 8 Mart, tümüyle sosyalizmin ve işçi hareketinin topluma kazanımıdır. Bugünün ikiyüzlü burjuva toplumu kadın haklarını yılda bir kez bile olsun hatırlamak ihtiyacı duyuyorsa, ikiyüzlülüğünü bir de bu vesileyle sergilemek yoluna gitmek zorunda kalıyorsa, Türkiye’deki rejim temsilcileri yılda bir kez olsun 8 Mart’ı vesile ederek kadın hakları üzerine bir şeyler söylemek yoluna gidiyorlarsa, tüm bunlar tam da sosyalizmin ve emekçi hareketinin tarihsel mücadelesi sayesinde.

Burjuva devrimleri ve kadın hakları insanlık tarihi içinde burjuvazinin ilerici bir konumda bulunduğu, buna uygun

olarak tarihte devrimci bir rol oynadığı, insanlığın ilerlemesine katkıda bulunduğu bir dönem var. Bu, kapitalizmin eski düzeni oluşturan feodalizme karşı yeni bir toplumsal düzen olarak yükseldiğı ve bu sürecin burjuva devrimleri eşliğinde yaşandığı tarihi çağdır. Bu tarihi evrede “Eşitlik, özgürlük ve kardeşlik” ilkelerini ileri süren ve bunları ülküleştiren burjuvazinin, bu çerçevede kadınının özgürlük ve eşitlik arayışlarına katkısı, katkı bir yana buna yönelik istemler karşısındaki tutumu ne olmuştur acaba?

Özellikle 8 Martlar’ı vesile ederek, bugün kadının geçmişe göre kıyaslanamaz ölçüde özgürleştiğı ve eşit haklara kavuştuğı üzerine hamasi nutuklar çeken ve ikiyüzlü seremoniler düzenleyen burjuva toplumunun kadına karşı gerçek konum ve tutumunu açıklığa kavuşturmak için öncelikle yanıtlanması gereken soru herhalde budur. Bu sorunun yanıtını bize en iyi ve kestirme biçimde, burjuvazinin tarihte oynadığı devrimci rolün zirveleri sayılan burjuva devrimleri, daha somut olarak da tarihin gördüğü en köklü ve kapsamlı burjuva devrimi olan Büyük Fransız Devrimi, bu devrimlerin kadın hakları konusundaki tutumları verebilir.

Kadınların, özellikle de emekçi halktan kadınların, 1789 Fransız Devrimi’ne etkin biçimde katıldıklarını, devrim boyunca büyük kahramanlık ve fedakarlık örnekleri gösterdiklerini biliyoruz. Fakat Amerikan Bağımsızlık Savaşı örneğini izleyerek bir “İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi” yayınlayan Büyük Fransız

Devrimi’nin “insan hakkı” derken aslında “erkek hakkı” demek istediğini de biliyoruz. Devrimin çalkantısı içerisinde büyük bir politik uyanış yaşayan ve örgütlenen kadınlar, bu duruma karşı kadın-erkek eşitliği için mücadeleye giriştiler. Fakat istemleri, bunu dile getiren dilekçeleri, salt erkeklerden oluşan Konvansiyon Meclisi tarafından reddedildi, dahası örgütleri dağıtıldı ve hareketleri ezildi. Bebel, konuyu kadının “Siyasal eşitlik mücadelesi” çerçevesinde ele alırken, devrimde “halk kadınlarının lideri” olarak sivrilen Olympe de Gouges üzerinden şu bilgileri veriyor:

“(O), 1793’te Konvent, insan haklarını (les droits de l’homme) ilan ettiğinde, bunların yalnızca erkek hakları olduğunu hemen anladı. Olympe de Gouges, Rose Lacombe ve başkalarıyla birlikte, onun karşısında 17 maddelik ‘Kadın Hakları’nı çıkardı, bunu 1793’de, bugün de hâlâ geçerliliğı olan uzun açıklamalara dayandırarak Paris Komünü’ne sundu; içinde zamana uygun düşen şu cümle geçiyordu: ‘Kadının idam sehpasına çıkma hakkı varsa, kürsüye çıkma hakkı da olmalıdır.’ Olympe de Gouges’in talepleri yerine getirilmedi. Buna karşılık, kadının gerektiğinde idam sehpasına çıkmak zorunda kalmasına atfı, kanlı bir onay buldu. Bir yanda kadın haklarını savunması, öte yanda Konvent’in zorbalıklarına karşı mücadelesi nedeniyle Konvent’e, idam sehpası için yeterli olgunlukta göründü; ve aynı yılın 3 Kasım’ında başı düştü. Beş gün sonra Madam Roland’ın da başı gitti. İkisi de kahramanlar gibi öldüler. Ölümlelerinden kısa süre önce, 30 Ekim 1793’de Konvent kadın düşmanı zihniyetini, tüm kadın derneklerini kapatarak göstermişti ve daha sonra, kadınlar kendilerine karşı yapılan haksızlığa karşı protestoyu sürdürürnce, Konvent’i ve resmi toplantıları ziyaret etmelerini yasaklayacak ve onlara asi muamelesi yapacak kadar ileri gitti.” (August Bebel, Kadın ve Sosyalizm, s. 302-303, İnter Yay.)

Bebel’in anlattığı olayların geçtiğı zaman dilimi, Fransız Devrimi’nin fırtınalı akışı içerisinde, burjuvazinin devrimci kanadını oluşturan ve tümüyle halk kitlelerine dayanan Jakobenler’in egemen olduğu bir tarihi dönemdir. Devrim en büyük atılımlarını bu dönemde yapar,

en köklü dönüşümler bu dönemde gerçekleşir; “eski düzen”e karşı en kapsamlı tedbirler bu dönemde alınır, en radikal mücadeleler bu dönemde verilir. Özetle bu, burjuva eşitlik ve özgürlük idealinin pratikte en ileri sonuçlarına varıldığı dönemdir. Ama işte böyle bir dönemde bile, burjuva devriminin ufunda kadının eşitliği ve özgürlüğü sorunu yoktur. Jakobenlerin egemen olduğu Konvansiyon, üstelik burjuva anlamda, bu biçimsel sınırlar içinde dahi, kadının eşitlik istemine yabancıdır ve buna yönelik arayışlarının karşısındadır. Dahası bizzat dönemin devrimci kadınlarından gelen buna yönelik girişimleri bastırmak ve ezme yoluna gitmiştir.

Bu tarihsel olgu, biz komünistlerin işçi sınıfı adına devrimci atılımlarını her zaman selamladığımız ve tarihsel mirasına hep sahip çıktığımız Jakobenezme hiç de gölge düşürmüyor; fakat yalnızca, kadının eşitliği ve özgürlüğü gibi temel demokratik bir sorunun, burjuvazinin en devrimci kanadının dahi, demek oluyor ki, bir bütün olarak klasik burjuva demokratik devrimlerinin ufku dışında kaldığını gösteriyor. Nitekim 50 yılı aşkın bir süre sonra, 1848 Devrimi döneminin burjuva meclisi de, hazırlanan yeni anayasada kadınlara eşit siyasal haklar tanınması istemlerini reddetti (dönemin ütopyk sosyalist temsilcilerinden gelmişti bu istem). Buradaki katı tutum, Fransa gibi köklü demokratik geleneklere sahip bir radikal burjuva devrimler ülkesinde, kadınların eşit siyasal haklara kavuşmasının bile neden ancak İkinci Dünya Savaşı sonrasında olanaklı olabildiğini de açıklar.

EŞİT POLİTİK HAKLAR İÇİN 20. YÜZYILI BEKLEMEN GEREKTİ

Burada eşit siyasal haklar sorununu bilerek öne çıkarıyoruz. Zira bu herşeye rağmen burjuva devrimlerinin ilerleme kaydettiğı bir alandır. Burjuva eşitlik anlayışı her zaman politik eşitlik sınırları içindedir ve bu da somutta yasa önünde eşitlikten öteye gitmez. Fransız Devrimi’nin ürünü olan ve burjuva özgürlük ve eşitlik anlayışını en ideal biçimde dile getirildiğı belge sayılan “İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi”, 1. maddesinde, “İnsanlar hukuk açısından özgür ve eşit

doğarlar; özgür ve eşit yaşarlar...” der. Bunun gerçek hayata uygulanması en iyi durumda yasa önünde eşitlik; eşit hukuksal haklara sahip olmaktır. Ama bizzat bu bildirgeyi hazırlayanlar kadını bunun dışında tutabilmişlerdir.

Gerçekte dışında tuttukları yalnızca kadınlar da değildir. Toplumun mülksüz emekçi kesimleri de uzun süre boyunca bu haktan yoksun bırakılmışlardır. 1640 İngiliz Devrimi’nden 200 sene sonra işçiler ve mülksüzler ve elbette bu arada kadınlar bu haktan hala yoksundular. İlk modern işçi hareketi örneğı kabul edilen Çartist Hareketin zorlu, soluklu ve uzun yılları bulan mücadelesinin basıncı altındadır ki, bu hak işçi sınıfı erkeklerine ancak 19. yüzyılın ikinci yarısında nihayet tanınabildi. Kadınlar ise bu haktan yararlanabilmek için daha çok sabretmek, Birinci Dünya Savaşı sonrasını beklemek durumundaydılar (Bu bile başlangıçta 30 yaşın üzerindeki kadınlarla sınırlanmıştı. Bu sınırın 21 yaşına indirilmesi ancak 1928’de olanaklı olabildi).

ABD’de bu hakkın üstelik yalnızca bazı eyaletlerde tanınabilmesi içinse Amerikan Bağımsızlık Savaşı’nın yüzyıl sonrasını beklemek gerekecekti. Bazı eyaletlerde bu süre 150 yılı buldu, 20. yüzyılın ilk on yıllarına kaldı. Almanya, Fransa, İtalya gibi ülkelerde durum daha da kötüydü. Almanya’da, üstelik bu doğrultuda verilen zorlu mücadelelere rağmen, kadına Birinci Dünya Savaşı öncesinde bu hak tanınmadığı gibi, 1908 yılına kadar kadınların siyasal partilere üye olması ve siyasal toplantılara katılması bile yasayla yasaklanmıştı ve bu yasak katı bir biçimde uygulanıyordu.

Türkiye’de resmi çevrelerin, cumhuriyet kadına seçme ve seçilme hakkını batılı birçok ülkeden önce verdi diyerek övünmeleri boşuna değil. Burjuva anlamda demokraside bu kadar mesafe katetmiş toplumların bile kadına seçme ve seçilme hakkını ancak 20. yüzyıl içinde ve büyük ölçüde de modern işçi hareketinin basıncı altında vermeleri, kadının bu toplumdaki durumuna ve konumuna çok çarpıcı bir örnektir. Bu hak şimdi genelleşmiş, evrenselleşmiş ve bu çerçevede olağan hale gelmiş bulunmaktadır. Ama daha 50-60 yıl öncesine İtalya’da, Fransa’da (büyük ve sarsıcı burjuva dev-

rimlerinin ülkesi Fransa’da!) bile yoktu. Birçok başka ülkede ancak yüzyılın ikinci yarısında kazanılabildi.

Daha da ilginç olanı, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kendini gösteren burjuva kadın hareketlerinin bu alandaki tutumuydu. Bu hareketler, en radikal eğilimler gösterdikleri Almanya’da bile politik eşitlik talebini, bu çerçevede kadına seçme ve seçilme hakkını ya önemsemiyor ya da tümenden bir yana bırakabiliyorlardı. 19. yüzyılın ikinci yarısında Avrupa’da ve ABD’de kadın hakları doğrultusunda belli bir hareketin oluştuğunu biliyoruz. Ama bu kadınların ileri sürdüğü talepler son derece dar ve esas olarak da burjuva kadınıyla sınırlıydı. Örneğin, birçok durumda, tüm kadınlar için değil fakat yalnızca mülk sahibi sınıflara mensup kadınlar için seçme ve seçilme hakkı istiyorlardı. Bu davranış aslında şaşırtıcı da değildir. Zira burada belirgin bir sınıf tutumu ile karşı karşıyayız.

Bu kadın hareketleri kadının medeni, kültürel ve siyasal hakları için mücadele ederken, bunu sınırlayıp güdükleştirmelerinin gerisinde kendi sosyal konumları var. Bunlar burjuva sınıfına dahil kadınlardı; bu konumlarına uygun olarak kadın haklarını da kendi sınıf çıkarlarına zarar vermeyecek bir tarzda formüle etme yoluna gidiyorlardı. Dolayısıyla kadın hakları uğruna istemlerinin kendi sınıf konumları çerçevesinde sınırlıyorlar ve güdükleştiriyorlardı. Kendiliğinden anlaşılacağı gibi burada kadınların özgürleşmesi ve kurtuluşu hedefi değil, fakat yalnızca burjuva kadınının burjuva erkeğı ile eşit medeni ve politik haklara kavuşması arzusu var. Önemle eklemeliyiz ki, bu burjuva feminist hareketin herşeye rağmen ilerici bir nitelik taşıdığı bir evrede, yani 19. yüzyılın ikinci yarısında böyleydi. Daha sonraları gelişen işçi hareketi ve sosyalizm karşısında bu hareket gittikçe gericileşti ve ona karşı düşmanca bir tutuma girdi.

Tarih içinde burjuva ilerici kadın hareketlerinin kadın haklarının kazanılmasında sınırlı bir katkısı olsa bile, bu esasa ilişkin değildir. Esas katkı işçi kadınlardan gelmiştir. Sanayi devrimiyle birlikte kadınlar fabrikalara akmışlardır ve burada çifte baskı ve sömürünün konusu olmuşlardır. Hem işçi, yani sınıfsal olarak ve

hem de kadın, yani cins olarak ezilmiş, bunun getirdiği çifte baskı ve sömürüyü yaşamışlardır. Bundan dolayı kadın hakları uğruna mücadele, bundan da öte kadının eşitliği ve özgürlüğü uğruna mücadeleye işçi kadın şahsında güçlü bir toplumsal temele ve dürtüye sahip olmuştur. Marksistler bu mücadeleye güçlü ve sağlam bir teorik ve programatik çerçeve sağlamakla kalmamışlar, partileri aracılığıyla pratikte ona sahip çıkmışlar, sınıf hareketinin geneline bağlamışlar ve ileriye taşımışlardır.

Tüm temel demokratik hak ve özgürlükler mücadelesinde olduğu gibi kadının özgürleşme ve eşit haklar mücadelesinde de tutarlı tek hareket, işçi sınıfın hareketi ve onun bilimsel sosyalizmi esas alan sınıf partileriydi. Burjuva toplumun demokratikleşmesi mücadelesine olduğu kadar kadının eşit haklara ulaşma ve bunun olanaklı kıldığı sınırlar içinde özgürleşme mücadelesine de en büyük katkıyı onlar yaptılar.

BURJUVA TOPLUMU "EŞİT HAKLAR" SORUNUNU ÇÖZMEKTEN BİLE ACIZDIR

Politik haklar için sözkonusu olan medeni ve sosyal haklar alanında da geçerliydi. Bu farkla ki, zaman içerisinde bu ikinci alanda ilkinde göre daha çok mesafe alınabildi. Burjuva devrimlerini yaşayan ve demokrasi beşiği sayılan birçok ülkede kadınlar, henüz politik haklardan yoksunken, evlilik ve aile yaşamıyla bağlantılı medeni haklar alanında bir dizi hak ve kazanım elde edebildiler. Bunun için bile çok uzun yılların geçmesi ve çok zorlu mücadeleler verilmesi gerekti.

Bebel, "demokrasinin beşiği" sayılan İngiltere'de, kadının 1870'e kadarki (ki bu İngiliz burjuva devriminden 230 yıl sonrası demektir) medeni haklar alanındaki durumunu, "kadının erkeğe kölece bağımlılık durumu" olarak tanımlıyor. İngiliz kadını her açıdan kocasına tabiydi, hukuken ona bağımlı, onun vesayeti altındaydı, "o kocasının kölesiydi", diyor. Bu durumun ancak 1870'ten başlayarak sonraki on yıllara yayılan sınırlı reformlarla zaman içerisinde bir parça değişip hafiflediğini, fakat 1908 yılında hala da yasaların birçok bakımdan kadının aleyhine olduğunu, "eski ortaçağ hukukunun birçok kalıntısının henüz geçerliliğini sürdürdüğü"nü sözlerine ekliyor. (agy., s. 296-97)

Bebel bunları, ünlü eserini yeniden elden geçirdiği 20. yüzyılın ilk on yılında yazıyordu. Yakın döneme ait incelemeler, Bebel'i doğrulamanın ötesinde, bu eşit haklardan yoksunluk durumunun kabalıklarından arındırılmış olsa da büyük ölçüde bugün de sürdüğünü ortaya koymaktadır. Kendini sosyalist feminist olarak tanımlayan Juliet Mitchell, bütün

demokratik ülkelerin en yüksek ölkülerinden birinin güya "vatandaşları arasında eşitlik sağlamak" olduğunu, "ama yeryüzündeki hiçbir demokratik ülkede" kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olmadığını vurguladıktan sonra, sözlerini şöyle sürdürüyor:

"İngiltere, üçyüzyıldan fazla bir süredir demokratik bir ülkedir ve eşitlik de onun yol gösterici ilkelerinden biri olmuştur; oysa İngiltere'de kadın hakları konusunda son zamanlarda (1974) yapılan bir incelemenin yazarları, araştırmalarını sunarken bakın ne diyorlar:

"Toplumun hiçbir düzeyinde (kadınlar) erkekler ile eşit haklara sahip değildirler. 19. yüzyılın başında kadınların fiilen hiçbir hakları yoktu. Babalarının ve kocalarının malıydılar. Evlilikte alınıp satılırlardı. Oy veremezlerdi. Sözleşme yapamazlardı. Evlenince, mülk sahibi olamazlardı. Çocukları üzerinde herhangi bir hakları, kendi bedenleri üzerinde de denetimleri yoktu. Kocaları hiçbir hukuki engel olmaksızın onları dövebilir ve ırzlarına geçebilirdi. Eve kapatılmadıkları zaman, gelişen sanayileşme tarafından işçi ordusunun en aşağı kesimlerine katılmak zorunda bırakılırlardı. O zamandan bu yana, kadınlara eşit haklar konusundaki ilerleme gerçekten de pek yavaş olmuştur." (abç-JM)

"Yazarlar daha sonra çalışma, eğitim, sosyal yardım ve hukuk alanlarında kadınların erkeklerden daha aşağı durumda olduklarını ve eşit ücret yasaları gibi göstermelik belgelere karşın, eşitliğin hiçbir zaman gerçekleştirilmediğini belirtiyorlar." (Kadın ve Eşitlik kitabı içinde aynı adı taşıyan makaleden, Pencere Yayınları, s. 26)

Bu görüşleri dile getiren Juliet Mitchell, kadın sorununun burjuva toplumunda kadın ve erkek arasında "eşit haklar"ın sağlanmasından çok daha derin köklere sahip bulunduğunun bilincindedir ve burjuva toplumunun tümünden aşılmasını, kadının özgürleşmesinin temel ve zorunlu koşulu olarak görmektedir. Dahası makalesinin temel amacı, burjuva eşitlik anlayışının biçimsel sınırlarını ve işlevini ortaya koymak, böylece bunu kadın sorununun köklü ve kalıcı çözümlüne bağlamaktır. Fakat aktardığımız parçadaki amacı, burjuva toplumunun, üstelik kendisini yüzelli yılı aşkın bir süredir zorlayan işçi hareketinin basıncına rağmen, bugün hala biçimsel haklar alanında bile kadını erkeği eşitleyemediğini, kadının erkekle hak eşitliğini bile tam olarak sağlayamadığını vurgulamaktır. Ki bizi burada ilgilendiren de şimdilik konunun bu yanıdır.

(SY KIZIL BAYRAK, SAYI: 50, 16 MART '02)

8 Mart eylem ve etkinlikleri

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü vesilesiyle ülkenin dört bir yanında eylemler yapıldı. Eylemlerde "Aile yılı"na karşı söz söylenirken, kadın cinayetlerine ve esnek çalışma modellerinin dayatılmasına karşı tepki açığa çıktı.

DÖRT BİR YANDA 8 MART EYLEMLERİ

Kürt illerinde ise Abdullah Öcalan'ın 8 Mart dolayısıyla kadınlara gönderdiği mesaj okundu.

İstanbul'da 8 Mart Platformu tarafından 8 Mart eylemi kitlesel biçimde Kadıköy'de yapıldı. Taksim'de yapılacak 23. Feminist Gece Yürüyüşü yasaklara rağmen gerçekleştirildi.

Ankara, İzmir, Bursa, Gebze, Kayseri'nin yanı sıra Adana, Çaycuma, Çorum, Dersim, Edirne, Tekirdağ, Sinop, Ordu, Diyarbakır, Antep, Iğdır, Mardin Nusaybin, Zonguldak Elazığ, Muğla'da Ortaca, Bodrum, Marmaris ve Köyceğiz'de eylemler yapıldı.

7 MART'TA EYLEMLER

DİSK "Atölyede, fabrikada, şantiyede, belediyede, hastanede, okulda, ofiste, tarlada, plazada, evde, sokakta... Kadınlar yaşamı durdurmak için grevde"yiz dedi. 7 Mart "Kadın grevi" kapsamında İstanbul, Ankara ve İzmir olmak üzere pek çok yerde basın açıklaması gerçekleştirildi. DİSK programını Antalya, Artvin, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Antep, Keşan, Lüleburgaz'da yapılacak eylemler üzerinden duyurdu.

Gebze'de Birleşik Metal-İş Sendikası Kadın Komisyonu 7 Mart saat 11.00'de eylem gerçekleştirdi.

SES Aksaray Şubesi, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla Cerrahpaşa Tıp Fakültesi ve İstanbul Tıp Fakültesi önünde bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü vesilesiyle ülkenin dört bir yanında eylemler yapıldı.

İEKK'DEN 8 MART ETKİNLİKLERİ

8 Mart'ın ön günlerinde Ankara, İzmir, Kayseri, Gebze ve İstanbul Esenyurt, Küçükçekmece ve Sarıgazi'de işçi

Emekçi Kadın Komisyonu tarafından 8 Mart etkinlikleri gerçekleştirildi.

Etkinliklerde saygı duruşu yapılırken DEV-TEKSTİL genel başkan yardımcısı Fatma Alökmen ve sınıf devrimcisi Emine Turan'ın gönderdiği 8 Mart mektupları okundu. Etkinliklerde İEKK'nin hazırladığı sinevizyon gösterimi yapıldı. Sinevizyonun ardından İEKK adına konuşmalar gerçekleştirildi. 8 Mart'ın tarihsel anlamı ve sınıfsal özünün vurgulandığı konuşmalarda, 8 Mart'ı içi boş bir seremoniye çevirmeye çalışanlara inat taleplerle alanlarda olmanın önemi ifade edildi. İçinden geçilen kriz sürecinin yansımaları ve biriken sorunlara 8 Mart alanlarından yanıt verme ihtiyacının altı çizildi.

Ankara'da Devrimci Gençlik Birliği drama atölyesi ve İşçi Kültür Evi Müzik Atölyesi sahne aldı.

İzmir'de programda serbest kürsü yapıldı. Bu bölümde söz alan katılımcılar 8 Mart'a dair görüşlerinin yanı sıra mücadele ihtiyacı üzerine vurgular yaptılar. Etkinlik şiir ve müzik dinletisi ile devam etti. Etkinlik sırasında devrimci tutsaklara 8 Mart kartları hazırlandı.

Esenyurt'ta İşçi Kültür Evi Şiir Atölyesi'nin şiir dinletisi ve Devrimci Gençlik Birliği müzik atölyesinin dinletisi ile yapıldı.

Küçükçekmece'de yapılan etkinlikte İşçilerin Birliği Derneği şiir atölyesi şiir dinletisi gerçekleştirdi. Devrimci Gençlik Birliği ses tiyatrosu gerçekleştirdi. Etkinlik Hüseyin Kahraman'ın mücadele türküleriyle sonlandırıldı.

Sarıgazi'de tiyatro ve Okan Kabatan'ın ezgileriyle etkinlik gerçekleştirildi.

Gebze'de etkinliğin ikinci bölümünde Dario Fo'nun "Ödenmeyecek, ödemeyeceğiz" oyunu sergilendi.

Devrimci Gençlik Birliği (DGB) 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü öncesinde İstanbul'da etkinlik gerçekleştirdi. Ses tiyatrosu ve DGB Müzik Atölyesi'nin oyun ve müzik dinletisi yapıldı.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL, ANKARA, İZMİR, KAYSERİ

Ukrayna üzerinde emperyalist pazarlık

Ukrayna savaşı üçüncü yılını geride bıraktı. Rusya ve ABD arasında Ukrayna'sız "barış görüşmeleri" devam ediyor. Trump, "Barış için Ukrayna'nın masada olması gerekmiyor" diyerek, savaşa sürükledikleri ülkeye ne kadar "değer" verdiğini açıklamış oldu.

Ukrayna savaşının, yalnızca askeri bir çatışma değil, aynı zamanda büyük emperyalist güçlerin doğal kaynaklar üzerindeki mücadelesinin bir yansıması olduğu daha somut bir hale geldi. ABD, Ukrayna'nın kritik yer altı zenginlikleri üzerindeki denetimi artırmaya çalışırken, Avrupa kendi "güvenlik" mimarisini inşa etmeye, Rusya ise Batı'nın doğrudan müdahalesini engellemeye odaklanıyor.

Ancak Ukrayna, "barış görüşmelerinde" bir aktör olmaktan çıkıp pazarlık masasında alınıp satılan bir nesneye dönüşürülüyor. ABD Başkanı Donald Trump, Ukrayna'daki nadir toprak elementlerine ve stratejik minerallere el koymayı savaşın "nihai çözümüne" entegre etmeye çalışıyor. Trump'ın önerdiği anlaşma, Ukrayna'ya sağlanan askeri ve ekonomik "yardımlar" karşılığında, Kiev yönetiminin bu kaynakları ABD'ye devretmesini öngörüyor. Fakat işin ironik yanı, bahsi geçen nadir toprak elementlerinin büyük çoğunluğunun Rusya'nın denetimindeki bölgelerde olmasıdır. Yani Trump, Ukrayna'nın kontrol edemediği kaynakları da ABD'ye pazarlamaya çalışıyor. ABD'nin peşinde olduğu madenler arasında lityum, titanyum, galyum, trityum gibi stratejik mineraller var.

Özellikle lityum, elektrikli araç bataryalarından askeri teknolojilere kadar geniş bir kullanım alanına sahipken, titanyum ise hafifliği ve dayanıklılığı nedeniyle savaş uçaklarından füze sistemlerine kadar pek çok alanda kritik öneme sahip. Çin'in nadir toprak elementleri üzerindeki tekeli kırma isteyen Washington için Ukrayna, jeopolitik olduğu kadar jeoekonomik bir savaş sahasına da dönüşmüş durumda.

Zelenski ise ABD'nin baskısına karşı direnir gibi görünse de gerçekte Washington'un çizdiği çerçevenin dışına çıkamıyor. Trump'ın, "Ukrayna'ya yatırım yapan ABD, yatırımlarını koruyacaktır" açıklaması, Ukrayna'nın artık yalnızca bir savaş alanı değil, aynı zamanda ABD sermayesinin doğrudan nüfuz ettiği bir hammad-

de kaynağı haline geldiğini gösteriyor.

AVRUPA'NIN "BARİŞ GÜCÜ" VE NATO

Trump yönetimi, Ukrayna'daki madenlere el koymayı garanti altına almak için Batı içindeki çelişkileri de kullanıyor. Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un Ukrayna'ya "Avrupa Barış Gücü" askerleri gönderme önerisi, Ukrayna'nın NATO'ya alınmasının ön basamağı olarak görülüyor. Macron'un bu girişimi, Batı ittifakının Ukrayna'yı şimdilik doğrudan NATO üyesi yapmadan "fiili olarak" askeri koruma altına alma adımı, Rusya'ya karşı bir bariyer olarak değerlendiriliyor.

Avrupa, Trump'ın Ukrayna politikasına tam olarak güvenmiyor ve kendi "güvenlik" önlemlerini almak istiyor. Macron, "ABD'nin aksine biz Ukrayna'ya gerçek para veriyoruz" diyerek Washington'un daha fazla ekonomik çıkar elde etme derdinde olduğunu vurguluyor.

Ancak bu tartışmaların hiçbirinde Ukrayna halkının iradesi veya geleceği söz konusu değil. Ukrayna, Avrupalı emperyalistler ile ABD arasında gidip gelen bir kart haline getirilmiş durumda.

RUSYA'NIN TEPKİSİ VE KÜRESEL DENKLEM

Rusya ise "Avrupa Barış Gücü" fikrine doğrudan, Trump'ın nadir madenleri zapt etme planına dolaylı şekilde karşı

çıkıyor. Moskova, Batı'nın Ukrayna'yı askeri olarak daha fazla silahlandırmasını ve Batı güçlerinin Ukrayna topraklarında fiili varlık göstermesini savaşın daha da derinleşmesine neden olacak bir provokasyon sayıyor.

Kremlin, Ukrayna'nın madenlerinin Batı kontrolüne geçmesine izin vermeyeceğini açıkça belirtiyor. Putin, Ukrayna'da kontrol ettiği madenleri de kastederek, "Bizde Ukrayna'dan daha fazlası var" diyerek, Trump'ın iştahını kabartmaya çalışıyor. Putin'in stratejisi, Ukrayna'nın Batı tarafından Rusya'ya karşı kullanılmasını engellemek ve Kiev yönetiminin "bağımsız" hareket etmesini imkansız hale getirmek üzerine kurulu.

Rusya'nın kontrol ettiği bölgelerde bulunan madenler, Batı için hem ekonomik hem de askeri anlamda kritik olduğundan, Moskova bu kaynakları bir pazarlık aracı olarak kullanmaya devam ediyor. ABD, Rusya ve Avrupa'nın Ukrayna üzerindeki çıkar çatışmaları, emperyalist sistemin doğasında var olan çelişkileri gözler önüne seriyor.

Trump yönetimi, Ukrayna'daki savaşın kendi planlarına hizmet edecek şekilde sonlanmasını isterken, Avrupa ülkeleri ABD'ye bağımlı olmadan kendi "güvenlik" politikalarını inşa etmeye çalışıyor. Rusya her ne kadar savaşın bitirilmesinden yana eğilim gösterse de Batı'nın Ukrayna üzerindeki planlarını

engellemek için savaşı bir koz olarak devrede tutmayı sürdürüyor.

Bugün Ukrayna, yalnızca toprak bütünlüğünü değil, ekonomik ve dolayısıyla siyasi "bağımsızlığını" da kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya. ABD, Avrupa ve Rusya arasında sıkışan Ukrayna halkı, savaşın gerçek bedelini ödeyen taraf olmaya devam ediyor.

Emperyalist güçlerin, bir ülkenin doğal kaynaklarının yağması üzerine yaptıkları hamleler, yıkıcı etkiler bırakmaktadır. Ukrayna, jeopolitik ve ekonomik bir avuç hammaddeye indirgenmeye çalışılırken, emperyalist güçlerin çıkar çatışmaları, savaşı körüklüyor ve dünyayı kaosa sürüklemeye devam ediyor.

Antonio Gramsci'nin, "Egemenlik, yalnızca baskı aracı değil, aynı zamanda rıza üretme aracıdır" sözü, Ukrayna'nın içinde bulunduğu çıkmazı ve emperyalist stratejilerin altını çiziyor.

Ukrayna halkına ölüm tattırılarak kölelik anlaşması için "razı" olması isteniyor. ABD, Batı, Rusya ve kukla Zelenski yönetiminin çıkar mücadelesinde kaybolan Ukrayna'nın kaderi; işçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halkların emperyalist tiranlığa karşı vereceği mücadeleyle belirlenecektir. Zira asıl mesele, emperyalist güçlerin Ukrayna'yı nasıl paylaşacağı değil, bu emperyalist düzenin nasıl yıkılacağı noktasında düğümlenmektedir.

Ukrayna üzerinde “emperyalist barış” görüşmeleri

Donald Trump, seçim kampanyası sırasında Ukrayna’daki savaşı 24 saatte bitireceğini iddia etmiş, bu uğurda harcanan milyarlarca doları “tam bir israf” olarak gördüğünü açıklamıştı. Göreve başlamasının üzerinden bir ay geçmeden Ukrayna’ya yönelik ABD politikasını “tersine çevirdi.” Önce Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile bir telefon görüşmesi yaptığını duyurdu. Ardından iki ülkenin üst düzey diplomatları Suudi Arabistan’ın başkenti Riyad’da bir araya geldi. Görüşmelere ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio ile Rus mevkidaşı Sergey Lavrov başkanlık etti. Toplantıda Ukrayna’daki savaşı sona erdirecek bir barış planının yanı sıra diğer konular da ele alındı. ABD’nin AB-NATO müttefikleri ile Volodimir Zelenski yönetiminin toplantıya dahil edilmemesi ise utanç verici bir aşağılanma olarak kabul edildi.

“Barış” görüşmelerini başlatan Trump, Ukrayna Devlet Başkanı Zelenski’ye saldırdı. “Orta derecede başarılı komedyen (Zelenski), ABD’yi milyarlarca dolar harcamaya ve ‘kazanılması mümkün olmayan bir savaşa’ girmeye ikna etti” iddiasını ortaya atan Trump, “Ukrayna’daki savaş asla başlamamalıydı” dedi. Zelenski’yi diktatör olarak niteledi ve “Berbat bir iş çıkardı” diyerek aşağıladı. “Hızlı hareket etse iyi olur yoksa geriye bir ülkesi kalmayacak” diye de tehdit etti. Ülkesinin Ukrayna’ya sağladığı yardımın karşılığını geri alacağını, “...nadir elementler ve petrol istiyoruz. Ne alabilirsek” ifadeleriyle duyurdu. Ukrayna ile kıymetli maden anlaşmasına “oldukça yakın” olduğunu söyledi. Bunun “büyük bir anlaşma” olduğunu öne süren Trump, “Ukraynalılar da bundan çok mutlu” iddiasını ortaya atarak kukla Zelenski rejimiyle alay etti. Tüccar kafasıyla “biz de paramızı geri alıyoruz” diye müjde verdi. Trump’ın Ukrayna’ya yönelik emperyalist politikası sadece “barış” görüşmelerinde değil, aynı zamanda ülkenin adeta “ekonomik sömürgeleştirilmesi” girişiminde de kendini gösteriyor. Ukrayna’ya inanılmaz ekonomik talepler dayatan ABD’nin tüccar Başkanı, Washington’ın 2012’den bu yana Ukrayna’ya sağladığı “yardım” karşılığında nerdeyse Ukrayna’nın kendisini talep ediyor. Eski bir İngiliz diplomat, Trump yönetiminin bu tavrını, şu ifadelerle eleştirdi:

“Bir dükkana girip burası çok güzel bir dükkân, başına bir şey gelirse yazık olur diyen adi bir suçlu gibi davranıyor. Bu hükümet organize suç karteli gibi davranıyor.”

ABD Savunma Bakanı Pete Hegseth de Trump gibi, Ukrayna’nın 2014 öncesi sınırlarına dönmesi ve NATO üyeliğinin “gerçekçi olmayan hedefler” olduğunu ve herhangi bir barış anlaşmasının dışında tutulması gerektiğini kabul etti. Avrupalıları demokrasi eksikliği ve özgürlüklerden yoksunlukla suçladı. Münih Güvenlik Konferansı’nda yaptığı konuşmada “...beni en çok endişelendiren tehdit Rusya, Çin veya herhangi bir dış aktör değil, aslında içeriden, Avrupa’dan geliyor” dedi. Söylenenlerinden ardından katılımcıların çoğu öfke ve şaşkınlıkla tepki gösterdi. Brüksel’de 46 ülkeden oluşan Ukrayna Savunma Temas Grubu’nun toplantısında da konuşan Hegseth, “... işe Ukrayna’nın 2014 öncesi sınırlarına dönmeyen gerçekçi olmayan bir hedef olduğunu kabul ederek başlamalıyız. Bu hayali hedefin peşinden gitmek sadece savaşı uzatacak ve daha fazla acıya neden olacaktır” dedi.

ABD’nin emperyalist dünya düzeni

liderliğini koruma ve rakiplerini güçten düşürme stratejisinin ürünü olan Ukrayna savaşı, gerçekte ABD, batılı emperyalist müttefikleri ve onların savaş örgütü NATO tarafından Rusya’ya karşı başlatıldı. Şimdi Trump ve ekibinin Ukrayna savaşını Zelenski yönetiminin başlattığını söylemesi, (kendi suçlarını gizleme amacı taşısın da) üç yıl boyunca “Rusya’nın uluslararası hukuku ihlal eden saldırganlık savaşı”, “Rus işgali” propagandasının yanılısına olduğunun açıklaması, Münih Güvenlik Konferansı sonuç bildirgesinden “Rus saldırganlığı” ifadesinin ABD tarafından çıkarılmak istenmesi vb. çıkışlar, bugüne kadar sürdürülen tiksinti verici yalan propagandasına büyük bir darbe vurdu. Ukrayna savaşının nedenlerini, büyük bir faturaya dönüşen sonuçları üzerinden sorgulamaya başlayan Avrupalı emekçiler, ABD’nin yaptığı çıkışların da etkisiyle bu sorgulamayı derinleştirme imkanına kavuştular.

ABD, Ukrayna savaşında “Batılı değerler topluluğu” olan AB’li ortaklarını kendi emperyalist çıkarları uğruna kullandı. Başından beri ABD’nin savaş politikalarına boyun eğen ve gerçekçi olmayan “Ukrayna zaferi” üzerine boş laflar eden Avrupalı emperyalistler, izledikleri savaşçı politikaların sonuçlarıyla yüz yüze kal-

mış oldular. ABD, savaşın yükünü Avrupa’nın omuzlarına bıraktı, bundan sonra masrafları üstlenmeyi AB’ye havale etti. Kendisi ise Ukrayna’yı yağmalanmakla, adeta sömürgeci yapmakla meşgul. Savaş suçluları şimdi kendi aralarında kavgaya tutuştu. Avrupa devletleri ise, Trump yönetiminin çıkışlarından dolayı adeta “yolunu kaybetmiş” durumdadır. Yanı sıra Avrupalı halklar da “kandırıldık duygu ve düşüncesinin” gelişeceği ve “savaş suçluları” olarak damgalanacakları kaygısı içindedirler. ABD ile AB’li müttefikleri arasındaki emperyalist çelişki, bu gelişmelere vesile oldu.

SAVAŞ SUÇLUSU AB’DEN HİSTERİK TEPKİLER

Trump ve ekibinin Biden yönetiminin Ukrayna politikasını değiştirmesi, Avrupa Birliği (AB) ve Ukrayna’yı hiç değilse şimdilik müzakerelerin dışında bırakması, ABD’nin batılı ortaklarında büyük şaşkınlık ve öfke yarattı. ABD’nin Rusya ile ilişkileri normalleştirme görüşmeleri nedeniyle Avrupa Parlamentosu’nda çoğunluk, AB’yi savunmak için hızlı kararlar alınması çağrısında bulundu. Brüksel’de dört büyük siyasi grubun liderleri, “yeni jeopolitik gerçekliğin” sonucu olarak “Avrupa’nın kendi güvenliğini güçlendir-

mesi gerektirdiğini” savundular. “Avrupa artık ortak değerlerimizi ve çıkarlarımızı savunmak için tamamen ABD’ye güvenemez” uyarısında bulundular. Buna rağmen Ukrayna’ya “desteğin” sürdürülmesi gerektiğini yinelediler.

AB şefleri, Avrupa’nın kendi savunmasını genişletmek ve silah sanayiini güçlendirmek için gerekli mali kaynakları acilen sağlaması gerektiği savunuyor. ABD ve Rusya temsilcilerinin gerçekleştirdiği Ukrayna görüşmelerinin ardından harekete geçen Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Avrupalı müttefikleri Paris’te yeni istişarelere davet etti. Macron’un daveti üzerine Paris’te bir araya gelen üst düzey Avrupalı siyasetçiler arasında Almanya Başbakanı Olaf Scholz, NATO Genel Sekreteri Mark Rutte, AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen gibi isimler de hazır bulundu. Trump ve Putin’in planlarında Avrupa için “korku senaryoları” gören AB, savunma kapasitesini geliştirilmesi ve ordusunu kurması gerektiğini tartışıyor. Ancak bu yolla ABD ve Rusya karşısında kendini savunabileceğini iddia ediyor.

Fakat Avrupalı emperyalistlerin ABD’den bağımsızlaşma, kendi güvenliklerini ABD’nin çıkarları dışında şekillendirme kapasitelerine sahip olup olmadıkları tartışmalıdır. AB üyesi devletler arasındaki çelişkiler ise bu sorunu derinleştirmektedir. Macron’un çağrısıyla Paris’te Ukrayna’daki durum ve Avrupa güvenliğinin görüldüğü, AB’nin başlıca askeri güçleri ile Birleşik Krallığın da katıldığı acil toplantının başarısızlığı, bunun göstergesi oldu. Toplantıda Almanya, İspanya ve Polonya, Avrupa birliklerinin Ukrayna’ya konuşlandırılmasına karşı çıktı. Birçok Avrupa devlet veya hükümet başkanı ise, Macron’un bu girişimini, “Avrupa ülkelerinin çoğunluğunu dışladığı ve Avrupa’nın bölünmesinin Trump’ın politikalarını desteklediği” gerekçesiyle eleştirdi. Avrupalı emperyalistler, aralarındaki çelişkileri ve bölünmüşlükleri aşarak ortak bir politika izlemeyi başaraabilecek gibi görünmüyor.

ABD emperyalizmi, uluslararası alanda başlıca emperyalist güç olarak hakimiyetini sürdürebilmek, askeri, mali ve ticari imtiyazlar elde edebilmek için Avrupa ülkeleri üzerindeki muazzam nüfuzunu korumaya çalışıyor. Bu durumda bölünmüş bir Avrupa, ABD’nin çıkarıdır. Trump’ın yeni çıkışı, Avrupa emperyalizminin bir projesi olan AB’nin yapısal zaafalarını da açığa çıkardı. Bu zayıflıkların bilincinde olan ABD emperyalizmi, Avrupa’daki bir dizi siyasi ve toplumsal zaafaları kullanmaktadır. AfD ve onun gibi ırkçı-faşist partilere verilen açık destek de bunun bir ürünüdür. Dolayısıyla Trump yönetiminin yarattığı şok, “Bu, güvenlik

açısından bir dosttan çok düşman gibi davranan bir müttefike bağımlı olan Avrupalıların geleceği için hayati bir sorudur” çığlıklarına yol açtı.

Savaşın sona Ukrayna’nın doğal kaynaklarını kimin yağmalayacağı, ABD ile Avrupalı emperyalistler arasında bir rekabet konusudur. Ukrayna üzerindeki bu rekabet daha da şiddetlenmiş bulunuyor. Bu bağlamda Trump, AB güçleri aleyhine olacak şekilde, Ukrayna’nın doğal kaynakları ve ekonomisi üzerinde tam bir kontrol sağlamak istiyor.

ABD’nin çıkarları ve öncelikleri

Trump, iktidara gelmeden önce Wall Street Journal gazetesine verdiği röportajda, Putin’i Ukrayna’ya saldırmaması konusunda uyardığını söylemiş ve “Vladimir, eğer Ukrayna’ya saldırırsan sana öyle sert vururum ki inanamazsın. Sizinle tam (...) Moskova’nın merkezinde buluşacağım” tehdidinde bulunmuştu. Peki şimdi ne oldu? ABD, Ukrayna savaşıyla jeostratejik hedeflerine kısmen ulaşmış görünüyor. Avrupa’nın kullandığı ucuz Rus gazı, çok pahalı olan ABD’nin kaya gazıyla değiştirildi. Avrupa enerji piyasası Amerikan enerji tekellerinin eline geçti. NATO’nun yeni bir düzeyde silahlandırılması sonucu Amerikan savaş tekellerine çok karlı yeni pazarlar açıldı. ABD silah endüstrisi Avrupa’dan gelen siparişlerden milyarlarca dolar kazandı. Alman teknolojisinin Rus hammaddeleriyle bir araya gelmesinin önlenmesi hedefine çoktan ulaştı. Savaş, verili koşullarda

Avrupa’nın ABD’den siyasi, ekonomik ve stratejik olarak kurtulma yolunu tıkamış görünüyor. Avrupa’nın ABD’ye olan bağımlılığı önemli ölçüde arttı. Avrupa Rusya’dan ve Avrasya’nın tamamından neredeyse kopmuş görünüyor. Trump’ın Ukrayna politikasını “rafa kaldırması”, ABD’nin Ukrayna’ya ve İsrail’in Filistinlilere karşı savaşını finanse etmeye devam edip aynı zamanda başlıca rakibi Çin’i zayıflatmaya odaklanamayacağını düşünmesinin de bir sonucudur. Dolayısıyla “Önce Amerika” sloganı, ABD’nin jeostratejik çıkarları açısından Ukrayna’daki savaşın sona erdirilmesini ve başlıca rakip güç olan Çin’e yoğunlaşabilmek için Rusya ile ilişkilerini normalleştirilmesini gerektiriyor. Bu durumda Trump yönetiminin Ukrayna savaşına son vermek yoluyla Rusya ile ilişkilerini normalleştirilmesi, Avrupa’da ya da dünyada barış istediği anlamına gelmiyor. Trump, askeri kaynakları Avrupa savaş alanından uzaklaştırıp ABD’nin askeri saldırganlığının ana hedefi olan Çin’e odaklanmak istiyor.

Savunma Bakanı Pete Hegseth’in, Ukrayna İrtibat Grubu’nda yaptığı konuşmada “önemli stratejik gerçekler, ABD’nin öncelikle Avrupa’nın güvenliğine odaklanmasını engelliyor” dedikten sonra “Komünist Çinlilerle birlikte, vatanımızı ve Hint-Pasifik’teki temel ulusal çıkarlarımızı tehdit etme yeteneği ve niyetine sahip değerli bir rakibimiz daha var” ifadesini kullanması bu görüşü teyit ediyor. Trump’ın savunma bakanlığı için

politikadan sorumlu müsteşar yardımcısı olarak seçtiği Elbridge Colby de ABD askeri kaynaklarının Çin ile savaşa yönlendirilmesi çağrısında bulunmuştu. Colby, 2024 yılında ABD’nin her iki bölgede aynı anda savaş yürütecek kaynaklara sahip olmadığını ileri sürmüş, “Amerika gerçeklerle yüzleşmeli ve Avrupa yerine Çin’e öncelik vermeli” önerisinde bulunmuştu.

Gerçekte Trump yönetimi Ukrayna’da emperyalist bir barış umuyor ve büyük çaplı bir küresel savaş yürütüyor, yenilerine de hazırlık yapıyor. Göreve geldiği ilk ayda şaşkınlık yaratan skandal açıklamaları da bunu kanıtıyor. O, Gazze’nin Amerika’ya devredilmesini talep etti. Kanada’nın ABD’nin 51. eyaleti olduğunu, hükümet başkanının da ABD valisi olduğunu söyledi. Sonra sıra Panama Kanalı’na geldi. Ardında Danimarka’nın Grönland’ı ABD’ye devretmesi, Meksika Körfezi’nin isminin “Amerikan Körfezi” olarak değiştirilmesi çağrısında bulundu...

ABD egemen sınıfının önemli bir bölümünün işgal arzusunu dile getiren Trump, bu pervasız açıklamalarını askeri güç kullanma tehditleriyle de birleştirdi. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz yeni tarihsel evrede ABD emperyalizmi saldırganlık ve savaş politikalarını tırmandırarak yeni bir dünya savaşı riskini büyütmenin bir numaralı suçlusunu ve ele başı konumundadır.

Uşaklığın “mükafatı”

Uşaklığın bedeli, başlangıçta mükafat gibi görünse de sonu her zaman hüsrana olmuştur. Ukrayna'nın kukla lideri Volodimir Zelenski, Rusya'ya karşı kullanışlı bir aparat olarak dolaşıma sokulduğunda, Avrupa Birliği (AB) ve ABD parlamenterlerinde, uluslararası zirvelerde “şeref konuğu” sıfatıyla kürsülere çıkarılmış, ayakta alkışlanmıştı. Ancak bugün, efendisi ABD tarafından gözden çıkarılmanın sancısını yaşıyor. Dün alkışlarla onurlandırılan Zelenski, artık ABD için miadını doldurmuş olmalı ki, AB'deki kürsüsüne telaşla sarılıyor.

Trump'ın Zelenski'yi topun ağzına koyması üzerine “iş başa düştü” diyen AB şefleri Ukrayna'yı silahlandırma planlarına hız verdi. Ukrayna'ya yönelik askeri desteklerini artıran AB, bunun karşılığında Kiev yönetimini ekonomik ve politik anlamda kendine bağımlı kılabilecek anlaşmalarla boyunduruk altına almaya çalışıyor.

Öte yandan ABD Başkanı Donald Trump'ın son açıklamaları, bu savaşın sadece cephede değil, siyasi arenada da büyük bir hesaplaşmaya dönüştüğünü gözler önüne seriyor.

Zelenski'nin diktatör olduğunu söyleyen Trump, anketlerde onay oranının yüzde dört gibi düşük bir seviyede olduğunu öne sürerek, Ukrayna'da engellenen seçimlerin yapılması gerektiğini savundu. Neonazilerle ortak olan Zelenski'nin seçimleri engellediği bir gerçek. Ancak Trump'ın yaptığı seçim çağrısının “demokrasi” ile bir ilgisi yok. Kiev'i ABD'nin kaba dayatmalarına “razı etme” çabalarının bir yansımasıdır söz konusu olan. Trump, Zelenski'nin “Rusya ile barış yapmak için yeterli zamanı olduğunu ancak bunu değerlendirmedeğini” savunarak, savaşın sürdürülmesinin esas sorumlusunun Ukrayna yönetimi olduğunu ilan etti. Kiev ise bu çıkışa “sert” tepki gösterdi. Zelenski, “savaş sırasında seçimlerin mümkün olmadığını” belirterek, Trump'ı “Rus dezenformasyonunu yaymakla” suçladı. Oysa gerçek şu ki, Batı destekli Ukrayna rejimi, siyasi meşruiyetini çoktan beri kaybetmiş durumda. Son anketler, Trump'ın öne sürdüğü yüzde dört rakamını doğrulamasına da Zelenski'ye desteğin yüzde 15'lerin altında olduğunu gösteriyor. Çünkü Ukrayna halkı, yıllardır süren yıkımın ve Batı'nın

dayattığı neoliberal politikaların pençesinde tükenmiş durumda.

Neo-kolonyal anlaşmalarla Ukrayna'nın kaynakları ABD'ye peşkeş çekiliyor İngiliz Daily Telegraph gazetesinin ortaya çıkardığı bir belgeye göre, Washington, Ukrayna'nın tüm kaynakları üzerinde “belirsiz bir süre boyunca öncelikli satın alma hakkına” sahip olacak. Dahası, limanlar, havaalanları ve kritik altyapılar da ABD'nin kontrolüne geçecek. Eğer Ukrayna, kaynaklarını ABD'nin onayı olmadan başka ülkelerle paylaşmaya kalkarsa, tazminat ödemek zorunda kalacak. Bu, açıkça bir ülkeye çökme planıdır.

Söz konusu anlaşma, Ukrayna'nın fiilen ABD'nin ekonomik ve askeri vesayeti altına girdiğini gösteriyor. Almanya için Birinci Dünya Savaşı sonrası dayatılan Versailles (Versay) Antlaşması'ndan bile daha ağır şartlar içerdiği belirtilen bu anlaşma, Kiev'de büyük tepkiyle karşılanıyor. Ancak, Ukrayna yıllardır emperyalizmin kaskasında ve Batı'dan gelen her “yardım” hem savaşta yeni yıkımlar getiriyor hem esaret zincirine yeni halkalar ekliyor.

HER ŞEY SAVAŞ İÇİN

Trump'ın yeni planları, AB'nin Ukrayna'nın savaş kapasitesini artırmak için milyarlarca Euro'luk yeni “yardım” paketlerine hız vermesine yol açtı.

Ukrayna'nın 1,5 milyon top mermisi üretebilmesi için kısa vadede 3,5 milyar Euro'ya, hava savunma sistemleri için

500 milyon Euro'ya ve iki Ukrayna tugayının AB'de eğitilmesi için iki milyar Euro'ya ihtiyaç duyulduğu söyleniyor. Toplam maliyetin altı milyar Euro'yu aşması beklenirken, Almanya'nın bunun dörtte birini üstlenmesi öngörülmüyor.

Trump'ın Ukrayna savaşına yönelik belirsiz tutumu ve ABD'nin Avrupa'ya “güvenlik desteğini” çekebileceği yönündeki açıklamaları, AB şeflerinin kendi “savunma” bütçelerini artırma gerekçesi haline getirildi. Avrupa Komisyonu, kullanılmayan 93 milyar Euro'luk Covid-19 fonlarını savaş sektörüne kaydırmayı planlıyor. Bu fonların önümüzdeki on yılda yaklaşık 500 milyar Euro'ya ulaşması bekleniyor. Bu fonlardan ilk etapta “savunmaya” kaydırılacak olan 93 milyar Euro, “küçük bir meblağ” olarak görülüyor.

Avrupa, bölgesel kalkınma fonlarını da savaş ekonomisine yönlendirmeyi tartışıyor. Uyum fonlarının artık doğrudan “savunma” sanayisine aktarılacağı belirtilirken, askeri üretim kapasitelerinin güçlendirilmesi için kullanılabilecek ek kaynaklar da araştırılıyor.

AB Komisyonu Başkanı Ursula Von der Leyen'in açıklamalarına göre, “AB ülkeleri, savunma bütçelerini arttıran blokun mali kurallarına takılmadan hareket edebilecek”. Bunun anlamı, savaş sanayiinin Avrupa'da devasa bir ekonomik sektör haline getirilmesi ve silahlanma histerisinin tepe noktaya ulaşmasıdır.

Bu arada AB, Rusya'ya yönelik yeni yaptırımlar devreye sokarak, Mosko-

va'nın küresel ticaretteki etkinliğini kırma çabasını da sürdürüyor. Söz konusu yaptırımlar arasında Rusya alüminyumuna ithalat yasağı, bazı elektronik ürünlerin Rusya'ya ihracatının durdurulması ve ticaret gemilerinin yaptırım listesine alınması da bulunuyor. Ancak bu yaptırımların Rusya üzerindeki etkisi tartışmalı. Çünkü Moskova, Batı yaptırımlarına karşı “küresel Güney”de yeni ticari ortaklar bulmuş durumda ve BRICS gibi oluşumlar aracılığıyla açığı kapatmakta güçlük çekmiyor.

Trump'ın Ukrayna konusundaki tavır ise, Avrupa'nın paradoksal bir şekilde Washington'a bağımlılığını daha da artırıyor. ABD, Ukrayna savaşını yalnızca Rusya'yı zayıflatmak için değil, aynı zamanda Avrupa'yı kendi askeri ve ekonomik ekleninde tutmak için de kullanıyor.

Bu nedenle AB, şimdi her türlü fonu savaşın emrine amade etmekten çekinmiyor.

İkinci Dünya Savaşında Naziler; “Alman çocuklarının tereyağına ihtiyacı yok ama Alman tanklarının gres yağına ihtiyacı var” demişlerdi. Aynı zihniyet şimdi de işbaşında. Covid-19 salgınında önlem al(a)mayıp milyonlarca insanı ölüme terk eden zihniyet şimdide o tür kitlesel salgınlar için oluşturulan fonları “gres yağı” olarak kullanmaya karar vermiş bulunuyor.

Sonuç olarak Ukrayna savaşı, yalnızca bir ülkenin kaderini belirleyen bir savaş değil, aynı zamanda emperyalist bloklar arasındaki büyük hesaplaşmanın sahnesi haline geldi. ABD, AB ve NATO, Ukrayna üzerinden savaş sanayiini büyütüp, halkları daha da fakirleştirip, yoksulluğu kitleselleştirirken, Rusya ve Çin gibi emperyalist güçler de küresel dengeyi Batı'nın aleyhine çevirmeye çalışıyor.

Ancak bu savaşın asıl kaybedeni, Ukrayna ve Rusya halkları ile tüm dünya emekçileri olmaya devam ediyor. Zelenski gibi uşaklar halkların başına felaketlerden başka bir şey getirmiyor, getiremez de.

Emperyalizme karşı gerçek çözüm, halkların kendi kaderini tayin hakkı ve anti-emperyalist mücadeleyle mümkündür. Aksi takdirde savaş baronları ve sermaye sahipleri kazanmaya, işçi sınıfı ve yoksul halklar bedel ödemeye devam edecek.

“Ticaret savaşları” ve Çin’in hamleleri

“Emperyalist tekeller arasında dünya ölçüsünde süren kıyasıya rekabet, büyük emperyalist devletler arasında pazarlar, hammadde kaynakları, kârlı yatırım alanları ve genel olarak nüfuz alanları uğruna şiddetli mücadele biçimini aldı. Eşitsiz gelişmenin şiddetlendirdiği bu mücadele, görülmemiş boyutlara varan militarizmin ve dünya egemenliği uğruna verilen emperyalist savaşların kaynağı haline geldi.” (TKİP Programı)

“Sistemin yapısal krizinin temel önemde bir başka unsuru, emperyalistler arası ilişkiler alanıdır. Emperyalist dünyanın iç ilişkilerinde kızışan rekabet, yoğunlaşan nüfuz mücadeleleri, artan silahlanma yarışı ve tırmanan militarizm, nihayet tüm bunları tamamlayan ve en yıkıcı biçimde somutlayan saldırganlık ve savaşlar dizisi, günümüz dünyasının ön plandaki gündelik görünümünü oluşturmaktadır.” (TKİP V. Kongresi Bildirgesi, Aralık 2015)

ABD emperyalizminin ticari saldırıları, kapitalizmin kriz dinamikleriyle birleşerek dünya çapında yeni bir cepheleşme yaratıyor. Washington, küresel hegemonyasını korumak için ticaret savaşlarını stratejik bir silah olarak kullanıyor. Çin ise, ABD’nin uyguladığı gümrük tarifeleri ve ekonomik ambargolarına karşı misilleme hamleleriyle cevap veriyor. Son yıllarda ABD, Çin’i kuşatma stratejisinin bir parçası olarak bir dizi ekonomik ve ticari kısıtlama getirdi. Trump yönetiminin başlattığı ve Biden ile devam eden bu süreç, esasen ABD’nin emperyalist tahakkümünün yeniden şekillendirilmesine yönelik bir girişimdir. Washington, küresel tedarik zincirlerini yeniden düzenleyerek Çin’i dışlamaya, özellikle yüksek teknoloji ve enerji sektörlerinde dünya ekonomisindeki belirleyici rolünü zayıflatmaya çalışıyor. Ancak Çin, nüfuzunu güçlendirmek ve küresel ekonomik sistemde kendi çıkarlarını korumak için, Washington’un bu saldırılarına karşı bir dizi stratejik yanıt geliştirdi.

ÇİN’İN MISİLLEME HAMLELERİ

ABD Başkanı Donald Trump’ın, Çin’den ithal edilen tüm ürünlere %10 ek gümrük vergisi uygulama kararının ardından, Pekin yönetimi de aynı gün

ABD’den ithal edilen ham petrol ve ağır vasıtalar için %10, kömür ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) için ise %15 ek gümrük vergisi getirdiğini duyurdu. Çin hükümeti, beş kritik ham maddeye yönelik ihracat kontrollerini de sıkılaştırarak Washington’un hamlesini boşa çıkarmaya çalışıyor. Anında yapılan misilleme ile Çin, ticari bir yanıt vermekle yetinmedi, ABD’nin küresel ekonomik hegemonyasına meydan okumaya hazır olduğunu da hatırlattı. Çin’in, özellikle ABD’nin bağımlı olduğu bazı stratejik minerallerin ihracatına kısıtlamalar getirmesi ise, Washington’un yüksek teknoloji üretiminin ciddi bir darbe almasına neden olacak. ABD’nin elektronik, savunma/savaş sanayi ve “yeşil enerji” sektörleri için kritik önemdeki tungsten gibi mineraller, Çin’in küresel tedarik zincirlerinde sahip olduğu stratejik güce önem kazandırıyor. DeepSeek ve Alibaba (1) ile Yapay Zeka pazarına şimşek hızıyla dalan Çin, aynı zamanda Google’a yönelik bir antitröst soruşturması başlatarak Batılı teknoloji tekellerinin Asya pazarlarındaki hakimiyetini sarsmayı hedefliyor. Pekin’in, Tesla ve Şanghay’daki “Gigafactory” gibi ABD’li şirketlere yönelik yeni rekabet soruşturmaları başlatması ise, Washington’un Çin pazarında istediği gibi at oynatamayacağına işaret ediyor.

ABD’NİN ÇOK CEPHELİ TİCARET SAVAŞLARI

ABD, ticaret savaşlarını yalnızca Çin’e karşı yürütmüyor. Meksika ve Kanada gibi yakın ticaret ortaklarına karşı da ekonomik şantaj politikasını sürdürüyor. Trump, geçtiğimiz hafta her iki ülkeden

ithal edilen tüm ürünlere %25’lik gümrük vergisi koyacağını ilan etti. Ancak sınır güvenliği konusunda tavizler koparıldıktan sonra bu vergileri 30 günlüğüne askıya aldı. ABD, ekonomik gücünü siyasi baskı yapmanın bir aracı olarak kullanarak müttefiklerini hizaya getirmeye çalışıyor. Nitekim Meksika ve Kanada, “ABD’ye fentanil uyuşturucu akışını durdurma” bahanesiyle sınırlarını askerileştirme kabul etmek zorunda kaldı. Meksika Devlet Başkanı Claudia Sheinbaum’un 10 bin Ulusal Muhafız’ı ABD sınırına konuşlandırması, Kanada Başbakanı Justin Trudeau’nun da benzer bir sınır güvenlik önlemi alması, Washington’un ekonomik baskıyı siyasi ödünler koparmak için pervasızca kullandığını açıkça gösteriyor. Ancak burada asıl dikkat çeken nokta, ABD’nin bu ticaret savaşlarını yalnızca ekonomik kazanç sağlamak amacıyla değil, aynı zamanda küresel kapitalist sistemin kontrolünü elinde tutmak ve hegemonyasını korumak için de sürdürmesidir. Çin’in yükselişi, ABD dahil, Batı hegemonyasının sarsılmasına neden olurken, ticaret savaşlarını kızıştıran Trump yönetimi hegemonya savaşında avantaj kazanabileceğini var sayıyor.

AB’NİN ÇELİŞKİLİ TAVRİ VE KÜRESEL DENGE ARAYIŞI

ABD’nin ticaret savaşları yalnızca Çin, Meksika ve Kanada ile sınırlı değil. Trump yönetimi, Avrupalı “müttefiklerini” de hedef alarak, AB’den ithal edilen ürünlere ek gümrük vergisi getirme tehdidinde bulunuyor. Avrupa’da ise bu duruma karşı çelişkili “duruşlar” var: Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Mac-

ron, Avrupa’nın “saygı talep etmesi” gerektiğini vurgularken, AB Dışişleri Yüksek Temsilcisi Kaja Kallas, ABD’nin Çin karşıtı hamlelerinden yararlanarak Washington ile yeni bir denge politikası geliştirmeye çalışıyor. Avrupa, bir yandan ABD hegemonyasından bağımsız bir ekonomik aktör olmaya heves ederken, diğer yandan Washington’un baskıları karşısında taviz vermeye devam ediyor.

AB’nin, ABD’nin küresel saldırganlığına karşı Çin ile daha yakın iş birliği geliştirmesi teorik olarak mümkün olsa da Avrupa’nın kapitalistleri pratikte Washington’un çizdiği sınırları aşmaya cesaret edemiyor. Günün sonunda bu ticaret savaşları yalnızca ekonomik rekabeti değil, emperyalist ABD’nin tahakküm ve hegemonyasının her türlü yöntem ve şantajla “yeniden düzenlenmesini” de hedefliyor.

Çin’in “önü alnamayan” ilerleyişi ve ekonomik yükselişiyle nüfuz alanlarına yenilerini eklemesi, Washington’un küresel sistemdeki liderliğini adım adım törpülerken, ABD ticaret savaşları, teknoloji ambargoları ve ekonomik baskı araçlarıyla yanıt vermeye çalışıyor. Çin’in karşı hamleleri ve Washington’un müttefiklerini de kapsayan genişletilmiş ticaret savaşları, küresel kapitalizmin derinleşen krizinin yansımasıdır. ABD, ekonomik şantaj ve yaptırımlarla hegemonyasını korumaya çalışsa da dünya çok kutupluluğa doğru ilerliyor. Çin’in misillemeleri ve nüfuz alanlarını genişletme çabası Washington’un tahakkümünü sarsıyor. Bu çatışmada Çin’in misillemeleri ve “kararlı duruşu” önümüzdeki süreçte güç dengelerinin şekillenmesinde kritik bir rol oynayacaktır.

“Ticaret savaşlarının” önümüzdeki dönemde küresel siyasette daha büyük yıkımlar yaratarak yankılar uyandıracığı, işçi-emekçilerin ve yoksul halkların bu saldırılardan en fazla zarar göreceği ve bu saldırganlığın yeni direniş odakları yaratacağı açıktır.

Çin, 6 milyon dolarlık bütçeyle DeepSeek’i geliştirerek yapay zeka pazarına girdi ve ABD ile Batılı şirketlerin yüz milyarlarca dolar kaybetmesine neden oldu. Bu etkinin henüz dinmediği bir dönemde, Alibaba daha iddialı ve hızlı bir giriş yaparak piyasaları sarsmıştı.

Suriye'de cihatçı teröre karşı direniş!

E. Bahri

ABD-Türkiye-İsrail tarafından Suriye'nin cihatçı teröristlere teslim edildiği gün Alevilere karşı sürek avı başlatıldı. Özellikle Humus kent merkezi ve kırsalı ile Hama kırsalında çok sayıda vahşi katliam gerçekleştirildi. Mahalle, kasaba ve köylerde etnik temizlik yapıldı. Saldırının esas hedefi Aleviler olmakla birlikte Şiiiler ve İsmaililer de hedef alındı.

Lazkiye, Tartus, Cebile, Kırdaha gibi sahil kentlerinde işlenen cinayetler sınırlı olsa da bu kentlerde de cihatçı katiller sürekli terör estirdi. Bu kentlerde daha önce bazı kitle gösterileri yapılmış, cihatçılara dönük silahlı saldırılar da gerçekleştirilmişti. Ancak HTŞ rejiminin sistematik katliamlarının boyutuna kıyasla bu eylemler sembolik kalıyordu. Cihatçı terörün giderek azgınlaşması ise durumu değiştirmiş görünüyor.

ALEVİLER SOKAKLARA ÇIKTI

İnsanlığa karşı işledikleri suçların videosunu çekip yayınlayan cihatçı-faşistlerin Lazkiye'de çekilen bir videosu Aleviler arasında infial yarattı. Videoda, "Domuz Aleviler sizi öldürmeye geldik. Başlarınızı kesip ayaklarınızın altına atmaya geldik. Burası Alevilerin evleri ateş açın" diye bağırarak katil sürüleri, etrafa rast gele ateş açarken görülüyor.

Videonun sosyal medyada yayılması üzerine sahil kentleri başta olmak üzere birçok kentte protesto gösterileri yapan Aleviler ve onlara destek verenler, ırkçı saldırganlık ve mezhepçi katliamın durdurulmasını talep etti. Tepkilerin yaygınlaşması üzerine açıklama yapan HTŞ rejimi, videoda bağırarak kişilerin tutuklandığını söyledi. Elbette bu iğrenç yalana inanan olmadı. Zira, halkın katliamlara tepki gösterdiği her olayın ardından bu tür açıklamalar yapılıyor. Ama cihatçı-faşistlerin saldırıları günden güne artıyor. Kaçırımlar, vahşi işkenceler, cinayetler durmak bir yana, artıyor. Nitekim halkın ölümü göze alarak sokaklara çıkması, sistematik katliamın vardığı boyut hakkında fikir veriyor.

İSRAİL'E DALKAVUKLUK, SURİYELİLERE BOMBA

Cihatçı terör şebekelerinin başını çeken HTŞ rejimi, soykırımcı İsrail'e sadakatini onlarca kez dile getirdi. Suriye topraklarını işgal eden Siyonistlere

karşı direnmek bir yana, açıklama bile yapamayan Colani, Suriye ordusuna ait ağır silah ve mühimmatın tümünü imha eden İsrail'e dair söz söylemeyecek kadar ödleğ olduğunu gösterdi. Siyonistler başkent Şam'ın kapılarına kadar dayanmışken tek söz edemeyen Colani, katil sürülerini Alevilerin üzerine salarak güç gösterisi yapıyor.

"Yeni Suriye Ordusu" diye anılmaya başlanan cihatçı terör şebekelerini hedef alan silahlı saldırılar başlayınca, elinde kalan helikopterlerle Alevilerin üzerine bomba yağdırmaya başladı. Direnişçilere ulaşamayınca halkın üzerine bomba yağdıran HTŞ, sadece vahşetini değil acizini de gösterdi. Ancak son gelişmeler, Aleviler başta olmak üzere cihatçı-faşist teröre karşı çıkan Suriyelilerin direniş eğiliminin gelişmeye başladığına işaret ediyor.

Halkın üzerinde terör estiren HTŞ'nin oluşturduğu arama noktalarına dönük askeri saldırılar son günlerde artmış durumda. HTŞ güçlerini pusuya düşüren direnişçilerin 15 cihatçıyı öldürmesi üzerine Lazkiye, Cebile, Tartus kentleri ve kırsalına askeri yığınak yapıldı. Sosyal medya hesaplarından yapılan açıklamalara göre, Perşembe'yi Cuma'ya bağlayan gece boyunca çatışmalar devam etti.

"Yüksek Savunma Meclisi Başkanlığı" adıyla yapılan açıklamalara göre, cihatçıların oluşturduğu pek çok kontrol noktası ele geçirildi. Birçok cihatçı esir altında, silah ve mühimmatlarına el konuldu. Olayların boyutu hakkında kesin bilgiler bulunmasa da cihatçı rejim tarafından yapılan açıklamalar ve sahil bölgesine askeri yığınak yapılması, ciddi bir karşı

direniş olduğuna işaret ediyor.

Öte yandan, Colani'nin "Esad rejimi artıklarına karşı operasyon yapıyoruz" açıklamaları medya tekelleri tarafından yayılıyor. Cumhuriyet gazetesinin de olayları aynı içerikte haberleşmesi, cihatçı terör rejiminin propagandasının alıcılarının sanılandan yaygın olduğunu düşündürüyor. Buna rağmen direnişin artık örtbas edilemeyecek boyutlar kazanmaya başladığına işaret eden veriler de çoğalıyor.

"SURIYE KURTULUŞ ASKERİ KONSEYİ" KURULDU AÇIKLAMASI

Çatışmaların şiddetlendiği sırada eski Suriye ordusu subaylarından Tuğgeneral Gias Süleyman Dala'ya atfedilen bir açıklama yayınlandı. Açıklamada, "Suriye Kurtuluş Askeri Konseyi'nin kurulduğu ve faaliyete geçtiği" belirtildi.

Konsey adına yapılan "1 Numaralı Açıklamada" şu ifadeler yer alıyor:

"Konsey, Suriye topraklarının tamamını işgalci terörist güçlerden kurtarmayı ve mevcut rejimi devirerek onun iğrenç mezhepçi baskı aygıtını dağıtmayı amaçlıyor."

Lübnan merkezli al akhbar gazetesinin sitesinde yer alan haber göre Konsey, tüm mezhep, bölge ve etnik kökenlerden Suriyelilere, "Saflarımıza katılın ve bu tarihi aşamada yanımızda durun" çağrısı yaptı. Uluslararası topluma ise "Suriye toplumunun belirsiz terimlerle gizlenen adaletsizlik ve zulümden kurtulma iradesini destekleyin" çağrısı yapıldı.

"Yabancı teröristleri derhal kıyılarından

uzaklaştırmalılar"

Çatışmalar devam ederken, gecenin ilerleyen saatlerinde açıklama yapan Suriye Kurtuluş Askeri Konseyi Komutanı Tuğgeneral Gias Süleyman Dala, HTŞ güçlerinden yüzlerce kişiyi esir aldıklarını söyledi.

HTŞ ile müzakere yürütüldüğü belirtilirken, Konseyin görüş ve taleplerine dair sunlar söyleniyor:

"Esir aldıklarımızı serbest bırakmak karşılığında tüm Suriye sahillerinden çıkmaları, çetelerin hapisanelerinde bulunan tutuklularımızın ve askerlerimizin serbest bırakılmasını talep ediyoruz. Tutuklulara iyi davranıyoruz ve onlara güvenlik sağlıyoruz.

HTŞ bir ders çıkarmalı. Yüzlerce tutuşumuz var, şartlarımız kolay ve karmaşık değil.

Yabancı teröristleri derhal kıyılarından uzaklaştırmalılar."

Barışçıl gösteriler için çağrı

Olaylara dair bir açıklama yayınlayan Suriye ve Yurt Dışı Yüksek Alevi İslam Konseyi ise, 8 Mart Cuma günü barışçıl gösteriler yapılması için alanlara çıkma çağrısında bulundu.

Konsey Başkanı Şeyh Gazal Gazal'ın kişisel facebook hesabından yayınlanan açıklamada, HTŞ'nin sivil evleri hava saldırılarıyla hedef almasını kınadı ve şu çağrısı yaptı:

"Genel olarak Suriye'deki halkımızı, özel olarak da Suriye kıyılarını, yarın cuma günü, 'haksızlık karşısında hakikatin sesini yükseltmek' amacıyla, saat 14.00'ten itibaren çeşitli kentlerde, meydanlarda barışçıl bir oturma eylemi yapmaya çağırıyoruz."

Lazkiye, Tartus, Şam, Humus gibi kentler de dahil birçok kentte halkın sokaklara çıkması bekleniyor.

Gelişen olayların boyutu ve nasıl bir seyir izleyeceği henüz net değil. Şam'daki cihatçı terör rejimi geri adım atmaz, katliamlara devam ederse, çatışmaların şiddetlenmesi kaçınılmaz görünüyor. Ancak sonucu ne olursa olsun Suriye sahillerinde yeni bir durumun oluşmakta olduğunu söylemek mümkündür. Zira, zulmün olduğu yerde direniş de kaçınılmazdır.

Cihatçı-faşist HTŞ'nin Alevi katliamı devam ediyor!

Emperyalist/Siyonist güçlerle Ankara'daki saray rejimi tarafından Suriye'de iktidara taşınan cihatçı terör örgütü HTŞ, daha Şam yolundayken Alevi katliamına başlamıştı. Toplu tutuklamalar, vahşi işkenceler, tek tek veya toplu infazlar, etnik temizlik üç aydan beri devam ediyor.

Sistemik katliam son günlere kadar kontrollü yapıyordu. Kaçırmalar, işkenceler, cinayetler ve iğrenç mezhepçi söylemlerin ardı arkası kesilmiyor, ancak belli sınırlarda tutuluyordu. HTŞ rejimi ise, sorumluları "soruşturuyoruz" türünden aşağılık yalanlar söyleyerek suçunu örtbas etme politikası izliyordu. Oysa Suriyeli olmayan cihatçıları özellikle Alevilerin yaşadığı sahil kentlerine yerleştiren HTŞ, onlara adım adım katliam ve etnik temizlik yapma işini verdi.

Üç ayın ardından nihayet cihatçı-faşist çeteleri hedef alan silahlı eylemler başladı. Cihatçılar pusuya düşürülerek ya da kontrol noktaları hedef alınarak saldırıya uğrayınca HTŞ bizzat sistemik ve kitlesel infazlara başladı. Olaylar görmezden gelinemez boyuta varınca medya tekelleri haber yapmaya başladı. Ancak amaçları yine gerçekleri çarpıtmaktı. Zira "Esad yanlıları, Esad rejiminin kalıntıları" gibi söylemler kullanarak aylardan beri devam eden Alevi katliamını yok sayan yayın çizgisini devam ettirdiler. HTŞ maskeyi atmış olmasına rağmen medya tekelleri vahşete kalkan olmayı görev edindiler.

Bu söylemlerle haberler yapılması, esas amacın cihatçıların insanlığa karşı işledikleri suçlara kılıf uydurmak olduğunu gösteriyor. Hal böyleyken, Türkiye'de sol çizgide olma iddiası taşıyan yayın organlarının da aynı söylemle olayları yansıtmaları üzerine düşünülmesi gereken bir başka sorun alanıdır. Cumhuriyet, BirGün, Evrensel gibi gazeteler medya tekellerinin çarpıtılmış söylemlerini haber diye servis ederek utanç verici bir duruma düştüler. Halen de olayın adını koymaktan kaçınıyorlar. Tüylar ürpertici katliamları gösteren yüzlerce fotoğraf, video ve beyan olmasına rağmen, emperyalist/Siyonist güçlerin "savaş taburu" olan medya tekellerinin çizdiği sınırın ötesine geçemiyorlar.

Bizzat cihatçılarla iş tutanlar ken-

ra bırakılırsa; konuyla ilgili olan herkes Suriye halklarının üzerine bir kabus gibi çöken HTŞ ile 40'a yakın diğer cihatçı örgütün neler yaptığını, nasıl bir zihniyeti temsil ettiğini, vahşette kural/sınır tanımayan katil sürülerinden oluştuğunu bilir. Ahmet el Şara adını kullanmaya başlayan Colani'ye takım elbise giydirip kravat taktırıp cihatçıları "demokrat" diye pazarlayanlar ise gerçekleri bilmenin ötesinde vahşetin dolaysız suç ortaklarıdır. Bundan dolayı HTŞ'ye kalkan olmaya devam ediyorlar.

Katliamda komutayı ele alan HTŞ, hamileri kadar imajı dert etmiyor artık. Alevi katliamına karşı gelişen silahlı direniş karşısında yeteriz kalan Suriyeli olmayan cihatçıların imdadına HTŞ yetişti. "Yeni Suriye ordusu" adını kullanan cihatçı katiller, silahlı direnişi bahane ederek Alevilere karşı toplu katliamlara başladı. "Kırmızı Colani" komutasındaki HTŞ, ilk andan itibaren vahşette diğerlerini gölgede bıraktı. Silahsız, sivil insanları sadece Alevi oldukları için toplu şekilde infaz etmeye başladı. Kısa sürede yüzlerce kişi katlettiler. Birçok yerde soykırımcı Siyonistleri örnek alan HTŞ, bütün fertlerini infaz ederek aileleri ortadan kaldırma yoluna gidiyor. Bir-iki gün içinde yüzlerce kişiyi katleden HTŞ, sahil bölgesine cihat-

çı yığınağı yaparak Lazkiye, Tartus, Ban-yas, Ceble, Kırdaha gibi kentleri kuşattı. Kırsalda ise toplu infazlar devam ediyor. Olayın boyutunu gözlerden saklamak için çaba harcayan uluslararası medya tekelleri ile Körfez şeyhlerinin borazanı olan medya ise HTŞ'ye toz kondurmuyor. Zira Ankara'daki saray rejimi ile Körfez şeyhleri gibi, emperyalist devletler de bu cihatçı-faşistlerin müttefikidir.

HTŞ'nin yeni bir boyuta taşıdığı katliama ilk destek açıklamasının AKP-MHP rejiminden gelmesi dikkat çekicidir. Ortadoğu'ya gericilik ihraç eden dinci-faşist saray rejimi, 14 yıldan beri cihatçıların temel dayanağı durumundadır. Emperyalist/Siyonist güçlerin planladığı, Körfez şeyhlerinin finanse ettiği HTŞ'nin karşı taarruzu saray rejiminin sınırsız suç ortaklığı olmadan uygulanamazdı.

Colani'den önce katliama destek açıklamasının AKP-MHP rejimi tarafından yapılması tesadüf olmasa gerek. Zira iki tarafın ideolojik olarak beslediği kaynaklar aynı. Dinci-faşist zihniyet ve iğrenç mezhepçilik her iki tarafın "fitratını" belirliyor. Fark, HTŞ'nin bunu bir terör örgütü, AKP'nin ise terörü koruyup/kollayan zorba bir devlet olarak yapmasıdır.

Hem Erdoğan'ın hem müritlerinin Suriye ile ilgili tüm vaazlarına mezhepçi, iğrenç bir söylemin sinmiş olması da HTŞ-AKP ikiz kardeşliğinin dolaysız yansımalarından biridir.

AKP-MHP rejimi cihatçı teröre destek konusunda yalnız kalmadı. Körfez şeyhleri, özellikle de Suudi Arabistan'daki şeriatçı rejim de HTŞ'ye ilk destek verenler arasındaydı. Asıl kepezelik ise, Alevi katliamı devam ederken, Suudi Arabistan'ın Cidde kentinde toplanan İslam İşbirliği Teşkilatı'nın (İİT) HTŞ rejimiyle yönetilen Suriye'yi yeniden üye yapmasıdır. İİT, emperyalist/Siyonist dayatmalar önünde diz çökmediği için Baas yönetimindeki Suriye'nin üyeliğini askıya almıştı.

Dünya, dinci-faşist Netanyahu rejiminin Gazze'de yaptığı soykırımı izlediği gibi, cihatçı-faşist Colani rejiminin Alevi katliamını da izliyor. Zira halkların katledilmesi emperyalist/kapitalist devletlerin ilgi alanına girmiyor. Suriye'de yaşanan katliamlara karşı çıkmak, Aleviler başta olmak üzere cihatçı teröre maruz kalan Suriye halklarıyla enternasyonal dayanışmayı yükseltmek öncelikle ilerici-devrimci güçlerin, genelde ise insani-vidani duyarlılığını yitirmeyen tüm insanların sorumluluğudur.

Engels davasında hukuk kazanımı

2021'deki Engels anmasının polis tarafından yasadışı bir şekilde engellendiğine dair açılan davanın karar duruşması bugün yapıldı.

Sınıf devrimcilerinin, Düsseldorf Eyalet İdare Mahkemesi'ne başvurusuyla açılan tespit davasının ilk iki duruşması 17 ve 19 Şubat tarihlerinde yapılmıştı. İlk duruşmada, eyleme katılanlardan tanık olarak çağrılanlar dinlendi. Tanıklar o gün yaşananları bütün açıklığıyla aktardılar. Sorulara gerçeğe dayalı net yanıtlar verdiler. İkinci duruşmada tanık olarak, çoğu Wuppertal'daki ırkçı-faşist vukuatlarıyla bilinen Patrick Gröteke ve ekibine dahil polisler dinlendi. Baştan sona yalanlar üzerine ağızbirliği ettikleri görülen polisler birçok kez hakim tarafından boşa düşürüldüler.

Bugün görülen karar duruşmasında ise iki tarafın avukatları kendi perspektiflerinden olayı özetleyip taleplerini dile getirdiler. Son olarak mahkeme hakimi eylemcilerin söylediklerini haklı bulduğunu ortaya koyan uzun ve detaylı bir gerekçelendirme yaparak, tespit davasını eylemcilerin lehine karara bağladı. Özetle ve mealen şunları dile getirdi:

“- (Polisin “yağmur yağmadan eylemciler yüzlerini kapatmışlardı” iddiasına karşı) Yağmurun polisin eyleme müdahalesinden önce yağdığından eminim. Zira

polis de dahil herkes ıslanmıştı. Yerlerde gölcükler oluşmuştu. Polislerin kendileri bile yağmur kıyafetleri giymişti. Bunların hepsi bir dakikalık bir yağmurda olan şeyler değil. İnsanlar rastgele kapüşon takmazlar.

- Polisin maske takılmasını isteyen çağrısından da eminim. İnsanlar rastgele maske takmazlar, özellikle sıcak bir yaz gününde. Bilinçli bir şekilde yüzlerini maskeyle kapatmak için özel bir örgütlenme yaptıklarını da sanmıyorum.

- İnsanlar ne ilk olayda ne de ikinci olayda agresif davrandılar. En fazla slogan atıldı ve protesto edildi. Bunun dışında hiçbir saldırı yok. Özel maskelerle komple yüzlerini kapatan bir kitle de görünmüyor burada. En fazla birkaç kişi vardır ve bu bir eylemi yasaklamak için gerekçe olamaz.

- Tam tersine polisin insanları ittiğini ve copla ellere vurduğunu gördük. Katılımcıların çantayı tutması (eylem başlamadan önce bir eylemcinin aranmak istenen ve polisin çektiği çantası kast ediliyor) bu nedenlerden dolayı suç değildi. Çünkü polisin müdahalesi haksızdı.

- Videoda bir sürü kapüşon takan insan var. Madem yüz kapatma suçundan bahsediyoruz, neden sadece birisinin fotoğrafı çekildi? (Polisin, yüz kapatan birinin fotosunu çekiyorduk iddiasına

karşılık söyleniyor.)

- İlk gözaltına alınan genç, yüzünü bir ara kapatmış olsa bile, onun yanına gidildiğinde gence nedenleri açıklanmadı. Bu da hukuka uygun değildi.

- İnsanların gözaltına alınan gencin peşinden yürümesini normal görüyorum. Sonuçta herhangi bir şiddet yok, sadece sorular ve protesto var. Zaten 2-3 dakika sonra herkes sorunsuz bir şekilde alana geri döndü. Burada „sokağa akarak kamuoyunu tehlikeye sokma olayını“ (yine polisin yasaklama gerekçesi olarak ileri sürdüğü bir iddia) göremiyorum.

- Engels eylemi sorumlusuyla irtibat kurmaya çalışılmadı. Herhangi bir sorunda ve özellikle müdahalelerden önce doğrudan onunla konuşulması gerekirdi.

- Sonuç olarak, polisin haksız müdahalelerinden itibaren insanların direnişi meşruydü. Hukuka aykırı tedbirden sonra direniş cezalandırılmaz.

Karar dinleyiciler tarafından sevinç ve alkışlarla karşılandı.

Mahkemenin sona ermesinin ardın-

dan, binanın önünde basın açıklaması yapıldı. RJ temsilcisi tarafından yapılan açıklamada mücadele sayesinde önemli bir başarı elde edildiği belirtilerek, Engels davaları süreci aktarıldı. Polisin, bilimsel sosyalizmin kurucusu Engels'i anma eylemini kriminalize edip yasaklamak için eyleme keyfi bir şekilde saldırdığı, ardından baskıları mahkemelerde sürdürdüğü söylendi. Dayanışma ve mücadeleci tutumumla bu saldırıların püskürtüldüğü hatırlatıldı. Açıklama şu sözlerle noktalandı:

“Engels eylemi ve davalar bize mücadelenin önemini gösterdi. Örgütlü bir şekilde hareket ettiğimizde kazanabiliriz ve ancak bu şekilde demokratik haklarımızı savunabiliriz. Özellikle bugünkü gerici dönemde, faşizmin yükselişinde ve demokratik hakların gaspı sırasında bu mücadele çok daha hayati bir önem kazanmış bulunuyor...”

Eylem “Yaşasın enternasyonal dayanışma!” sloganıyla sonlandırıldı.

KIZIL BAYRAK / ALMANYA

Tunus'ta grev yapan Rieker işçilerine destek

İsviçreli Rieker ayakkabı şirketinin Tunus'ta ki işletmesinde haftalardır grevde olan işçilerle dayanışmak için Rieker'in Thayngen'de bulunan merkezi önünde IGA Sendikası FAU ve BİR-KAR tarafından düzenlenen bir eylem gerçekleştirildi.

20 Şubat Perşembe günü yapılan eylemde işçilerin taleplerine dikkat çekildi ve Rieker patronları için İsviçre'nin güvenli bir liman olmaması için mücadele edileceği açıklandı. Eylem devam ederken Rieker yönetim merkezinde çalışan iki kadın çalışan eylemcilere “Olay sizin anlattığınız gibi değil, Patronumuz o konuda bir röportaj verdi. Gerçekleri orada öğrenebilirsiniz” diyerek savunma yapmaya çalıştı. Ancak verilen bir röportaj değil, çarpıtmaya dayalı bir ba-

sın açıklaması olduğunu söylediğinde heyecandan ne diyeceklerini bilemeden tekrar yönetim binasına girdi. Yarım saat süren eylemde bildiri okundu, etrafta bulunanlara ve yönetim binası altında bulunan Rieker mağazasında dağıtıldı.

Aşağıda eyleme ilişkin kullanılan bildirinin Türkçe çevirisi şu şekilde:

“Sömürüye son!

Rieker Shoes'u Tunuslu işçilerin taleplerini yerine getirmeye çağırıyoruz!

Tunus'un Sbukha kentinde yaklaşık 800 işçi İsviçre'nin büyük ayakkabı şirketi Rieker için üretim yapıyor. İşçiler 200 Avronun altında bir açlık ücreti almakta ve her türlü güvenceden yoksun bir şekilde çalıştırılmaktadırlar. Her an işten çıkarılmaya karşı ve neredeyse hiç iş güvenliği olmayan sağlıksız koşullarda

çalıştırılmakta ve ustabaşılar tarafından aşağılanmaya maruz kalmaktadırlar.

Çok sayıda işçi bu koşullara karşı tabandan gelen sendikalarda örgütleniler ve greve gittiler. Rieker müzakere bile etmeden işçileri işten attı ve hatta bazılarını tutuklattı.

Bu arada şirket sahibinin mal varlığı 500 milyon franktan fazladır! Küresel Güney'deki Rieker fabrikalarında yaklaşık 20.000 işçinin sömürülmesi üzerine inşa edilmiş bir servet bu. Rieker, “imparatorluğunu” ayakkabılarını toplama kampı mahkumları üzerinde test ettiği Nazi döneminde genişlemişti.

Tunus'taki işçiler aylardır onurlu bir yaşam ve daha iyi çalışma koşulları için mücadele ederken, İsviçreli şirket bu kargaşanın müşterilerinden uzakta

gerçekleşmesini sağlıyor. Rieker, Tunus devletiyle iş birliği içinde işçilerin haklı taleplerini bastırmaya çalışıyor.

İsviçre'nin Rieker patronları için güvenli bir liman olmadığını onlara gösterelim.

Tunus'taki sınıf kardeşlerimizle dayanışmamızı gösterelim!

Rieker'in Tunus'taki işçilerin taleplerini yerine getirmesini talep ediyoruz: İşten çıkarılan tüm işçiler işe geri alınmalıdır!

İşçilere hakaret eden ve kötü muamelede bulunan ustabaşılar işten çıkarılmalıdır!

Tek tek fabrikalar yerine, sektörel toplu sözleşme, işçiler için daha iyi ücretler içeren toplu sözleşmeler!

Sendikalaşma kabul edilmelidir!

Fabrikada sağlık ve güvenliği koruyacak önlemler alınmalı ve iş görememezlik durumunda tazminat ödenmelidir!”

KIZIL BAYRAK / İSVİÇRE

Münih Güvenlik Konferansı:

Emperyalizmin “militarist strateji” masası

“Soğuk Savaş”ın en keskin döneminde 1963 yılında Almanya’da kurulan Münchner Sicherheitskonferenz/SiKo (Münih Güvenlik Konferansı/MGK) 14-16 Şubat tarihleri arasında 61’nci toplantısını Münih’in ultra lüks oteli Bayerischer Hof’da gerçekleştirdi.

Başlangıçta NATO’nun bir iç forumu olarak işlev gören bu konferans, belli bir aşamadan sonra Batı emperyalizminin askeri ve stratejik planlarının koordinasyon merkezi haline getirildi. 61 yıldan beri yapılan yıllık toplantılar, küresel güç dengelerinin şekillendirilmesinde önemli rol oynadı. Bugüne dek SiKo, ABD önderliğinde Batılı emperyalist güçlerin askeri harcamalarını planlanması, NATO’nun genişlemesi, “Batı hegemonyasını tehdit eden unsurların bertaraf edilmesi” gibi militarist konularda tartışma ve karar alma mercii olageldi. Özellikle 1990’lardan itibaren ABD’nin “tek kutuplu dünya düzeni” inşa etmek için gerçekleştirdiği askeri saldırı ve işgaller bu konferanslar üzerinden meşrulaştırılmaya çalışıldı. Afganistan, Irak, Libya ve Suriye’ye yönelik emperyalist saldırılar SiKo’nun “güvenlik” söylemleriyle örtbas edilirken, Batı’nın küresel tahakküm politikaları için kılıf uydurulmaya çalışıldı.

SİKO 2025 VE ÇOK KUTUPLU DÜNYADA KRİZLER

SiKo’nun bu yılki toplantısı, Batı hegemonyasının kırılma noktası, ABD’nin küresel liderliğinin sorgulandığı ve yeni güç merkezlerinin yükseldiği koşullarda gerçekleştirildi. Konferansın ön raporunda, ilk defa bu kadar net bir şekilde “ABD’nin küresel rolünün gerilemesiyle dünya düzeninin çok kutupluluğa evrildiği ve bu durumun belirsizlikler yarattığı” söylendi. Çok kutupluluk ABD emperyalizminin tahakkümünün zayıflamasına işaret ederken, Batı açısından ise jeopolitik krizlerin ve ekonomik çalkantıların derinleşmesi anlamına geliyor.

SiKo’nun bu yılki buluşması iki sıcak savaş (Ukrayna ve Filistin) ve Suriye’deki gelişmelerin gölgesinde gerçekleştirildi.

Avrupalı emperyalistler, Ukrayna savaşı ile Rusya’yı kuşatma ve zayıflatma stratejisini sürdürse de ABD’nin bu konuda söylem farklılığı bu yılki konferansa damga vuran önemli olaylardan biri oldu. Buna rağmen SiKo’da NATO’nun

Ukrayna’ya askeri desteğinin artırılması, Rusya’ya yönelik ekonomik ve siyasi baskıların derinleştirilmesi tartışmaları kendine yer buldu. Diğer taraftan, Filistin’de İsrail’in gerçekleştirdiği katliamlar ve Gazze’de yaşanan soykırım girişimi de SiKo’da masaya yatırıldı. Ancak SiKo’nun asıl misyonu, İsrail’in işgal ve terör politikalarını engellemek değil, siyonistlerin soykırım suçuna gerekçe uydurmak ve Batı’nın onlarla yaptığı suç ortaklığına kılıf uydurmak oldu.

Batılı liderler, Filistin halkının mücadelesini bastırmak, İsrail’in bölgedeki askeri varlığını pekiştirmek ve enerji kaynaklarını kontrol etmek için Münih’te stratejik adımlar planladılar. Ancak ABD’nin AB’yi aşağılayıcı ve SiKo’yu adeta “terbiye” eden yaklaşımı, bazı konuların öne çıkarılmasına neden oldu. Konferans, ABD’li üst düzey yetkililerin yaptığı bir dizi açıklamayla sarsıldı ve Avrupa’daki politikacılar arasında derin bir “huzursuzluğa” yol açtı. Çünkü Trump yönetimi, AB’ye olan desteğinin azalacağı ve AB bazı konularda kendi ayakları üzerinde durma gerektiğini en kaba biçimde mütefiklerine anlattı. Avrupa, NATO’nun geleceği ve Ukrayna politikası konusunda tam bir belirsizlikle karşı karşıya kaldı.

Amerikalı ve Rus yetkililer Suudi Arabistan’da Ukrayna’daki savaşı görüşmek için müzakerelere başladı. Ancak Ukrayna ve Avrupalı politikacılar bu görüşmelere davet edilmedi. Buna tepki olarak SiKo’dan bir gün sonra, Avrupalı ve Ukraynalı yetkililer, “çatışmayı ve kıtanın güvenliğini tartışmak üzere” Paris’te “acil bir zirve” düzenledi.

Zirveye Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, AB Konseyi Başkanı Antonio Costa ile Almanya, İngiltere, İtalya, Polonya, İspanya, Hollanda, Danimarka liderleri ve NATO Genel Sekreteri Mark Rutte de katıldı.

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron’un ev sahipliğinde yapılan olağanüstü zirvenin ardından, “Ukrayna’nın barış masasına güçlü bir pozisyonda oturması gerektiği konusunda mutabık kalındığı, barışın ülkenin bağımsızlığı, egemenliği, toprak bütünlüğü ve güçlü güvenlik garantileriyle birlikte gelmesi gerektiği” açıklandı.

Açıklamada, “Avrupa’nın Ukrayna’ya askeri yardımlarda üstüne düşeni

yaptığı” savunuldu ve “bunun yanı sıra savunma yatırımları, üretimi ve harcamalarında artış sağlanması gerektiği” vurgulandı.

SALDIRGANLIĞIN MALİYETİ PAZARLIĞI

1949’da kurulan emperyalist savaş aygıtı NATO’nun, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’nin (SSCB) Avrupa’daki genişlemesini engellemeyi amaçladığı iddia ediliyordu. Oysa SSCB’nin dağılmasına rağmen bugün aralarında Doğu Avrupa ülkelerinin de bulunduğu 32 üyesi var. Aygıt, üyelerinden birinin saldırıya uğraması durumunda “ortak savunma” taahhüdünde bulunuyor. Ancak bu hafta itibarıyla, İkinci Dünya Savaşı sonrası oluşturulan Avrupa’nın “güvenlik mimarisini” de değiştireceği benziyor. Avrupa, artık ABD’nin “yardımına” güvenemeyeceğini idrak etmiş görünüyor. ABD’nin “dünya liderliği” rolünün sorgulandığı bir dönemde, Avrupa devletleri savunma harcamalarını artırma baskısıyla karşı karşıya bulunuyor. ABD Savunma Bakanı Pete Hegseth, NATO’nun Avrupa üyelerinin savunma harcamalarını artırmaları gerektiğini belirterek, Ukrayna savaşını “onların finanse etmesi gerektiğini” söyledi.

SAVAŞA DAHA FAZLA KAYNAK

SiKo bileşenleri, “Avrupa, Rusya’ya karşı koymak istiyorsa, savunma harcamalarını hızla artırmalı” tezine dayanan saldırganlık konusunda anlaşmış görünüyor.

NATO tarafından savaş harcamaları için belirlenen asgari yüzde 2’lik GSYİH payının yüzde 3’e çıkarılması düşünülüyor. Ocak ayında Trump, NATO’nun Avrupa üyelerinin ulusal gelirlerinin yüzde 5’ini savunmaya ayırmaları gerektiğini söylemişti. NATO Genel Sekreteri Mark Rutte de üye devletleri savunma harcamalarını artırmaya ve kesenin ağzını açmaya çağırdı.

AŞAĞILANAN AVRUPA

ABD Başkan Yardımcısı JD Vance, Münih’te yaptığı konuşmada Avrupa ülkelerini sert bir dille eleştirdi. Konuşması sessizlikle karşılanırken, birçok Avrupalı lider tarafından “aşağılayıcı” bulundu. Trump ise, Vance’in sözlerini “muhte-

şem” olarak nitelendirdi.

JD Vance’yi dinleyenler, konuşması başlamadan önce, “ABD’nin Ukrayna’yı hiçbir koşulda terk etmeyeceğini” söylemesini bekliyordu. Vance beklentilerin aksine –İngiltere dahil– Avrupa hükümetlerini “değerlerinden uzaklaşmakla”, “göç ve ifade özgürlüğü” konularında “seçmenlerin endişelerini görmezden gelmekle” suçladı.

TRANSATLANTİK İTTİFAKIN AKİBETİ

Trump, mart ayından itibaren tüm çelik ve alüminyum ithalatına yüzde 25 gümrük vergisi koyacağını açıklamıştı. Bu, Washington’un Rusya ile nasıl başa çıkılacağı konusundaki tutumundan ticarete kadar birçok konuda Avrupa ile ayrışma sürecine girildiğinin göstergesiydi.

ABD’nin “fino köpeği” İngiltere bile hem Trump yönetimi hem Avrupa ile ilişkilerini dengede tutmanın zorluğunu yaşamaya başladı.

Münih Güvenlik Konferansı, Avrupa ile ABD arasındaki güvenlik ve diplomasi konularındaki çatlakları açıkça gözler önüne serdi.

Sonuç: Batı’nın güvenliği mi, sermayenin bekası mı?

SiKo, her zaman emperyalist devletlerin saldırganlık planlarını koordine ettikleri bir mekanizma olageldi.

Bu yılki toplantı da farklı olmadı: Batı’nın hegemonyasını sürdürebilmesi için yeni savaş senaryoları üretilecek, sermayenin çıkarları uğruna halklar daha fazla yoksullaştırılacak ve militarist politikalar tırmandırılacak.

Ancak, dünya düzeni kaçınılmaz olarak değişiyor. ABD ve Batı’nın saldırganlıklarına rağmen hegemonya alanında gerilemeleri, işçi-emekçiler ve küresel halk hareketlerinin yaygınlaşmasının yolunu açabilir.

Filistin’de, Ukrayna’da, Afrika’da ve Latin Amerika’da yükselen mücadeleler, emperyalizmin krizine verilen güçlü yanıtlar olacaktır.

SiKo gibi emperyalist platformlar, hegemonya kriziyle sarsılan kapitalist sistemin çaresizce çıkış yolu arama çabasından başka bir şey değildir.

Sonuç olarak SiKo’da dile getirilen “güvenlik” söylemleri, gerçekte Batı’nın militarist tahakkümünü sürdürme stratejisinden ibarettir.

Kadınlar katlediliyor, failleri korunuyor

2020 yılında Muğla'da yaşayan üniversite öğrencisi Pınar Gültekin, Cemal Metin Avcı tarafından katledilmişti. Cemal Metin Avcı Pınar'ı canlı şekilde varile koyup yakmıştı. Bu caniyeye 'tasarlayarak ve canavarca hisle kasten öldürme suçundan' ağırlaştırılmış müebbet cezası verildi. Şimdi ise Temyize taşınan karar Yargıtay 1. Ceza Dairesi tarafından oy çokluğuyla bozuldu; 'canavarca hisle öldürme' ifadesi kaldırılarak 'haksız tahrik' indirimi uygulanmasına karar verildi. Tepeden tırnağa çürümüş yargı sisteminin aldığı bu kararla birlikte AKP iktidarının utanç tablosuna bir yenisi daha eklenmiş oldu. Bir kez daha görüldü ki kadın cinayetini işleyen zihniyet, iktidardaki zihniyetten besleniyor.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun verilerine göre 2024 yılında kadın cinayetleri rekor seviyeye ulaşarak 394'e ulaştı. 'Şüpheli' diye kayda geçen cinayetler ise 259. Öldürülen 20 kadın için güya koruma kararı vardı.

İktidarın sözcülerinden İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya ise koruma kararı olup öldürülen kadınlar için 'evden dışarı çıktıkları için' öldürüldüğünü söyleyecek, korumakla yükümlü olduğu kadınları kendi ölümlerinden suçlayacak kadar pişkin çıktı.

Şiddet ve cinayetler adeta bir salgın haline gelmişken, şiddete maruz bırakılan kadınların başvurabileceği sığınma evleri yok denecek kadar az. 2018 yılında sayısı 110 olan sığınma evleri 2024 yılında sadece 112'ye yükseldi. Var olan bu sığınma evlerinin işlevi ve niteliği ise tartışmalı. Çünkü sığınma evlerinde ka-

lan pek çok kadın orada gördüğü kötü muameleden dolayı şiddet gördüğü yere geri dönmek zorunda kalıyor.

AKP-MHP iktidarının ilan ettiği 'Aile Yılı' ile birlikte kadınlar için bu sorunların artacağı çok açık. Saray rejiminin "nüfusu artırma planı" kapsamında eve daha fazla kapatılması ve daha fazla çocuk doğurması istenen kadınları yeni saldırılar bekliyor. Kadın emeğini esnek çalışma uygulamaları ile daha fazla sömürülmek istenirken güvenceli çalışma koşulları tümayle ortadan kaldırılmak isteniyor.

Aile kadınların maruz kaldıkları her

türden şiddet ve istismara rağmen kadının sığınabileceği tek yer olarak kutsanıyor.

2021 yılında İstanbul Sözleşmesi'nden çıkan iktidar, 6284 Sayılı Kanun için de pusuya yatmış durumda. Kanunu kaldırmak olmazsa maddelerini esnetmek için fırsat kolluyorlar.

Her söylemleri kadın düşmanlığını ele veriyor; her politikaları azgın sömürü, cinayet, şiddet, istismar için bir dave-tiye çıkartıyor.

Bu ülkenin kadınları 23 yıldır her fırsatta kadını aşağılayan, ona karşı bitmek

bilmeyen kin ve öfkesini her fırsatta kusan bir iktidarla yaşıyor.

Ve kadınların yok sayılmaya, eşitsizliğe, şiddete, istismara, cinayete karşı sokakları doldurması, insanca bir yaşam için iş yerlerinde, fabrikalarda, mücadele vermesi AKP iktidarının sermaye sınıfı ile paylaştığı korkulu bir rüya olmaya devam ediyor.

8 Mart geliyor. Haydi korkularını gerçek yapmaya, bizlere ölümden, sömürüden başka bir şey vermeyen bu düzenden ve onun sadık bekçisi AKP iktidarından hesap sormaya!

"Vardık, varız, var olacağız!"

2025 yılı işçi ve emekçiler açısından zor bir yıl olacak. Ekonomik kriz her geçen gün derinleşirken, ses çıkartan tüm kesimler baskı altına alınmaya çalışılıyor. Ama tüm baskılara rağmen bu havalarda direnenler, itiraz edenler de var. Yılın ilk günlerinden itibaren işçiler birçok yerde hakları için mücadele ediyorlar.

Gaziantep ve İzmir'de tekstil işçileri

düşük ücretlere karşı direniyorlar ve en önde kadın işçileri görüyoruz, umutluyuz, gururluyuz. 8 Mart tarihi bize yürünmesi gereken yolu gösteriyor.

Fabrikalarda mobbing, baskı, tacizin olmadığı, kadınların sokak ortasında şiddet görmediği, katledilmediği, çocuklarımızın istismara uğramadığı, her şeyden önce insanca yaşayabildiğimiz

bir toplum için mücadeleyi daha fazla büyüteceğiz. Hepinizi sınımsız kucaklıyor, etkinliklerin başarılı geçmesini diliyorum.

Yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü!

Vardık, varız, var olacağız!
Sevgiler..."

FATMA ALÖKMEN
ŞAKRAN KADIN KAPALI CEZAEVİ A-8
ŞAKRAN - İZMİR

Tutsak sınıf devrimcisi Fatma Alökmen, 8 Mart vesilesiyle gönderdiği mesajda "8 Mart tarihi bize yürünmesi gereken yolu gösteriyor" dedi. Alökmen'in 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü mesajı şu şekilde:

"8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün ön günlerindeyiz. Bu günlerde yan yana olmayı, bir arada, omuz omuza olmayı çok isterdim. Fakat yanınızda olamayacağım. Aklım, yüreğim sizlerle olacak..."

Eğitimde dinci-gerici dayatmalar artıyor!

Geçit vermeyelim!

AKP iktidarının artan baskı ve sömürüye karşı yükselen sesleri bastırmak için hayata geçirdiği politikardan biri de gençleri her türden burjuva gericiği ile sersemletip, yozlaştırmaktır. Gençliğin öfkesinden korkan sermaye devleti, her türlü yol ve yöntemle gençliği itaatkâr, sorgulamayan, gerici bireylerden oluşan pasif bir topluluk konumuna itmek istiyor. Saray rejiminin şefi Tayyip Erdoğan bunu yıllar önce, "Dindar ve kindar nesiller yetiştireceğiz" ve "Ağaç yaşken eğilir" sözleri ile itiraf etmişti.

Öğrencilerin ve velilerin yıllardan beri dile getirdikleri parasız, bilimsel, anadilde eğitim taleplerini hiçe sayan rejim, "eğitim" yatırımlarının büyük bir bölümünü dinci-gerici propagandaya ayırıyor. Bu durum, eğitim politikalarını belirleyenlerin yönelimlerini açık bir şekilde gösteriyor. Örneğin, bugünün en yakıcı ihtiyaçlarından biri olan öğrencilere parasız beslenme hakkının karşılanması talebi dikkate alınmazken, devasa kaynakların dinci-gerici propagandaya ayrılması, nasıl bir nesil yaratmak istediklerini açık bir şekilde göstermektedir.

Dinci-gerici uygulamaların/dayatmaların boyutunu görebilmek için MEB'in kimlerle işbirliği yaptığına, kimlerle protokoller imzaladığına ve nelere, ne kadar bütçe ayırdığına da bakmak gerekir. Geçmişte uygulanan "Ahilik Protokolü", günümüzde ise ÇEDES bu gerici protokollere verilebilecek en net örneklerdir. Okullarda hatipler ve vaizlerin görevlendirilmesini öngören, laik-bilimsel eğitimi geri plana iten "Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum" (ÇEDES) protokolü kapsamında imam hatip okullarının örgün eğitim içindeki "niteliğini" artırma hedefi de konulmuş, bu alandaki maliyet 278 milyon 355 bin TL olarak hesaplanmıştı. İmam hatip lisesi uygulama atölyesi inşaatları için 2025 yılında 3 milyar 469 milyon 429 bin TL harcama öngörülürken, fen lisesi inşaatları için ise yalnızca 1 milyar 397 milyon 264 bin TL kaynak ayrıldı. İktidarın eğitim alanındaki tercihlerine ayna tutan verilere göre, imam hatip liselerinin proje tutarı 9 milyar 366 milyon 87 bin TL iken fen liselerinin proje tutarı ise 3 milyar 375 milyon 409 bin TL düzeyinde. MEB'in imam hatip liseleri için 2013-2024 döneminde harcadığı toplam para, 658 milyon 36 bin

192 TL iken fen lisesi için sadece 180 milyon 818 bin 676 TL'yi bulduğu belirtiliyor.

"Tespitler" içerisinde "projelerin yürütülebilmesi için finans kaynağının yeterli olmaması ve proje yürütücülerinin yeterince desteklenememesi" iddiaları da yer alıyor. Bu iddia ile vakıf ve tarikatlarla kurulan ilişkilere "yasal kılıf" uydurmaya çalışıyorlar. İlkokullardan ortaokullara ve liselere varana kadar, dinci-gerici içerikli ders ve uygulamalar adım adım artırılıyor. "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" adı altında çocuklara kaba bir gerici dayatılıyor. AKP'nin yeni modeli ile müfredatın tamamı değişti. "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" ismi ise Osmanlı döneminde milli eğitim için kullanılmış. Maarif, "Bilgi ve kültür", "eğitim ve öğretim sistemi" anlamına gelmektedir. İsimden bile anlaşılacağı üzere her yönüyle gerici bir model dayatılmaktadır.

AKP iktidarının bu alanda attığı adımların en büyüğü ise müfredatlara eklenen propaganda dersleridir. Her okulda ismi farklılık gösterse de kimi liselerde "Türk Sosyal Yapısında Aile" adında bir ders vardır. Bu dersin içeriği ve konu başlıkları tamamen iktidarın ideolojisine uygun şekilde hazırlanmış. Bu derslerde "kutsal" aile yapısını övmek, aile içi cinsiyet rollerini yüceltmek ve dinin aile içindeki önemini arttırmak gibi pek çok başlık yer almaktadır.

Buna ek olarak MEB'in kimlerle işbirliği yaptığını görmek için geçmişten bugüne bakmak gerekir. Çünkü yalnızca müfredatla değil özel günler, yerel etkinlikler ve daha birçok yöntemle dinci-gerici propaganda okullarda öğrencilere dayatılmaktadır.

-MEB'in resmi olarak doğrudan Bilal Erdoğan'ın da yönetim kurulunda olduğu TÜGVA, sonraki adıyla TÜRGEV ile anlaşması var. TÜRGEV'e okullarda sosyal, sportif, mesleki ve teknik kurslar düzenleme yetkisi tanındığı gibi, kursların masraflarını da MEB karşılamaktadır.

-Onlarca çocuğa tecavüz edildiği ortaya çıkan ENSAR Vakfı ile "Çeşitli Eğitim, Seminer ve Sosyal Etkinlikler Düzenlenmesine Dair İşbirliği Protokolü" imzalanmıştı. Vakfın ilk ve orta öğretim öğrencilerine yönelik yaz okulu, yaz kampı, okuma yarışması, gezi ve seminer düzenlenmesine imkan verildi.

-Türkiye Diyanet Vakfı ile imzalanan protokolle okul öncesi eğitim kurumlarında 4-6 yaş arası çocuklar için Kuran Kursu açılmasına imkan sağlandı.

-Nur Cemaati'nin Nakşibendi koluna bağlı Hayrat Vakfı'na "Değerler Eğitimi" adı altında okullarda ders vermesine izin verildi.

-Milli Eğitim Bakanlığı ile Süleymanlılar arasında, "Değerler Eğitimi Protokolü" imzalandı.

-Milli Eğitim Bakanlığı, İnsan Vakfı'nın "Mescitsiz Okul Kalmasın" adı altında okullarda yürüttüğü kampanyaya onay vererek, sponsor oldu.

-Gençlik ve Spor Bakanlığı kendisi yurt açmak yerine İlim Yayma Cemiyetine yurtlar açtırdı.

Bu ve benzer protokollerin sonucusu ise geçtiğimiz günlerde MEB ile Ülkü Ocakları arasında imzalandı. Ülkü Ocakları bu protokole dayanarak MEB'e bağlı okullarda istediği şekilde "kurs" ve "dersler" verebilecek. AKP iktidarı bu protokol ile dinci-gerici propagandaya ek olarak

ırkçı-faşist propagandayı da çocuklara dayatıyor.

Gerici/şoven saldırının bir diğer ayağını oluşturan yurtlar hakkında da kısaca bir ekleme yapmak gerekir. Zira AKP iktidarı, eğitim üzerinden dayattığı dinci-gericilik ile sadece öğrencilerin zihinlerini zehirlemiyor yaşamlarını da tehlikeye atıyor. Bilindiği üzere dinci-gerici vakıfların yurtları da bulunuyor ve birçok öğrenci bu yurtlarda kalmaya mecbur bırakılıyor. Bu yurtlarda birçok cinayet veya intihar olayı yaşandı. Hatırlanacağı üzere, 2016 yılında Adana Aladağ'da bir öğrenci yurdunda çıkan yangında 12 çocuk yaşamını yitirmişti. Söz konusu yurttan yaşanan bir nevi toplu cinayetti. Orası bir kız yurdu ve kız çocukları dışarı çıkmasın, başı açık olarak dışarıda gözükmeyin diye yurt yönetimi yangın merdivenlerinin kapılarını kilitlemişti. Çünkü ölümün kol gezdiği o yurt Süleymanlılara aitti. O katliamın ardından bir başka vahim gerçek de ortaya çıkmıştı: Bölgede bulunan devlet yurdu hiçbir gerekçe yokken kapatılmış, çocuklarını okula gönderen aileler, kızlarını Süleymanlıların yurduna yerleştirmeye mecbur bırakılmıştı.

Sermaye devleti, gençliğin sorunlarının farkına vararak örgütlenip birlikte hareket etmesini engellemek için elinden geleni ardına koymuyor. Din, dil, ırk, bölge vb. üzerinden suni ayrışmaları körükleyerek gençliği parçalayıp yıldırmaya çalışıyor.

Tüm bu kapsamlı saldırılara karşı liseliler olarak bugünkü temel görevimiz, örgütlü bir güç olup mücadeleyi yükseltmektir.

DEVİRİMCİ LİSELİLER BİRLİĞİ

Ölümünün 142. yılında Karl Marx'ı saygıyla anıyoruz...

**“Adı yüzyıllar boyu
yaşayacak, yapıtı da!”**